

# CĂLĂTORIE ÎN DACIA, ȚARA ZEILOR

(3 iunie 1998)

Legende sunt un izvor permanent de cunoaștere  
a vieții și a credinței populare din timpuri străvechi.

O călătorie de cercetare, la fața locului, a trecutului îndepărtat al patriei mele –  
măreața Dacie – mi-a adus revelații uluitoare pe care sufletul meu însetat de  
adevăr și dreptate le-a primit cu recunoștință și infinită mândrie.

.....  
.....  
Marele Zeu, zeul suprem al celor văzute și nevăzute, și-a îndreptat  
privirea atotputernică spre Pământ și a decis că este timpul să creeze  
ființe umane care să se bucure de frumusețile și bogățiile terestre. Prin  
respirația sa divină, el a creat, întâi și-ntâi, șapte zei pe care i-a numit  
Zei Genezei. Conducătorul lor era **Daksha**, potrivit unei vechi  
legende din cultura vedică. După ce a cercetat cu atenție întregul  
Pământ, Daksha a găsit, în sfârșit, cel mai frumos loc unde munți  
mândri, acoperiți de zăpezi, sărută înaltul albastru al cerurilor și își  
desfată privirea pe întinsul dealurilor blânde, pe văile și râurile argintii  
ce se unesc și formează un imens și limpede ochi de ape. Aici și  
numai aici Geneza putea să înceapă.

Daksha era exaltat și fericit: găsisse raiul pe pământ, găsisse cel mai potrivit loc pentru Oameni.  
Ca atare, și-a început munca de creație. În timpul nopții, a populat Locul Sfânt cu primii 10.000 de  
fii, fiii lui iubiți, "aleșii lumii" (*The chosen people*), care vor ajunge să stăpânească lumea. În  
timpul zilei, cei șapte zei - zeii primordiali ai genezei - au continuat să populeze Pământul cu tot  
felul de animale, astfel că diversitatea lor începu să coloreze pământul și să-i dea o viață trepidantă  
cum niciodată nu mai fusese. Lucrarea zeiască era aproape terminată. Ceea ce lipsea era miracolul  
prin care fiii lui urmau să se înmulțească și să stăpânească în pace pământul. După o clipă de  
gândire, Daksha a găsit soluția perpetuării infinite: a creat Femeia. Apoi, în timp, el va descoperi și  
Secretul Uitat. Acum, aleșii lui Daksha erau aleșii lumii și el i-a numit **Daci**.

Daksha va rămâne cunoscut în mitologia vedică (cea mai veche mitologie din lume) ca zeu al  
genezei și al perpetuării infinite. Fiii lui iubiți, **Dacii, vor stăpâni Pământul**.

.....  
.....  
Cu această minunată legendă în minte, m-am hotărât să vizitez **Dacia, Țara Zeilor**, acolo, la  
ea acasă, în inima ei, în Munții Surya-nului (Surya- Zeul Soarelui la vechii vedici). M-am hotărât  
să merg la Sarmi-Seget-Usa (eu mă grăbesc să curg în sanscrita veche), capitala strămoșilor noștri  
și a strămoșilor strămoșilor strămoșilor noștri, acei Carpato-Danubieni care au dat lumii o cultură  
unică, o istorie eroică și un popor nemuritor, poporul nostru Dac.

Așa că în **3 iunie 1998**, din New York, urc la bordul companiei române de zbor TAROM și în  
ziua următoare sunt pe aeroportul București-Otopeni unde sunt întâmpinat de oameni dragi  
sufletului meu: Andy, fiul meu, student la Facultatea de Stomatologie din București, prietenul meu  
"din botoșei", Dan Dima, avocat, o bună prietenă, Cristina Cutuș, și Tanța Popescu, ziaristă cu o  
personalitate formidabilă, care m-a făcut de multe ori să simt ce înseamnă să ai un prieten la  
nevoie.

Bucureștiul, orașul-capitală al României de azi, mi s-a părut mult schimbat în bine, curat, frumos,  
cu mici restaurante, cu mâncăruri gustoase (ca cel de pe Podul Știrbei, recomandat mie de Rudy  
Klekner în New York), ale căror prețuri sunt cu o treime mai mici față de Mc Donald-ul din New  
York. Petrec în București trei zile, timp în care îmi revăd rude și prieteni.

Suntem deja un grup de patru persoane care am hotărât de mai bine de un an să ne ducem acolo,  
în Țara Soarelui, la poalele Munților Surya-nului. Surya era Zeul Soarelui la vechii Vedici

Carpato-Danubieni (strămoșii dumneavoastră și ai mei deopotrivă). Cu ajutorul Tantei, am închiriat o mașină, un Ford de nouă persoane, albastru la culoare și foarte confortabil. Așa că, pregătit din toate punctele de vedere, dar mai ales sufletește, în **7 iunie '98**, într-o dimineață frumoasă și însorită, m-am introdus bucuros în acel Ford albastru și...la drum.

Am început să-mi strâng tovarășii de călătorie: primul pe care l-am luat de acasă a fost Dan Dima. Pe el îl cunosc de când aveam șapte ani și de atunci suntem prieteni. El lucrează ca avocat pentru o firmă comercială în București. Este înalt de 1,85 metri, blond, cu ceva fire argintii, cu ochi albaștri. Un tip robust, sportiv și plăcut. De la Dan am plecat spre Costel Enciu, cu care am făcut armata prin anii 1964 și cu care am rămas bun prieten. Azi, Costel este pensionar și, având destul timp liber, s-a decis să ne însoțească. Costel este un tip liniștit, căruia îi place mult să citească tot felul de cărți de aventuri. Are nu mai mult de 1,75metri, ceva burtică, chelie și o mustață, nelipsită oricărei persoane mai puțin norocoase din punct de vedere al „podoabei capilare”. Este un tip jovial și plăcut, cu care am petrecut multe vacanțe. El a reușit să-și recupereze, pe strada Orzari 15, din București, o curte imensă cu 6-7 căsuțe naționalizate (corect spus, *furate*) de fostul regim comunist, dar chiriașii refuză să-i plătească chirie pentru că nu vor "să-l îmbogățească pe domnu` Enciu" și pentru că nu există nicio lege care să-i oblige să o facă! Ciudată guvernare mai are și această țară! (Trebuie să specific, pentru cine nu știe, că și în America un chiriaș poate locui luni și luni de zile fără să plătească nimic proprietarului, iar acesta, proprietarul, este obligat să-i dea, în tot acest timp, apa, căldura și lumina, gratuit). Am plecat cu Dan și cu Costel spre Munții Orăștiei, în marea aventură de explorare a preistoriei noastre. Costel, ca de obicei, s-a mișcat mai încet și, până să reușesc să-l scot pe el afară, până să vină și Dan...

- Eu mă mișc încet?, se arată Costel intrigat. În cinci minute am fost gata...n-a durat mai mult de cinci minute. Cu siguranță!

Între timp, Dan a avut o idee bună, după ce, în fugă, a încărcat în mașină o butelie.

- Hai să o luăm mai spre vest, drumul este mai bun și pot să las și eu butelia asta la Cheia, unde-i fata mea în vacanță la bunici.

În mod normal, după cum stabilisem în ajunul plecării, noi trebuia s-o luăm spre Pitești, Râmnicu Vâlcea, Sibiu și, lângă Alba Iulia, să ne întoarcem spre vest, ca să ajungem la Orăștie.

După ce am trecut de Otopeni, de Balotești și de Săftica, ne-am oprit într-un loc anume și am luat pișci și pepeni ale căror gust și aromă numai în țara natală le poți savura.

Veseli și încrezători, ne continuăm drumul. Priveliștea spre Cheia, trebuie să recunosc, este neasemuită. Șoseaua este proaspăt asfaltată iar pomii și verdeața care acoperă dealurile îți insuflă un sentiment de liniște. Spre nemulțumirea lui Dan, am trecut prea repede prin Cheia, am lăsat, totuși, butelia la socrii acestuia și ne-am reluat drumul spre vest.

Pe la ora 6 după-amiază am ajuns în Orăștie, oraș micuț și curat, puțin ciudat construit, cu case și locuri a căror vechime se pierde undeva departe în timp. Am găsit cu ușurință hotelul (neexistând decât două) indicat de prietenul Tudor Panfîru, judecător la Curtea Europeană de la Strasbourg.

Pe Tudor l-am întâlnit prima oară în New York, prin anul 1991, când a fost numit ambasador al noii republici Moldova la Națiunile Unite. El a fost, este și va rămâne un român mai bun decât mulți alții care s-au născut pe teritoriul actual al României. Tudor are cam 1,85 metri înălțime, este brunet, are o frunte lată, niște ochi căprui care emană hotărâre, ochi ascunși în spatele unor ochelari fumurii. Este un om pe cuvântul căruia te poți bizui, un prieten adevărat, un om corect și care, în ciuda seriozității aparente, este o persoană cu foarte mult umor. Fiind buni prieteni, l-am "îndoctrinat" la New York cu adevărata istorie a poporului nostru și mă mândresc să recunosc că Tudor s-a dovedit deosebit de receptiv. Cu el discutam până noaptea târziu despre preistoria poporului nostru, acolo, la New York, iar când am început să fac publică această fascinantă istorie, el a fost unul dintre primii mei cititori și critici. Deși el a plecat la Strasbourg, am continuat să ținem legătura. L-am vizitat în Moldova, în urmă cu un an, și atunci am decis de comun acord să petrecem împreună această vacanță. El urmează să sosească de la Chișinău, cu Andrei Vartic.

Noi ceilalți, sosind primii, am hotărât să plecăm "în recunoaștere". Spre bucuria noastră, am găsit un restaurant, „Șura”, cu mâncăruri românești excelente gătite, la prețuri mai mult decât convenabile. Am prins între timp și o mică ploaie, care a făcut ca aerul să fie și mai curat.

Seara târziu, la Orăștie, au sosit Tudor, Andrei Vartic cu nepotul Ruslan și colonelul Nicolae Mereuță. Devenisem o adevărată echipă care urma să plece la drum în dimineața următoare.

Pe Andrei îl cunosc din toamna lui 1997, când m-am dus la Chișinău să-l vizitez pe Tudor. Cu acest prilej, am văzut comuna Ivancea unde s-a născut bunica din partea tatălui meu. Andrei are în

jur de patruzeci și...de ani, 1,75 metri înălțime, un corp subțire și athletic, o barbă neagră și un păr lung, uneori strâns la spate. Este de o inteligență ieșită din comun; de profesie e fizician spectrofotometrist. Mai mult, e și un bun orator, îndrăgostit de daci și de istoria acestora. A scris multe cărți despre civilizația dacă. Voi aminti numai câteva din ele: "**Magistralele tehnologice ale dacilor**", "**Fierul, timpul, dacii**", "**Ospețele nemuririi**", pe care, dacă ai șansa să le citești, descoperi o parte din trecutul fascinant al poporului nostru dacic, nemaîntâlnit la niciun alt popor european. Înțelegi astfel adevărul despre civilizația dacică, centru al civilizației preistorice europene. Andrei a înființat în Basarabia "**Institutul Civilizației Dacice**".

Pe colonelul Niculae Mereuță îl întâlnesc acum pentru prima dată, dar auzisem despre el de la Tudor. Mereuță a fost șeful corpului de pază al președintelui Snegur. Niculae este puțin mai înalt decât Andrei, mai îndesat și mult mai voinic. Un tip simpatic și vesel care ne-a făcut excursia plăcută.

La New York auzisem că a merge prin România înseamnă a te expune la tot felul de riscuri, în primul rând la banditisme, înșelătorii, escrocherii și alte lucruri neplăcute. Cum nu mai călătorisem prin România de mulți, mulți ani, am fost puțin îngrijorat, ca, de altfel, și unii dintre prietenii mei, așa că am căutat să ne însoțim cu oameni potriviți, în caz de nevoie. Am fost însă prost informați, pentru că românii întâlniți au dat dovadă de o cinste și de o corectitudine pe care greu le găsești azi în lume.

Seara am mers cu toții la restaurantul „Șura”, unde ne-am continuat discuțiile despre preistoria României, despre istoria dacilor. A fost o seară plăcută și am început să ne cunoaștem mai bine, să schimbăm informații, să ne definivăm planurile de viitor.

## **Miercuri, 8 iulie 1998, dimineața**

Ne-am sculat toți devreme. Tudor a fugit la mașină ca să stea el în față. S-a luptat cu Niculae, pe care l-a împins în spate, apoi s-a așezat cu o figură nevinovată, în față, pe scaunul din dreapta mea, să vadă el mai bine decât toată lumea. Am plecat din Orăștie și am intrat în Tiberiu. Undeva, pe dreapta, am zărit două "gurguie" despre care Andrei spune că ar fi de interes arheologic.

- Acolo s-a găsit foarte multă ceramică dacică.

Casele sunt foarte arătoase aici, în Tiberiu, nu prea înalte, dar acoperite cu țiglă roșie, ondulată. Am lăsat în urmă un alt sat, Sereca, cu aceleași case frumoase pe care vegetația le îmbrățișează cu generozitate iar munții le înconjoară de departe. Priveliștea este mirifică aici, unde - cum spune Andrei - "suntem în inima Daciei".

- A Daciei Istorice, domnilor! completează Tudor cu o figură serioasă.

Noi toți îl aprobăm în tăcere, o tăcere solemnă ca locurile încărcate de istorie pe care le admirăm.

Pe stânga, înainte să pătrundem în Orăștioara de Jos, vedem terasele dacice.

- Imagini de munte, așa cum se găsesc în Peru, spun eu, se pot vedea în zona Munților Orăștie care oferă priveliști cu "miros de veșnicie".

Înainte de intrarea în satul Bucium, pe stânga, privirea ne este atrasă de o bisericuță ce se proiectează pe munte și pe un cer albastru-închis, prevestitor de surprize. Abia am intrat în satul Bucium că am și ieșit din el. Se pare că locuitorii de aici au avut noroc cu dorința lui Ceaușescu de a vizita Sarmisegetusa, dorință care n-a mai fost împlinită, dar oamenii s-au ales cu drumuri asfaltate până la prima cetate.

Intrăm în Orăștioara de Sus. Pe teritoriul ei se găsesc cele mai multe cetăți dacice, inclusiv cetatea de la Sarmisegetusa, capitala dacică. Pe dreapta, cum intri, vezi un mic spital. Andrei se oprește la poliție să vorbească cu șeful local despre starea drumurilor, să se intereseze dacă se poate ajunge ușor la cetate cu mașina, dacă s-a mai reparat ori stricat ceva. Andrei, moldovean-basarabean, știe că, deși e român, de fapt, oficial, el aparține unei alte țări, artificial create. Uneori este așa de ușor să rănești inima acestor oameni care de multe ori sunt mult mai buni români decât noi.

Domnul primar Neculae David ne arată râul Grădiștei, umflat de ploi și revărsat peste maluri. Ne spune apoi ce dezastre se întâmplă când acest râu se umflă. El, râul, este "Arhitectul Godeanu", fiindcă izvorăște din muntele Godeanu și este adevăratul arhitect al locurilor iar, dacă nu ții seama de EL, o pățești.

- Și ce înseamnă asta? întreabă colonelul Niculae Mereuță.

- Înseamnă că a venit un domn inginer de la oraș să ne facă niște rezervoare de crescut păstrăvi. Da' ingineru' nu mi-o lucrat bine. S-o lucrat după proiect, s-o respectat proiectu', o fost bine, dar nu o fost respectat „domnul Godeanu, arhitectu' ”, râul adică, că râul o sosit acum câteva zile și o rupt toată treaba inginerului, dovedindu-i că aici, **în țara domnului arhitect Godeanu**, trebuie întâi și-ntâi să ții cont de EL, dacă vrei să ai un proiect bun.

Domnul primar David ne-a convins că Apa Grădiștea, ce izvorăște din muntele sfânt Godeanu, poate repune terenurile în dreptul lor, dărâmand și apoi reconstruind tot ceea ce oamenii se hazardează să facă atunci când nu țin seama de EL. După ce domnul primar, amabil, ne servește cu o palincă tare, gălbuie, cu aromă de prună, plecăm mai departe spre **Cetatea Lumii Antice**, spre Sarmi-Seget-Usa.

Intrăm în satul Costești care ține tot de Orăștioara de Sus. Este impresionant să aflăm că toate satele cu numele de Costești din România și Basarabia s-au unit și au înființat o asociație, o primărie comună, cu un singur primar, domnul Tătaru de la Costești, din Basarabia. Când vor face România și Moldova-Basarabia la fel?

## **Cetatea de la Costești, Cetățuia, o avem drept în față. Ne-o arată Andrei și tot el ne-o descrie:**

- Tot mamelonul acesta este înconjurat cu ziduri, o să vedeți, sunt vreo cinci sanctuare extraordinare, ziduri de o frumusețe și de o perfecțiune incredibilă, două turnuri – locuința etc.

Amplasat pe Apa Grădiștei, la sud de largă și mănoasa vale a Mureșului, complexul de cetăți și așezări dacice din Munții Orăștiei a constituit nucleul statului dac din perioada lui Burebista și până la cucerirea parțială a Daciei de către romani.

- Se știe că mai puțin de cincisprezece la sută din teritoriul Daciei a fost cucerit. Pe mai mult de optzeci și cinci la sută din teritoriul ei nu a călcat picior de roman! Iar pe acel petic de pământ al Daciei noastre pe care au stat temporar romanii ei nu au putut impune o nouă limbă și nu au putut crea un nou popor! E absurd să crezi altfel! În doar o sută șaiszeci de ani un popor nu-și poate uita limba! Însă, paradoxal, potrivit "istoricilor noștri" alăptați la doctrine străine de neam, ei, dacii neocupați de romani, au fugit să învețe limba latină de la niște legionari care abia o băjbăiau ei înșiși. O minte sănătoasă nu-și poate imagina că dacii liberi au venit în fuga mare de prin munți, văi și câmpii, păduri și mlaștini, dealuri și ponoare, unii tocmai de dincolo de Prut și Nistru iar alții chiar de pe Don, au venit așa, de plăcere, de la mari distanțe, să învețe o limbă străină și s-o uite pe-a lor.

- Așa încearcă să ne învețe ei, "istoricii noștri", adaug eu cu năduf.

Cu ochi veseli, râzând ironic de ideile șchioape ale unor așa-ziși istorici, Andrei își continuă prelegerea.

- Salba de fortificații de la Costești, Blidaru și Piatra Roșie, menită să apere "Cetatea Lumii" - cetatea de scaun a regilor daci de la Sarmi-Seget-Usa (Grădiștea Muncelului), ale cărei ruine ne întâmpină, peste timp, la fel de impunătoare - reprezintă mărturiile de preț ale înfloritoareii civilizații dacice. Dealul "Cetățuia", cu cetatea de pe culme, este un minunat punct de pază, cu vedere la mare depărtare, plasat la intrarea în masivul muntos, acolo unde valea apei Grădiștea se îngustează deodată.

Sistemul de apărare al cetății se bazează pe succesiunea a trei tipuri de fortificație: valuri de pământ, un zid de piatră gros de trei metri, flancat de trei bastioane și o dublă palisadă ce înconjoară partea de sud a înălțimii. Platoul cel mai înalt este ocupat de două turnuri-locuință construite din blocuri de piatră și cărămizi, la care se ajungea urcând pe o scară monumentală. Tot aici se găsesc urmele barăcilor aparținând soldaților daci din garnizoană și un turn de observație.

- Andrei, spun eu, este greu de precizat, așa cum recunosc și specialiștii, datarea exactă a construirii și amenajării acestei cetăți. Certă este doar perioada domniei lui Burebista. Volumul imens de piatră fasonată de calcar specific acestei perioade, folosit la construcțiile civile, militare dar și la cele de cult, respectiv la sanctuare, vorbește de la sine despre intervalul mare de timp în care s-a desăvâșit lucrarea. Dealul Cetățuia abundă, pe diferite niveluri, de terase tăiate în versant pe toate laturile sale, terase care au servit la construirea atât a elementelor de cult cum ar fi sanctuarele, cât și a celor de tip civil și militar. Pe pantele de est, sud și vest, pante relativ mai ușor accesibile, a fost construit un val de pământ care se pare că la vremea respectivă avea mai bine de 350 de metri și o înălțime ce depășea 3 metri, val cu rol de fortificație a cetății. Se poate spune pe bună dreptate că cetatea Costești găzduiește extrem de

importante și bine conservate elemente de arhitectură dacică, așa cum în nici o altă așezare nu se pot întâlni. În interiorul cetății, pe platoul cel mai înalt, se remarcă două construcții de dimensiuni impresionante, în comparație cu toate celelalte elemente asemănătoare descoperite în arealul Munților Șurianului.

- Da, este adevărat ( spune Andrei) pe terase au fost identificate lăcașuri de cult (sanctuare), cisterne de apă și multe alte lucruri uluitoare. Așa cum despre Valea Regilor din Egipt nu se știa prea mult până când au început săpăturile arheologice, tot așa de puțin se știe astăzi despre istoria acestui popor minunat.

Mai încolo vedem și o a doua cetate, cea mai mare cetate dacică de apărare.

- Pe vârful acela, acolo sus, se află **Cetatea Blidaru**, spune cu mândrie același Andrei, ca și când cetatea aceasta i-ar aparține personal.

- Acolo ai făcut tu niște niște poze color foarte reușite, pe care le-ai publicat în "Fierul, Timpul, Dacii"? îl întreb pe Andrei.

- Da, mă bucur că ți-ai amintit. O poză cu niște ziduri și bastioane colosale! Mai sus e un castru, iar mai jos, o casă de apărare cu ziduri groase de trei-patru metri. Trebuie să vezi ce e jos! E ceva fantastic acolo, pe vârful acela. Iar la el se ajunge pe multe terasări, unele după altele, pe care trebuie să urci din greu.

Situată pe culmea Blidarului (703 metri), fortificația are două incinte unite între ele, având împreună șase turnuri de protecție. Prima cetate, care ocupă platoul superior al dealului, are o formă trapezoidală, fiind prevăzută cu patru turnuri exterioare, plasate pe colțuri. Intrarea se făcea prin turnul I și era astfel concepută încât să împiedice desfășurarea forțelor inamicului.

La vest de prima cetate a fost concepută cea de-a doua, având formă pentagonală. Aici atrage atenția sistemul platformelor de luptă, cu cazemate, de pe laturile de nord și de vest. Aprovizionarea cu apă a cetății era asigurată de o cisternă patrulateră, situată în partea de nord-vest, în afara zidurilor de apărare. Pe aceeași latură, pe o terasă mai joasă, numită "Poiana Pertii", se afla un turn de pază ce asigura supravegherea accesului spre cetate.

- Și cum poate cineva să-și imagineze că toate acestea au fost construite de niște țărani daci!? Cum este posibil ca cineva să creadă că aceștia nu erau meșteri iscusiți? Cum poți să crezi că acești minunați constructori erau nerăbdători să-i întâlnească pe romanii cuceritori și să le învețe limba?! E culmea absurdului să crezi asemenea bazaconie!

- Măi Tudore, de unde știi tu toate astea? se miră Dan.

- De la New York, îi răspunde acesta, făcându-mi semn cu ochiul.

Timpul este foarte capricios cu noi: când plouă, când nu plouă. Acum se întunecă iar peste un minut cerul se luminează. Ai impresia că te afli pe o altă planetă.

- Cerul s-a înnoțit din nou. Extremele schimbări de vreme din inima munților! Văd niște cabane frumoase, par nou construite, uitați-vă, acolo, în stânga și în dreapta.

- Ale cui or fi? îl întreb pe Andrei. Dar, înainte să-mi răspundă, îl văd scoțând capul pe geamul mașinii și îl aud strigând:

- Generalul Dragomir! Domnule general!

Andrei se întoarce repede spre mine și îmi spune:

- Miky, hai să-l vedem pe general, e un tip formidabil!

Ne dăm jos din mașină ca să vorbim cu generalul. Vedem că e însoțit de cineva.

A fost o plăcere să-l cunosc nu numai pe generalul Dragomir, dar și pe profesorul Vasile Rudan. I-am întâlnit aici, în fața porții dacilor. Împreună, un profesor și un general îndrăgostiți de...daci! A fost o superbă revelație!

Am mers împreună la o cabană din apropiere în care generalul și profesorul se cazaseră. Acolo, cu inimile deschise și cu o mândrie nedisimulată, liberi de orice constrângere, am discutat cu entuziasm despre daci și iarăși despre daci.

- Pot să vă întreb cum vă numiți, domnule general?

- Sigur că da. Dragomir, Dragomir mă cheamă. Vasile Dragomir.

- Și de câți ani sunteți îndrăgostit de daci?

- Dintotdeauna, așa putea spune. De când am început să judec și să-mi pun întrebări.

Dacii sunt părinții părinților părinților părinților mei și nu pot avea pentru ei alt fel de simțăminte decât cele menționate de dumneavoastră, și asta de când i-am descoperit în școala primară, în cărțile de istorie.

- Și cu Traian cum rămâne?  
- Domnule doctor, să lăsăm gluma la o parte. Traian nu ne reprezintă pe noi și nici n-a făcut-o vreodată. El nu are nimic de-a face cu poporul daco-român, nefiind altceva decât un cuceritor de moment al câtorva kilometri din marea Dacie. Să nu ne lăsăm păcăliți de propaganda unor politicieni ori a unor istorici corupți sau inconstienți.

- Îmi place cum vorbiți și vă mulțumesc pentru cele spune. Aceleași convingeri le am și eu. Aș dori să vă întreb: prin ce credeți că se caracterizează civilizația dacică de aici?

- Vreau să vă spun ceva. Civilizația dacică nu e reprezentată numai de Sarmisegetusa, Costești, Blidaru și ce s-a descoperit prin săpături... pe 200 metri. Aici se află un colos al unei civilizații vechi de peste 10.000 de ani. Este o civilizație materializată prin ceva ce e caracteristic numai ei, acestei civilizații dacice. Eu mă pricep la două lucruri: știință concretă - în cazul meu, geodezie, cartografie - și militarie.

- Am înțeles că dumneavoastră considerați că aici se găsește "**buricul de fier al pământului**".

- Da, la noi în țară se află punctul geofizic cel mai înalt și el este vârful Muntelui Godeanu, muntele sacru al dacilor.

- Domnule general, nu intenționez niciun moment ca discuția noastră să pară un simplu interviu și nimic mai mult, dar bucuria de a vă fi întâlnit este mult prea mare și șansa de a afla lucruri noi de la dumneavoastră este atât de tentantă, încât nu pot rata această deschidere pe care ne-o arătați tuturor. Dumneavoastră sunteți o personalitate științifică și de aceea îmi permit să vă rog să ne spuneți ce implicație are faptul că punctul geofizic cel mai înalt este vârful muntelui Godeanu.

- Vă răspund cu plăcere. Având în vedere punctul gravitațional al pământului, valorile metrice ale dimensiunilor pământului sunt modificate din cauza câmpului gravitațional, dar și datorită structurilor interne, la un moment dat, dacă ai forma unui corp de rotație pământesc matematic. Forma pe care noi o avem ca bază pentru hărți, forma matematică, se modifică la suprafață prin niște ondulații care dau forma fizică a pământului. Am scris o carte despre asta. Cartea am publicat-o în timpul comunismului, acolo, în Vest. Astfel, **modelul geofizic românesc** s-a făcut cunoscut în lume iar acum vesticii umblă cu sateliții și fac comparații cu geolitul nostru și nu le vine să creadă că Noi am făcut asta pe cale astro-geodezică și gravitistică. Am unit tot ce era în țara noastră, ca măsurători de înaltă precizie, iar în final am publicat trei cărți despre aceste ondulații: una se intitulează "*Harta cu ondulația geolidului*", a doua se cheamă "*Harta cu componenta din est la verticala pe un meridian*" și a treia e "*Harta cu deviația de la verticală în planul vertical*". Deci trei elemente esențiale creează locul geometric al formei fizice (absolute), al formei Pământului, datorită atracției universale. Deci, atenție, aici, în zona aceasta, se găsește punctul cel mai înalt geo-magnetic. Să mori de râs, cum se zice românește. În loc să fie pe undeva, prin Munții Făgăraș ori în Munții Parângului, îl găsim aici, pe Muntele Godeanu. Aici este nodul acela de fier formidabil care creează un câmp magnetic atât de puternic iar densitatea interiorului e atât de mare, încât câmpul gravitațional capătă ondulații. Asta e ciudățenia: că nu mai avem în țară așa puncte înalte și că avem și un ciudat invers, cu semn negativ. De exemplu, la noi, în mijlocul Bărăganului, dacă mergi spre Râmnicu Sărat, trecând de Buzău, Focșani, până la Adjud și, pe urmă, dincolo pe brațul Dunării, până la Galați, Brăila, Urziceni, închizându-se pe la Buzău, este un **punct de atracție magnetică negativă, cel mai jos din țară**. Astfel că Dunărea noastră curge ca pe o streășină, având tendința să intre în gaura asta, aici. Aici, în această zonă este deficitul de masă. Au existat doi români, două genii curate, cu care mă mândresc și pe care-mi face plăcere să-i pomenesc, dar care, din păcate, au murit. Eu eram maior pe atunci. Pe unul îl cheama *Diaconu* și este autorul cărții cu "*ondulația geolidului*" iar celălalt este *Mihăilescu*, coautor la cartea asta de care vă spun.

- Cum se numește cartea?

- "**Teoreticul pământului**", tradusă în limba engleză la editura "Elsevira". S-a vândut cu 450-500 de dolari bucata. Se vinde și acum și se află în toate academiile de știință din lume și în bibliotecile importante, nu pentru inginerii de rând, ci pentru oamenii de știință.

- Și despre Sarmi-Seget-Usa ce îmi puteți spune?

- Se umbla cu escavatul prin ea, domnule! Să vă duceți la poarta de vest din Sarmisegetusa și o să vedeți cum au băgat cupa de escavator și au distrus ceramică de valoare milenară. Pe urmă și-au astupat prostia... Poate să mă audă și Dumnezeu din cer, că nu mi-e frică de nimeni... Îi acuz pe oamenii de știință "români", oameni care vin cu pretenția că au găsit aici niște lucruri, și care fac niște afirmații de mi-au rupt urechea. Am fost odată cu un profesor, am numele lui undeva, un nume englezesc, un profesor de la Cambridge... L-am întâlnit în Bulgaria, l-am adus la București și i-am ținut un logos despre **astronomia la daci**, despre măsurătorile de la Sarmisegetusa, despre *blocurile de andezit aranjate ca repere astronomice*, iar dânsul nu putea înțelege de ce noi, românii, nu le facem publice în conferințe internaționale, în publicații de specialitate. Mărturisesc că nu am știut ce să-i răspund, am plecat capul și m-am gândit la savanții și profesorii noștri de istorie și arheologie, la iresponsabilitatea de care dau dovadă.

- Ce știți despre astronomia dacică?

- Odată, eu am demonstrat, prin măsurători concrete, profesional făcute, cu aparatură precisă, că *dacii aveau cunoștințe astronomice, cum numai la maya le-am mai întâlnit*.

- Și ce ați determinat?

- Că dacii cunoșteau precis direcția nordului, aveau cunoștințe matematice de determinare a unei poziții geografice iar cunoștințele lor astronomice depășesc orice imaginație.

- Corecțiile..., ați făcut corecțiile în concordanță cu mileniul în care au trăit ei, dacii?

- Altfel nici nu se putea.

- Despre sanctuarul lui Aplu, ce îmi puteți spune?

- Vă referiți la discul de andezit?

- Da, acel disc uriaș, împărțit în zece porțiuni identice.

- Și numele de Aplu...?

- Numele zeului dac, preluat mai târziu de greci și de romani sub numele de Apollo, cum de altfel au "împrumutat" de la noi majoritatea panteonului mitologic... Acel disc cu acea limbă uriașă, ca de ceasornic, era o "limbă dacică" despre care se credea că... merge aiurea. Și când colo, ea este un *ac de busolă!* Aceasta coincide cu încă niște "pietroaie" din sanctuarul alăturat, dreptunghiular, unde ei, dacii, au "aruncat" cinci pietroaie, de diverse forme, unele mai mari, altele mai mici, aruncate așa... puse aiurea, după cum unii arheologi căutau să mă convingă. Adică dacii au cărat de la mari distanțe bucăți uriașe de andezit, șlefuite, tăiate în unghiuri precise, de parcă au fost turnate din beton, le-au cărat... doar ca să le arunce, așa, aiurea? Ele nu sunt puse aiurea, ele reprezintă cele cinci planete cunoscute la epoca aceea, planete care erau într-un moment de colinearitate. Așa că ei, *dacii, aveau cunoștințe nu numai despre mișcarea planetelor, dar și despre mărimea planetelor!* Limba aia, acul de busolă, stă permanent pe Nord și, dacă faci determinări acum și determinările le duci la epoca aia, vezi că este Nordul din timpul lui Burebista. Cu astronomia poți să faci previziunile în viitorul a mii de ani și poți să te duci înapoi cu mii de ani. Asta este astronomia. Mersul cerului este foarte exact. Noi facem azi măsurători pe stele, da, domnule doctor, la ora actuală cele mai precise măsurători le facem la 200,5 miliarde ani lumină, adică pe quasari. Când te vezi un punctuleț de așa neînsemnat, care în spațiile cosmice este excepțional determinabil, realizezi că știința nu este la îndemâna orișicui.

Sigur, sunt și niște lucruri interesante în ce spun arheologii, dar în majoritatea cazurilor îți este jenă de cunoștințele lor limitate sau eronate.

Și, dacă universul este așa de departe, nu același lucru pot spune despre cei ce vin, câteodată, cu studenții, pe aici. Nu de mult, un "tovarăș" profesor la o facultate de arheologie a venit cu o astfel de grupă pe aici...

- Și ce le-ați spus?

**- Mergeți la București și spuneți guvernanților să nu-și mai bată joc de țara asta, de istoria ei. Întrebați-i ce au de gând să facă pentru ea, pentru voi?**

- Ce-au făcut și pentru frații din Basarabia, Herța și Bucovina! completează, ironic, cineva.

- Aoleu, ce mult vă iubesc eu pe dumneavoastră, basarabeni, Doamne! Mor de necaz când văd ce se întâmplă în satele alea. Mor! Pur și simplu pleznesc! Mi se pare că acolo, sus, cineva își bate joc sistematic de poporul nostru, de țara noastră.

- Așa credem toți. E o mare rușine și o mare nedreptate. Dar să revenim acum la daci. Ei știau să citească mersul exact al stelelor, să le poziționeze... Dar ce spuneți despre concepția aceea... de ce la 45?

- Pentru că la 45 de grade, tangenta și cotangenta de latitudine sunt egale cu 1 și orice formulă devine simplă. Tangenta și cotangenta devin egale cu 1 și se înlocuiesc, iar sinusul și cosinusul sunt radical din 2 pe 2 și, la fel, se înlocuiesc. Or aici, noi suntem aproape de 45 de grade.

- Dar despre metalurgia la daci? Întreb eu.

- **Furnalele pe timpul dacilor** erau minune mare! Ei, dacii, făceau de la sârmă până la oțel inoxidabil, intervine Andrei.

- Despre furnalele dacice care erau capabile să producă șine de căruțe, coase, seceri, pluguri, da, asta știam, dar despre fier inoxidabil... nu, n-am știut, spune generalul.

- Eu am găsit, domnule general, o lupă de fier, fier din acela pur, de 99,97 la sută puritate, de peste 20 de kilograme, ba chiar și fier protejat, protejat de două straturi moleculare, perpendiculare unele pe altele, împotriva oricăror legi de gravitație, cum astăzi numai în condiții speciale de laborator ori în cosmos pot fi produse! Și astea le făceau ei, dacii, acum mai bine de 2.000 de ani.

- Și cei din România cum au reacționat la cele publicate de tine, Andrei?

- Pe vremea domnului Iliescu, am fost chemat de acesta pentru o discuție scurtă, de 15 minute, care s-a prelungit la câteva ore. Am mai fost invitat la o conferință NATO, ținută în România, ca să-mi prezint descoperirea, dar, între timp, guvernul s-a schimbat, iar cei nou veniți sunt prea ocupați cu cedarea Bucovinei, Ținutului Herța, Insulei Șerpilor și a Basarabiei. Așa că... ce să mai vorbim...

- Vezi dumneata, domnule Vartic, eu sunt copil de țăran oltean, iar pe timpul comunismului am fost acuzat că aș fi fost legionar. Dar m-au trimis și la Moscova și... m-am întors acasă. Azi mă critică unii că sunt comunist, ba chiar că sunt român. Eu, personal, consider că toate astea contează mai puțin. Ce este important este ce lăsăm după noi, ce am făcut noi pentru această țară, pentru acest popor daco-român. Or dumneata, domnule Vartic, se pare că ți-ai făcut datoria.

- Domnule general, săptămâna trecută, eu am destupat la Bodea, sus acolo, pe dealul Muncelului, am destupat o conductă dacică, o conductă de ceramică care aduce și azi, după mai mult de 2.000 de ani, aduce apa prin munte, îl perforează.

- Da, sunt munteni care folosesc și acuma conducte de tipul ăsta, neschimbate, nedistruse de timp. Și parcă-i un făcut, nici nu se înfundă!

- Dacă vreți să vedeți daci, vă rog să vă suiți noaptea, la Sarmisegetusa, pe **Culmea Timpului**, acolo sus, la timpul când răsare luna. O să vedeți niște case cu localnici care trăiesc exact ca dacii. Aici nu s-a schimbat absolut nimic, aceiași oameni, același port, aceeași vorbă. Aici suntem acasă, în **Țara Dacilor ori în Țara Zeilor**, cum îi place să spună domnului doctor.

- Era prin 1980-1981, cam așa ceva. Nu știu dacă l-ați cunoscut pe Nicolae Copoiu, era secretar științific la Institutul de Studii Istorice Social-Politice pe lângă PCR, și ei au aflat despre o carte în limba latină, apărută pe la 1.600 și ceva, în Suedia, despre Zalmoxis. Am văzut copia cărții respective la institut, cumpărată de la Universitatea din Suedia, în care era scris așa (tradus aproximativ în limba română din latinește): "*Zalmoxis primul legiuitor al Geților*". Aș fi curios pe unde mai este acea carte și de ce nu se pomenește nimic de ea?

Se schimbă guvernele, se schimbă și guvernarea, dar ei, dragii noștri istorici, rămân aceiași, „la datorie”. Ei ne protejează de schimbări nedorite nu de noi, ci de ei. Nu care cumva să aflăm că ne-au mințit, că ne-au indus în eroare prin nepăsarea lor de a descoperi adevărata istorie a poporului daco-român.

- Așa este. Domnule general, îmi spuneți ceva despre zidurile dacice...

- Dacii noștri, domnule, au zidit nu ziduri, ci... munți. Dacă vedeți dumneavoastră "**zidul chinezesc**" de la **Orăștie**, care merge până în jos la Jiu, atunci îi puteți înțelege pe daci.

- Zid? Ce zid? Întrebă Tudor.

- Zid care nu e încă descoperit. De-aia vreau să vă spun să nu vă mulțumiți numai cu ce găsiți la suprafață... Noi, adică eu și domnul profesor Vasile Rudan, ieri am văzut, cam la două ore depărtare de aici, multe platouri pline de ziduri. Orașe întregi.

- Extraordinar! Dar cum îi spune locului pe unde merge zidul?

- Aici este Costeștiul.



- De la Costești? Zid care merge pe unde...?

- Eu zic că merge de la punctul Glimenea... poate și mai nordic, unde au apărut castele romane. Deși românii ocupaseră de jur împrejur totul - un fel de încercuire în limbajul militar - nu au putut pătrunde înăuntru decât printr-o lovitură de grație care, până în momentul de față, nu este știută. Înăuntru nu puteau pătrunde!

- Și pe unde spuneți că merge zidul acesta?

- Eu zic că merge până jos la Cioclovina, poate chiar și mai jos, până la Băluța.

- Adică să fie cam câți kilometri?

- Până la cetatea Băluța? Să fie vreo 70 de kilometri.

- Vino să-ți arăt pe hartă, spune Andrei.

- Aici toate sunt ziduri, domnule doctor. Aici nu este doar un singur zid. Aici sunt

#### **zidurile unei civilizații de ciclopi...**

- Ați văzut cum e cioplit muntele?, mă întreabă același neobosit general care, în loc să stea acasă, în confort, colindă munții din Zona Sfântă, studiază, cercetează această civilizație, uitată nu numai de timp, dar în special și regretabil de arheologii și istoricii "noștri".

- Ce munte este cioplit?

- Faieragu. Acesta este **Muntele Faieragului**.

Și aceeași hartă este mutată de la stânga la dreapta și de la dreapta la stânga, fiecare din noi încercând să descopere locul menționat de general.

- Astea sunt valea și muntele Faieragului. Muntele acesta nu a fost cercetat niciodată! Există ziduri de apărare, există "vari" de pământ și, începând de sus, totul este terasat, totul este cioplit în stâncă. Este aici un platou superior, iar aici sunt niște turnuri...

- Este ca o *piramidă în trepte*, după cum spuneți dumneavoastră, adaugă profesorul Rudan.

- Da. Ultima terasă o s-o vedeți aici. Aceasta este Cetățuia sau Costești. Cetățuia Costeștiului, așa i se spune. Se credea că e un singur zid, hai două, așa, întrerupte. În realitate sunt cinci până jos, ziduri concentrice care sunt adevărate fortificații... Pe dreapta și pe stânga văii sunt făcute un fel de firide, de balcoane, posturi militare de observație. Și astea au fost făcute ca elemente de flancare. Sarmisegetusa nu are niciun înțeles dacă nu o integrezi în acest "colos".

- Ce înțelegeți prin "colos"? îl întreb pe general.

- Colos înseamnă, în acest caz, o multitudine de elemente singulare care împreună formează o civilizație.

- Foarte interesant. Ați fi amabil să le numiți? Care sunt acestea?

- Dacă pornești de la Orăștie, de la Simeria, Pintenul de la Simeria, și mergi până jos la Pui, la Balița, apoi pe Jiuri până sus, la Suryanu, prinzând și culmea aceea care merge paralel cu Jiul, mergi drept până la Suryanu. Se poate merge pe drumul antic care suie pe la Novaci, cobori în valea Sebeșului, deci până la drumul ăsta și pe urmă după Mureș, încoace. Unitatea asta are înțeles de civilizație, căci aici nu avem numai elemente singulare. Evul Mediu are mii de cetăți, dar *ca aici n-are așa ceva nimeni pe pământ, decât aztecii și incașii*.

- Problema edificiilor dacice apare controversată, spun eu.

- Publică ai lui Glodaru... (profesorul Glodaru de la Cluj este cel ce "se ocupa" de arheologia acestor locuri) și ai lui, publică și reconstituiri ale edificiilor dacice pe care le acoperă cu...șindrilă!...Ce rușine! În groapa asta de aici veți găsi țiglă dacică așa de multă, că puteți acoperi un sat cu ea. Dar dâșii, arheologii "noștri", nu o văd! Deși există țiglă dacică berechet (puteți vedea și elementele de îmbinare ale țiglei dacice, pe columna lui Traian, de la Roma), reconstituirile în lucrările "de specialitate" ale arheologilor "noștri" sunt acoperite cu șindrilă!

- Acești arheologi, acești istorici ai "noștri" care ar trebui să promoveze adevărul, de ce oare încearcă să-l deturneze?

- Sunt formați la școlile paikeriste, moscovite. Auzi, domnule Săvescu, Glodaru spune așa: astea au fost unicate, o civilizație țărănească, să nu ne băgăm mai departe! În realitate, aici este un sit arheologic de suprafață, nu din elemente separate, cum spune el. Ele au legătură printr-un dispozitiv de apărare, au roluri și funcțiuni fiecare. Concepția zidurilor de apărare este integrată din elementele componente... De exemplu Costești, acolo sunt cinci rânduri de ziduri iar între ele sunt și localități și puncte civile, bastioane și puncte de apărare, sanctuare etc. Totul trebuie văzut, analizat și făcut cunoscut marelui public.

Având acum noi cunoștințe și bucuros de întrevvedere instructivă cu generalul, i-am mulțumit pentru amabilitate și ne-am promis unul altuia că vom relua aceste discuții care se dovedesc adevărate surse de oxigen pentru mintea însetată de cunoaștere.

Cu încrederea fortificată, am pornit, de data asta pe jos, spre legendara Sarmi-Seget-Usa.

- Cam câți kilometri sunt până la cetatea sfântă?
- Nouă kilometri, cam o oră de mers.
- Și cum se numește pârâul ăsta vijelios?
- Pârâul Valea Albă.

Pârâul nu prea este mic, în special acum, când este "nervos" și umflat nevoie-mare... nu cred că cineva s-ar încumeta să-l traverseze la picior. După ce a stat pe dreapta, cât mergeam în sus, a trecut pe sub noi și acum curge pe stânga, prin bolovăniș... În tot cazul, suntem pe drumul ce duce la Sarmi-Seget-Usa.

Pe dreapta, la începutul urcușului pe drumul spre Sarmi-Seget-Usa, ne întâmpină un semn vechi, urât, o bucată de tablă triunghiulară, ruginită, cât două palme ca mărime, proptită într-o țevă de metal, și ea ruginită, căzută într-o rână.

- Ca să vezi cum își respectă trecutul daco-romanii de azi! Mai poți spune ceva? Ce dezolant!

Drumul este pietruit ca vai de lume, ca un drum vechi de țară, îngust, crăpat, cu bolovani și bolovănișuri. Iar răsăritul nostru, care ne-a însoțit tot timpul cu zgomotul lui, își schimbă direcția când te aștepți mai puțin. Când merge pe dreapta, când merge pe stânga drumului, când dispare pe sub noi numai pentru a reapărea bolborosind, supărat și nervos, pe cealaltă parte a drumului.

Cu cât ajungem mai sus, prin ploaie și prin burniță, cu atât peisajul devine mai frumos. Ceea ce ni se dezvăluie acum este o imagine panoramică de vis. Munți înalți și mândri, văi săpate în stâncă, codri de fagi prin care soarele apărut dintre nori filtrează toată lumina, totul îți dă senzația aproape inumană că aici trebuie să fie cu adevărat paradisul.

Fascinați de spectacolul fără egal al naturii, absorbind prin fiecare por aerul necontaminat de poluarea citadină, ne-am continuat drumul prin pădurea de fagi și brazi, mergând efectiv printre nori, dacă nu chiar pe nori.

În sfârșit, după un drum în care oboseala a fost mult atenuată de bucuria pe care ne-a prilejuit-o admirarea frumuseții unice a naturii, am ajuns la Sarmi-Seget-Usa, cetatea sfântă a dacilor, cetate pe care mi-am dorit atât de mult s-o văd. Când am ajuns acolo, am constatat că bateriile de la casetofon s-au descărcat subit și că filmul din aparatul de fotografiat s-a terminat și el... Am luat aparatul de fotografiat al lui Tudor, după o scurtă, dar de nebăgat în seamă rezistență din partea lui, și am făcut trei-patru poze. Apoi, ghinion, ... i s-au terminat și lui bateriile. Ca un făcut: tot inventarul electronic, toată sursa noastră de imortalitate prin fotografii s-a oprit acolo, în fața cetății. M-am întors spre Andrei, dar acesta, presimțindu-mi intenția și fiind și "superstițios" din fire, mi-o retează scurt:

- Nu-mi atinge aparatul! Nu ți-l dau! Îți fac eu poze, dacă vrei. Tu ești ghinionist azi.

Dar nici norocul lui nu a ținut prea mult căci, după doar câteva minute, nici aparatul lui de fotografiat nu mai funcționa. Începusem aproape să cred într-un destin nefavorabil, când vechiul meu prieten, Costel, vine lângă mine și îmi dă (de bună voie și nesilit de nimeni) aparatul lui de fotografiat, o mașinărie veche, rusească (de origine germană!) care a funcționat perfect, spre nedumerirea mea, dar spre mândria nedisimulată a lui Costel.

## ENIGMA SARMI-SEGET-USEI

*Diodorus* din Sicilia - care a scris Istoria Universală aproximativ în anul 50 î.d.H., și ale cărei izvoare istorice sunt bazate pe Cartea istoricului grec *Hecataeus*, pierdută la jumătatea secolului cinci - încearcă să ne sugereze o posibilă cheie a enigmei de la Sarmi-seget-usa.

Referitor la hyperboreeni, oamenii care au locuit la Nordul zonei Nistru "dincolo de punctul unde bate vântul de Nord", Diodorus spune că aceștia aveau "o zonă sacră" și un "templu memorabil" de formă rotundă, dedicat Zeului Soarelui, *Apollo*.

Prin noțiunea de "sferic", Diodorus înțelegea nu numai forma templului, ci și scopul acestuia. Declarația lui Diodorus este edificatoare pentru descrierea templului construit de hyperboreeni la Nord de Istru (Dunăre).

Cine erau acei hiperboreeni? Când vorbește de "populațiile așezate mai sus de Pontul Euxin, de Istru (Dunăre) și de Adriatica, *Strabon* le numește hiperborei. *Clement Alexandrinul* îl considera pe Zalmoxis ca fiind hiperboreu. Pornind de la scoliastul lui *Pindar* (Olimpicele III, 28) îl găsim pe eroul hiperboreilor, Hiperboreu, ca fiind fiul lui *Pelasg*. În același timp, grecii, popor orgolios, îi menționează totuși pe hiperborei ca fiind constructori ai templelor de la Delfi și Delos. Cum pelasgii au locuit în Grecia înainte de venirea *aheilor* (după *Heordot*), tradiția care s-a format în legătură cu fondarea templelor din Delos și Delfi nu face altceva decât să înregistreze o realitate etnică, pre-elenică, și să accepte faptul că poporul carpato-dunărean, fondator al vechii Europe, este constructorul ce stă la baza viitoarelor "civilizații" norocoase că l-au întâlnit și l-au putut copia. Desigur, vorbesc de civilizația greacă.

*Aplu* (preschimbat de greci în *Apollo*) - divinitate pelasgă prin excelență - înseamnă *alb*. Identificarea hiperboreilor cu pelasgii îl face pe *N. Densușianu* să-i considere un "ram al națiunii celei mari și puternice pelasge". Și, ca o rămășiță a cultului apolic la daco-romani, avem săptămâna albă, dinainte de Paști și Duminica Tomii.

La etrusci găsim aceeași divinitate pelasgă, *Aplu* sau *Apulu* însemnând Alb (*Thomashek Die Altentharaker*, II, p.48) iar, după *Festus*, ceea ce latiniile numeau *Album* (Alb) sabinii numeau *Alpum*.

Așa-i descoperim pe pelasgii-hiperborei, carpato-danubieni, constructori ai celor mai vestite temple ale antichității europene, ca Delfi (*Pausanias: Călătorie în Grecia*, vol.II, IX, 27.2) unde hiperboreanul *Olen* a fost cel dintâi prezicător al lui *Aplu* (*Apolo*). Și, cum istoria - în special cea străveche - este, în mare parte, un șir de ipoteze, cine credeți că a construit complexul astronomic de la Sarmi-seget-usa? Dar sanctuarul lui *Aplu* (*Appolo*), așa-zisul "Soare de Andezit" care e înconjurat de cei zece ucenici ai săi?

Tot acolo a fost construit și micul calendar dacic iar, mai târziu, marele calendar dacic.

Micul calendar dacic este alcătuit din 13 grupuri de pari aranjați circular.

11 din aceste grupuri conțin 8 pari (stâlpi) iar ultimele 2 grupuri sunt formate din 7 și, respectiv, 6 pari.

Cuvântul *par* are două înțelesuri în limba daco-romană: *stâlp* ori *patru*. Deci 11 grupuri x 8 (numărul de pari conținuți) = 88. Cum un par înseamnă și 4, putem calcula  $88 \times 4 = 352$ . Mai avem 2 grupuri de 7 și, respectiv, 6 pari :  $7+6 = 13$ , iar  $352 + 13 = 365$  de zile ale anului obișnuit (nebisect).

În interiorul cercului mai sunt încă 3 stâlpi care reprezintă câte o zi din cei trei ani bisecți cuprinși într-o perioadă de 13 ani ( $6+7=13$ ).

Se pare că a fost construit mai târziu. Este format din 3 cercuri concentrice și o potcoavă în centru.

Primul cerc, cel exterior, este format din 104 blocuri de andezit, reprezentând numărul zilelor de post dintr-un an (miercurile și vinerile),  $52$  de săptămâni  $\times 2 = 104$ .

Al doilea cerc, mijlociu, aproape lipit de cel exterior, este format din 180 de stâlpi subțiri, în grupuri de câte 6.

Al treilea cerc, cel interior, conține 84 de stâlpi de lemn:  $104+180+84 = 365+3 = 368$

Potcoava din mijlocul marelui calendar este alcătuită din 34 de stâlpi de lemn. Este prevăzută cu 2 praguri așezate unul în fața celuilalt chiar la baza potcoavei, despărțind stâlpii în două grupuri de 21 și, respectiv, 13. Grupul de 13 este orientat spre vatra sacră.

S-au făcut tot felul de speculații asupra interpretării acestora: numărul 13 ar fi în legătură cu revenirea Crăciunului (ziua nașterii celor doi *Zamolxes*), în aceeași zi ca în calendarul lui

*Decaineus*.

În Complexul Astronomic de la Sarmi-seget-usa mai există și alte aliniamente: unul comun, din 4 șiruri de câte 15 discuri de calcar, reprezentând zilele din Postul Paștelui dacic; altul reprezentând zilele de post: 4 șiruri de câte 10 postamente de andezit ( $4 \times 10 = 40$ ), zilele din postul Crăciunului.

- Nu vi se pare ciudat că luna decembrie - cu înțeles de *dece* (zece) - este azi a 12-a lună a anului?

- Ei , la asta nu m-am gândit!

- Și ce este așa de important în asta?

- Vezi că și luna octombrie, a 10-a, are numele provenit de la *octo*, 8!

- Măi, măi!

- Dar septembrie? A 9-a lună din calendar are rădăcina *septe*, 7?

- Deci ar însemna că cineva a folosit greșit numele lunilor anului ori că anul la daci avea numai 10 luni ! Adică începea cu prima lună în luna...martie!

- Da... Dar despre săptămână ce ne poți spune?

- Săptămâna avea, de asemenea, 7 zile:

1. **AVLATA** : <Aflata> , "Deplina" după un alt nume al Zeiței Mame, Mama Florilor de Măr, Marian, Maria ori Vrelam (Domnița Fecioară).

2. **AMALTHEIA** : "Cea care crește (îngrașă) zeei și care era închinată mamei adoptive a celor doi Zalmoxes lui Brito-Lagis, "Divina Lupoaică". Chiar lui Zalmoxes, pentru ca a fost crescut de lupoaică, i se mai spunea APOLLO - LUKIOS.

3. **MERGURIUS** : "Înainte-mergătorul" era și ziua lui Orfeu, zi de post, ziua când a fost omorât.

4. **ZIAIS** : "Luminoara" - era ziua închinată surorii gemene a lui Zamolxes - Aplu (Apollo) - era ziua roșcatei Artemis.

5. **BENAR** : "Jertfa" ori Jertfitorul, zi de post dedicată, de asemenea, lui Apolo.

6. **SAB-A-DIOS** „Casa Domnului” – zeului) în cinstea celor doi părinți adoptivi ai celor doi gemeni (Zalmoxes- Blondul Aplu și Roșcata Artemis): păstorul Aise Pos și soția acestuia Brito-Lagis. Alt nume pentru ziua a șasea mai era **Sambatis**, "purificarea" închinată numai tatălui adoptiv, păstorul Aisepos.

7. În fine, cea de a șaptea zi, **DOMENICA** – „Schimbarea Vremii” ori Marea Purificare, era închinată "Tatălui Ceresc" – Tato Nipal.

Astfel, Diodorus a fost corect informat că hyperboreenii au construit un observator astronomic.

*Pentru ce acest popor antic și-a dedicat timpul și energia în realizarea a ceea ce se pare a fi o "afacere nerentabilă"? Ei au folosit mijloace de transport herculiene pentru a căra bucăți de andezit de la zeci și zeci de kilometri distanță până la Sarmisegetusa.*

Fiecare piatră cântărește tone... Oamenii au cărat pietrele traversând ape și munți... Fezabilitatea acestui traseu nu a fost niciodată calculată.

Toate aceste operații au cerut cunoștințe speciale, mai multe sute și mii de bărbați lucrând sub conducerea unui arhitect care știa exact ce vrea să facă. Pentru oamenii primitivi, eclipsele de lună erau fenomene înfricoșătoare și inexplicabile. De ce nu erau ele și pentru daci? Calendarul pentru stabilirea anotimpurilor, eclipsele de soare sau de lună, axa de orientare a templelor, toate aceste lucruri - care și pentru începători în ale arheologiei ar ridica semne de întrebare - nu deranjează vajnicul nostru <grup de arheologi> români. Brava vouă, "tovarășilor", sunteți într-adevăr tari!

Sarmisegetusa nu este numai un observator astronomic, ci și un monument construit cu ajutorul spiralelor și al cercurilor trasate pe pământ.

Câteva noțiuni care să ne ajute în înțelegerea textului :

**Aliniamentul** - un aranjament în care trei sau mai multe obiecte sunt puse în linie. Se folosește acolo unde unul dintre puncte este la răsăritul unei stele sau un punct la orizontul soarelui sau lunii.

**Altitudinea** - unghiul format cu nivelul plan, uneori numit *elevație*.

**Ard** - un plug primitiv, cu brăzdar de stâncă sau lemn tare, făcut parcă numai pentru a întoarce pământul.

### **Epoca bronzului:**

2500-1800 î.d.H., - *perioada timpurie*

1800-1300 î.d.H., - *perioada de mijloc*

1300- 700 î.d.H., - *perioada târzie*

**Epoca fierului:** de la 700 î.d.H.

**Paleolitic:** Perioada timpurie 700.000 - 200.000

Perioada de mijloc 40.000 – 30.000

Perioada târzie 10.000

**Minoan** – nume dat de Sir Arthur Evans civilizației cretane din epoca de bronz, 3000 - 1000 î.d.H., timpurie, mijlocie, târzie.

**Mycenoean:** civilizația greacă dezvoltată în epoca bronzului care, în perioada sa timpurie (1600 î.d.H. sau după), a fost puternic influențată de civilizația Minon; numită după locul unde a fost descrisă prima dată, deși termenul e fost folosit mult mai extins.

La Sarmisegetusa am văzut și ce nu trebuia văzut. Ne-am dus la o cabană a "arheologilor", o cabană de lemn pusă pe pietrele care au fost smulse din zidul de la Sarmisegetusa... Vandali! Dezastru!

Pe drum am cumpărat niște afine, de la o țărancă de pe marginea drumului, care vroia să ne vândă orice, numai găletușa în care culegea afinele, nu. Am mâncat afinele nespălate, dar asta e nimic, pentru că le-am mâncat amestecate cu frunze, iar pentru dezinfectare le-am spălat cu vodcă. Personal, la ulcerul pe care îl am, m-am așteptat la mari neplăceri. Minune mare, nu am avut nimic!...De, eram în Țara Zeilor! Pe drumul de întoarcere am fost plouați, plouați și iarăși plouați.

Ceea ce mă frământă pe drumul de întoarcere de la Sarmisegetusa sunt, de fapt, două lucruri: o bucată de piatră, ca o roată dințată, care are zimți săpați în ea, și un jgheab mare, de 2-3 picioare lățime și înalt de 2-3 picioare, perfect săpat în piatră.

**Joi 9 Iulie**, dimineața, ne-am dus la Geoagiu-Băi să vedem băile lui Decebal. Azi-dimineață, Dan a trebuit să plece rapid, a fost chemat la București de un client...nu este ușor să fii avocat.

Suntem la **Germisara**, o cetate dacică unde erau băi pe timpul lui Decebal și Burebista, băi care mai există și acum sub numele de Geoagiu-Băi. Ziua este foarte frumoasă, puțin răcoroasă, dar însorită, aerul este curat după o ploică din seara precedentă.

Am intrat într-o peșteră care are înăuntru aspect de turn de biserică gotică. Pe unul din ziduri descopăr o placă de 75 pe 50 centimetri, de formă ciudată, "in picatura", care aparent blochează o intrare. Mai vedem cruci, litere pe zid, un fel de scris ciudat pe care mă căznesc să-l fotografiez. Andrei, la fel. Mai vedem și un bolovan, cât o ușă, de 1,80 pe 1,60 metri și care blochează o altă intrare. Acești bolovani au marginile parcă topite cu lasărul, sigilind perfect locul. Natura să le fi așezat așa de perfect?! Intrarea principală în peșteră are o lățime de 2 metri și o înălțime de 1,50 metri. Intrarea pare a fi cimentată...bolta e sus...Îl văd pe Andrei, că ia o bucată din cimentul ăsta și spune:

- Dacă acest mortar este modern, are calciu, dacă nu e modern și este de la daci, nu are calciu. Așa, numai pe văzute, pare un mortar dacic după consistență, dar eu o să-i fac analiza chimică, acasă, la Chișinău.

- Fereastra pe care am văzut-o că dădea acolo, astupată, este exact pe direcția nord-sud, spune Andrei, care nu se desparte niciodată de busola lui militară. Să mergem.

Am ajuns la „*Băile lui Decebal*”. Lumea spune că ceea ce se întâmplă acum, aici, este o crimă, fiindcă se distruge totul. ...Baia care poartă numele lui Decebal, veche de mii de ani, mai frumoasă decât orice altă baie din lume și în care roci cristalizate se întrec în a o decora, a ajuns o...*groapă de gunoi!*

Cu toate că multă lume - turiși și „oameni de știință” - a trecut și trece pe aici din simplă curiozitate sau din diferite interese, locul continuă să respire istorie. Trebuie să vezi acest loc ca să înțelegi ce grandios este.

- Și dacă dacii au săpat groapa aceasta aici, mai jos o să vedeți de ce, ne spune, ușor exaltat, Andrei.

- Fiindcă se găsește într-o izolare sonică incredibilă... totul este orientat aici pe puncte cardinale... o să vă arăt eu cum. Dar pentru moment uită-te, Miky, uite ce frumusețe de baie!

- Spre apus de soare este locul prin care o să intrăm, se vede acolo. Această *intrare este solstițială, indică vestul*. Când regele se spăla, apa curgea de sus și apoi era și apa care tâșnește din izvoare subterane și care îi revitalizează corpul, plus piatra cu cristale care revitalizează organismul. Dar ea nu rămânea aici, se ducea afară, la apus de soare, se ducea în noapte....

- Bazinul ăsta cât de mare este? întreb.

- ăsta este cu apă sulfurică, completează Costel.

- Bazinul aici are 4,50 și acolo trebuie să aibă 7 sau 8 metri. Are *formă de ou*.

Înăuntru, pe marginea zidului, sunt niște bănci săpate în piatră, pe care m-am așezat și eu gândindu-mă la cei ce au făcut la fel ca mine cu sute și mii de ani în urmă.

- La ce s-o fi gândit EL, Decebal, când s-a îmbăiat aici ultima oară? Pe cine a avut în jurul său?

- Se mândresc grecii cu trei băițe, vechi de numai câteva sute de ani. Se mândresc italienii cu altele și mai noi... numai noi le transformăm pe ale noastre în coșuri de gunoi! Și știți de ce? Pentru că mândria națională ne-a fost furată, o dată cu istoria. Noi am apărut ca popor român în 1859, după unificarea celor două principate: Țara Vlahilor și Moldova. Nimeni nu vrea să recunoască adevărul: că, de fapt, a fost numai o Re-Unificare a două din provinciile marelui Imperiu Dacic.

- Așa este, din păcate. Imperiul Dacic a devenit România, dar noi, românii, tot daci suntem. Cine nu vede asta e orb, cine nu aude asta e surd... zic eu.

- E surd sau face pe surdul, completează Andrei cu un oftat din adâncul pieptului.

Intre timp, Nicu Mereuță descoperă urmele unei porți, ca o ecluză.

- Nu numai că e colonel, dar este și arheolog, spune cu zâmbetul pe buze, Tudor.

Nicu Mereuță ne arată, cu o față foarte inteligentă și preocupată de știință, o poartă care lasă sau nu să se scurgă apa dintr-o cameră în alta.

- Cât de înaltă este poarta asta? vrea să știe colonelul.

- Doi metri, are exact doi metri și are o lățime de peste 3. Înăuntru, aici, în camera asta, sunt de asemenea săpate în stâncă și niște bănci, uite-le! Obosit, dar fericit, colonelul se așează pe una din ele cu speranța că va fi prezent în pozele pe care le vom face.

Cresc ierburi în baia lui Decebal, sunt azvârlite sticle de băutură, pietroaie și gunoaie... și nimeni nu vrea să le ia de-acolo. Nimeni - mă refer la oficiali - nu are grijă de această relicvă istorică de importanță inestimabilă pentru cultura neamului românesc. Este tragic ceea ce se întâmplă și, mai ales, ceea ce nu se întâmplă. Istoria milenară e trecută în subsolul abandonat al nepăsării.

Voi încerca să descriu această baie: te urci pe o stâncă și vezi că are un crater. Pe fundul acestui crater s-a construit această baie. Ca o rozetă, în jurul buzei craterului, pornesc centrifug zeci de mici canale, parcă lipite de stâncă, făcute probabil să dreneze apa de ploaie, ca să nu se scurgă pe fundul craterului. În mijloc se vede un bazin săpat în stâncă, de forma unui ou, cu dimensiunile descrise mai înainte. Înăuntru acestei băi se intră printr-un tunel a cărui poartă de intrare se vede în fotografia alăturată. Azi, din cauza intemperiilor, mai sunt alte două locuri de intrare. Cum bine a spus Tudor, *zace istorie aici, dar și multă, multă nepăsare*.

Ceea ce atrage astăzi turiștii este o clădire în stil rusesc, pătrată, acoperită cu var care crapă, geamuri care au fost văruite cândva, ziduri - cândva văruite și ele -, dar azi înnegrite și murdare, cu un acoperiș de tablă, ruginită și scofălcită, ce înconjoară pe o parte frumoasa baie a lui Decebal,

părăsită și devenită ladă de la gunoi. De ce oare nu fructificăm ce avem, de ce nu prețuim ce a fost vechi, săpat în piatră de străbunii noștri? De ce să nu ne uităm la lucruri vechi? Noul, modernul, tabla, cărămida, astea ne plac nouă?! Cu igrasie, cu muzică ieftină cântată de niște lăutari sârbi, cu bănci de lemn puse pe niște fiare, așa ne place?! Sau... cel puțin asta se oferă "turiștilor" români (căci alții nu calcă pe aici). E trist, e tare trist.

Părăsim Geoagiu-Băi, părăsim Germisara dacică, românizată...of, Doamne !...

Plecăm spre **Orăștie**.

Ne îndreptăm spre **Muntele Călanului**, spre locul de unde dacii își extrageau piatra-granit, pe care apoi o tăiau, o fasonau - nu se știe cum! - și o transportau cale de 75 de kilometri, peste văi, munți, păduri și smârcuri! Gândindu-te la munca ciclopică a unei societăți vechi de peste 2.000 de ani, rămâi mut de admirație și-ți spui, pe bună dreptate, că oamenii aceia care au fost în stare de astfel de împliniri colosale, nu puteau fi simpli **țărani** (așa cum, fără jenă, îi descriu azi arheologii și istoricii noștri). Cunoștințele uluitoare de construcție ale dacilor, tehnica avansată, realizările monumentale, toate au rămas - până în zilele noastre - enigme ce se cer descifrate.

În fața noastră se vede muntele Uroiul. Am trecut pe lângă Turdaș, care are Cultura Turdaș neolitică, cea mai veche cultură civilizată a României. La poalele acestui deal mare, Uroiul, se află orașul Simeria. Oameni cu ipoteze mai de graniță spun că ar fi o legătură între **Simeria și Sumer**, între **Uroiul și Ur** (fosta capitală a Sumerului...dar astea sunt niște ipoteze de oameni îndrăzneți).

Ajungem în comuna Splin, trecem peste râul Strei. În limba tracă, *strei* a însemnat *strălucitor*. Poate că același sens l-o fi avut și în dialectul dacic...?!

Discutam despre toate și despre toți. Cineva din afară, dacă ne-ar fi auzit, poate că ne-ar fi crezut posedați. Da, suntem posedați, dar posedați de dorința de a afla adevărul și de a-l transmite lumii întregi. Da, în acest sens admitem că suntem posedați.

Dar noi suntem fericiți. Cel puțin noi știm cine suntem. **Noi suntem daci!** Am fi vrut să dilatăm timpul, să-l facem mai lung pentru a avea realmente spațiu temporal nelimitat pe care ni l-am fi dorit. Căci multe, multe se cereau discutate, rediscutate și lămurite.

- Remus... Știi cine a fost Remus?!

- Nu.

- Păi, citește.

- Nu pot.

- Sumer, Memus, Mureș sunt formate din aceleași semne, numai că sunt puțin inversate. Vezi..... **remuS – Sumer**.

- Aha, da. Acum m-am lămurit.

- Asta este ipoteza unor oameni deștepți.

Am ieșit din Simeria veche. Am intrat în Bacia-comună, satul Bacia. Acum ne găsim la **Băile Călanului**, băi săpate în stâncă de rocă cristalizată, foarte ciudată, cu o formă asemănătoare literei majuscule **S**, cu un vârf în jos și care are peste 20 de picioare lungime, pe vreo zece lățime și adâncimea e de 4-5 metri. Pe una dintre margini e un canal prin care se scurge sau intră apa. Și aici curg două izvoare: unul fierbinte și unul rece. Apa continuă să curgă și azi, se duce undeva mai departe...este un bazin aici, undeva, dar este complet neamenajat.

- Bine că măcar au pus niște țevi vopsite în alb și roșu, ca să nu cadă blegii în ele! remarcă, sarcastic, Andrei.

Ca și dincolo, la Geoagiu-Băi, unde am văzut băile lui Decebal, și aici, în gura acestui bazin este săpată o poartă în stâncă, de astă dată mai mică, dar nu așa de groasă și de maiestuoasă ca cealaltă. Caracteristic la aceasta este tăietura oblică de sus în jos. Sus, este mai largă și este și mai joasă. Din păcate, și aici, la fel ca dincolo, la Geoagiu-Băi, este greu să accepți realitatea din fața ochilor: sticle, borcane, gunoaie de tot felul plutesc pe fundul băii. Un primar din localitate a făcut chiar un depozit de cartofi în acest bazin!.. Tristă și rușinoasă nepăsare!

De jur împrejur se construiesc și acum tot felul de clădiri din prefabricate, toate făcute parcă anume să înghită, să înăbușească tot ceea ce atât de frumos au construit strămoșii.

Trepte, poate naturale, înconjoară ca un ovoid acest amfiteatru. Dar cine să se ocupe de asta?!

După cum spune Andrei, arheologii ar fi găsit multe plăcuțe metalice de aur, de la romani, zvârlite aicea, în baie...Există o teorie că apa ar fi țâșnit dinăuntrul acestei căldări, curgând peste buza ei și tăind aceste trepte, ca un amfiteatru.

Mai departe, la **Măgura Călanului**, terase imense se desfășoară în trepte, jos. Ei, dacii, tăiau, acolo, pe vârful, piatra, pe care apoi o "copileau" la vale. Chiar și acum, acolo, sunt sute de mii de blocuri tăiate, parcă așteptându-i pe daci să vină și să le ridice. ... Ai impresia că sunt fantastice turme de oi pregătite să-și apere stăpânul, ciobanul mioritic... Pe platourile acelea, acolo, ele sunt de o perfecțiune greu de imaginat. De aici nu se vede așa de bine, dar dacă mergi acolo...

- Acolo numai pe jos se poate ajunge?

- Nu, eu am ajuns cu Niva. Prin vale m-am ridicat. Ei m-au dus pe mine pe sus cu un autobuz și am ajuns tot până aproape, dar cu Niva am mers pe vale, m-am ridicat până acolo.

- Arheologii au fost doar în trecere pe acolo.

- Da, pe la carierele de piatră. Profesorul Glodaru, doamna Rusu...

- Și parcă a mai fost cineva care se ocupa de istoria dacilor?

- Arheologul Ferentz.

- Da. Domnul primar a fost mai deștept – aruncă zgura ca să înfunde izvoarele. - Mergem acum spre carierele de piatră dacice. Aici curge râul Streisingeorz, satul Streisingeorz și, în stânga, la 500 - 600 de metri în linie dreaptă este Măgura Călanului la 594 de metri altitudine. În vârful ei sunt carierele de piatră ale dacilor. Sute de mii de blocuri de piatră zac și acum așa cum au fost tăiate de către daci iar mai jos sunt două terase extraordinare pe care, probabil, dacii dădeau pietrele jos și de acolo erau transportate, cine știe cu ce mijloace, la cetățile dacice.

- La ce distanță?

- La 18-20 de kilometri este prima cetate, cea de la Cetățuia, unde am fost ieri, la primarul David de la Orăștioara de Sus. A doua este Blidaru, la 600-700 de metri în linie dreaptă, pe alt vârful, și a treia este Cetatea de la Prisaca, tot acolo, la distanță destul de mare una de alta.

- Dar toată piatra care a fost dusă până la marea cetate de la Sarmisegetusa Regia, deci 20 de kilometri de la Costești în sus, toată a fost adusă de aici... Formidabil! E vorba **de milioane de blocuri de piatră** care au fost duse pe vârfuri de munți! Fiecare bloc cântărește 500-600 de kilograme! Uluitor! Pietrele au fost luate de aici și duse în munți unde dacii s-au înconjurat cu piatră! Ceea ce spune DioCasius despre munca dacilor este edificator în acest sens: "*Au îngrădit munții cu piatră*".

Și aici, la baza muntelui unde dacii tăiau pietrele alea mari din care-și făceau cetățile, noi, urmașii lor, am avut un moment de reculegere. Priveam minunea naturii și minunea creată de mult de către oamenii lui Decebal și dintr-o dată ne-am simțit parte vie a istoriei. Era ca și când acum, în anul de grație 1998, ne-am dat întâlnire cu toți dacii care și-au apărat pământul strămoșesc. Noi încercăm acum să descifrăm un univers aproape pierdut în negurile timpului... Eram încrezători fiindcă acum, pentru un moment măcar, eram și noi ostași în oastea cea mare a nemuritorului Decebal! Sentimentul apartenenței la o istorie măreață ne înconjură cu o căldură ce nu poate fi descrisă în cuvinte. Poate că tocmai de aceea, acum suntem cu toții tăcuți și meditativi.

Am simțit apoi nevoia să ne relaxăm. Ni se făcuse foame, așa că Tudor a curățat usturoi, a tăiat salam, Andrei a destupat sticla de vin, Costea a destupat-o pe aia de vodcă, Costel s-a mândrit că atunci când am fost la grota de la Decebal... de la... când i s-a cerut cuțitul să scoată ciment dacic, a zis "Hei, de-aia nu vi l-am dat, cuțitul meu e bun!". Ruslan ține și el o umbrelă acolo, naiba știe de ce. Aici se mănâncă, se mănâncă, se mănâncă cu speranța că ploaia se va opri. Se pornise o ploaie mocănească, de munte, despre care niciodată nu știi când se oprește. Tudor sta cel mai bine, la mijloc. Acolo nu-l ploua decât pe vârful picioarelor, dar el nu-și dădea seama. Dacă își trăgea puțin picioarele, nu-l mai ploua nici pe pantofi. Dar pe el nu-l interesează. Și-a pus șapca pe cap, așa a la Adrian, mai mult pe urechea dreaptă, iar eu i-am făcut câteva poze pentru... popularizare, ca să arătăm lumii ce face ambasadorul Republicii Moldova la "United Nations" în mijlocul naturii din munții Daciei.

Trecem prin satul **Tămaș**. Am trecut de Tancul Mare. E un sat mic. Aici e inima Daciei. Aici, spun localnicii, este cetatea dacică de la Deva, care era unită cu cetățile de pe Valea Grădiștei, pe dedesupt, cu tuneluri...

- Domnule, chiar crezi că este o cetate aici?...

- Întreabă orice localnic și vei afla răspunsul: "Domnule, este!"

- Și de ce nu le găsește nimeni?

- Păi, pentru că nu le caută nimeni.

- Aici este la Tămășeasa. Cuvântul are rădăcina Tămaș.



- Acuma trecem spre Turmaș, un alt sătuleț cu prefixul *tur-* care înseamnă *bour*.
- Mă impresionezi, domnule, cu cunoștințele tale în lingvistică!

- Lăsați lingvistica, acuma mai bine uitați-vă...că nu vezi nicăieri așa furtuni ca aici!

Într-adevăr, priveliștea e fermecătoare. Ploaia transformase verdele în verde aprins, florile multicolore își ridicaseră cupolele spre cerul care se însenina, căci soarele începea să-și facă din nou prezența dătătoare de viață. Aici, la munte, ciclurile naturii sunt mai vii, mai palpabile. Totul este mai intens. Te simți și tu parte integrantă, deși minusculă, a naturii la ea acasă. Eternitatea s-a născut, cu adevărat, la munte.

- Unde suntem aici? La cetățuia **Costești**? O, da! Asta este prima mare cetate a dacilor de pe valea Grădiștei. Și aici vedem valul de apărare...

- Așa se spune.

- De la Cetatea Costești.

- Da, aici, la Cetățuia, este un zid mare făcut din pietre enorme!

- Cât să cântărească pietroaiele astea?

- Vreo 500-600 de kilograme. Și sunt și canale de scurgere, să nu se adune nimic între ele. Uite, asta are 75 de centimetri lungime, înălțimea e de vreo 60 de centimetri iar grosimea de vreo 60 de centimetri. Sunt mari, cu canale de scurgere care să dreneze apa. În felul ăsta apa n-o să le împingă la o parte. Dacă apa trece, trece prin găurile astea de scurgere fără să împingă zidul.

- Foarte inteligent, extraordinar!

- Arheologia oficială spune că aici au fost puși pari de susținere, din partea asta până în partea cealaltă. Vedeți? Aici este mai larg.

- Acolo e chiar mai larg.

- E mai larg, fiindcă e pentru drenare, cum spui.

- Așa cred și eu.

- Din punct de vedere militar, eu cred că astea sunt de apărare.

- Nu, nu, nu...că aici e pământ. Și uite, când plouă, apa se duce.

- Ai văzut cum a curs apa dedesubt fără să împingă zidul la o parte! Formidabil!

- Și se duce mai în jos.

- Inteligentă decizie de construcție!

- Uite, nici cuțitul nu poți să-l bagi, acolo, între astea. Și când te gândești că totul e făcut fără mortar, fără nimic. Absolut uimitor!

- Există un zid asemănător pe Insula Paștelui, acele ziduri din Peru, de la Machu Pichu ...și, când colo, uite unde le mai găsești, aici, la daci. Nu bagi lama cuțitului între ele, atât de fin sunt tăiate și construite în piatră. Ele sunt aici, pe linia asta, în muntele Godeanu, muntele sfânt al dacilor.

Andrei e convins că marea minune este movila care se găsește în față, pe direcția Sud-Vest, dar nimeni nu a avut ideea să vadă ce este în ea.

- Este un gorgan, de fapt. Un gurgui.

- Și ce e înăuntru nimeni nu știe.

Andrei nu mă lasă în pace. Însistă să mergem să vedem cu ochii noștri, pentru că această cetate ține mai mult de doi kilometri. Colea, colonelul, are și el o idee fixă. Vrea să dovedească tuturor că tehnica cu coasa este mai bună decât tehnica americană.

În partea de sud a cetății Sarmisegetusa, avem acum în față scara sacră a lui Burebista.

- Pietrele din scara sacră sunt din andezit și nimic nu crește pe ele. Din nou sunt așezate..

- Nu, ele așa au fost...

- Perfect așezate...consideră că...

- Nu consider, am demonstrat cu fotografie, domnule ! A asfințit Soarele aici, la solstițiul de vara. Aici a atins maximul Soarele, vara.

- Adică tu te referi la faptul că noi am fost un popor solar. Un popor care a ținut seama de ciclurile cosmice.

- De ce au fost necesare ziduri așa de groase aici? Doar mai aveau o apărare acolo?!

- De ce a trebuit? Are patru metri și ceva.

- Stai să-ți spun un lucru: niciodată nu pui zidurile unei cetăți...
- Adică tu spui că cetatea asta, de fapt, înconjoară un mamelon?
- Da, un mamelon.
- În loc să înconjoare ceva plat, pe care soldații să lupte. Pe vârf au un platou elipsoidal, acuși îl vedem, cu diametrul mare de 108 metri.
- Vârfurile astea de munte, aici, sunt marcate. Sunt marcări ale unui mesaj.
- Sunt ziduri de apărare. Și iată, aici este unul din sanctuarele dacilor. Știi ce se întâmplă aici? Ce-am observat atunci...eu am fotografiat, am filmat și am confirmat. Pe linia asta sunt așezate toate celelalte cetăți ale dacilor. Iată Blidaru, e aici, și celelalte sunt perpendiculare.
- Privește busola! Ce linie este?
  - Acum ți-arată! Pe linia asta asfințește Soarele la solstițiul de vară și aici răsare Luna nouă, ca în ciclul lui Newton...de la 430 de ani până la era noastră... Ca Luna cu Soarele care se întâlnesc o dată la 19 ani. Și mie mi-o dat Dumnezeu norocul în '96, la solstițiu, și-am fotografiat Luna nouă, iată, pe linia asta. Erau și reprezentanți de la București. Am fotografiat, iată, pe linia asta asfințește Soarele. Deci, în 1996, Luna și Soarele s-au întâlnit aici și se vor întâlni din nou peste 19 ani. Ciclul lui Newton.. din antichitate... dacii îl știau.
  - Fantastic!
  - Da, incredibil! Și totuși, când vezi cu ochii tăi, te înfiori de câte cunoștințe extraordinare aveau dacii. Acum sunt și mai mândru că sunt dac!
  - Și noi suntem mândri.
- Țasta este Nordul magnetic!
  - Dar la câte grade cad astea?
  - Ce?
  - La câte grade?
  - Andrei, Nordul este încolo? Vreau să văd la câte grade...
  - Nordul e acolo. Da.
- Dacă măsoară la 22 iunie, îmi arată Vestul exact unde apune Soarele. Vestul, uite, îl vezi unde e? Vestul este aici. Dar soarele asfințește aici, se duce mai departe de Vest, la solstițiu. Vestul este o chestiune pe care noi o interpretăm ca și Nordul magnetic și Nordul geofizic, acela în jurul căruia se rotește Pământul, care este cu 11 grade mai încoace. Aici este Nordul în jurul căruia se rotește Pământul. Minunea care este? Tot la solstițiu, știi unde asfințește Soarele? Numai eu am văzut asta. Am stat două ore: de la patru treizeci până la șase treizeci ca să aștept ca Soarele să răsară la solstițiu. El răsare la patru treizeci și ceva. Și apare, iată, acolo, iată o dungă de roșu care se mișcă pe tot muntele ăsta. Am fotografiat în carte. Și Soarele apare, e linia asta... abia aici răsare, la șase treizeci.
  - Deci prima poză o fac cu fața spre Sud și pe urmă măsoară să vad...Câte pietroaie sunt aici? Unu, două, trei, patru...
  - Patru!
  - Dar stai, să fie pe centru.
  - Pune un picior aici și unul acolo!
  - Acum sunt exact pe centru. Văd Sudul iar în spate am Nordul! Deci o latură din asta are 3,67. Să vedem cât are în diametru...
    - Diametrul are exact 4 metri.
    - Atât are diametrul, 4 metri. Și, cum spune Andrei, pietrele astea, treptele astea din andezit sunt foarte ciudate, pentru că pe ele chiar nu crește nimic, de mii și mii de ani.
    - Și nu duc nicăieri, parcă. Fiindcă intrarea în acest turn de Nord al cetății este cu totul în altă parte. Topografic, ieșirea de aici, ieșirea din turnul-locuință de Nord duce exact la Sarmisegetusa...
    - Aici cred că este înspre Sud!
    - Nu, aici este Vestul! Uită-te!
    - Aha. Dar ușa asta încotro e îndreptată?
    - Iată Nordul și iată Estul. Ușa merge în Est. Înspre răsărit.

- Înspre Răsăritul Soarelui.
  - Și cum construiau dacii?
  - Locuința?
  - Da! Țăstia zic că bagă deasupra ceva și asta e locuința.
  - Și asta e singurul flap înăuntru, nu?
  - Da. Dar uitate minunea! Ia uitate cum au așezat plăcinte de lut! Uitate cum le-au așezat!
- Ce s-a distrus s-a distrus, dar asta a rămas și se vede. Uitate cum le-au așezat!
- Între ziduri. Și zidurile sunt așa de colosale, de mari!
  - Cât de groase sunt zidurile astea?
  - Păi... 4 metri.
  - 4 metri grosime?
  - Aha!
  - Și asta cât are pe lungime?
  - Este măsurat tot...
  - De curiozitate, pentru mine, ca să văd ceva...
  - Nu mai țin minte, pot să-ți spun mai târziu, dar nu-mi amintesc acum.
  - Poți să măsoară...
  - Unu, doi, trei, patru, cinci, șase....opt, nouă, zece, doisprezece, paisprezece pași din țăstia, ai mei, mari...
  - Doisprezece și ceva, plus...
  - Deci 79 de centimetri lungime și.... cât are înălțime? Aha, are 54 înălțime iar grosimea lor, hee, este cam tot la fel, este 48. Patrulatere perfecte, aproape tăiate în stâncă, cu margini frumos făcute, poate astea au fost coloane sau altceva, cu margini frumos fasonate și, aici, în trepte. Eu țin mâna pe el ca să-i simt mărimea dar, mai ales, ca să mă conving că sunt părtaș, peste milenii, la o lucrare grandioasă a înaintașilor mei...
  - Uitate, aici, în fața cetățitorilor... astea sunt terase plate, în fața mamelonului cetățitorii, și... am ajuns pe una dintr-astea...
  - Cum ați văzut, putem spune că este ciudat că sanctuarele, în loc să fie în interiorul zidurilor, sunt în afara lor. Asta înseamnă, de fapt, că nu prea ar fi fost cetate, dacă sanctuarul este în afara zidurilor... Ce rost are să le pui acolo?
  - Suntem la marele sanctuar de la **Cetățitorie**.
  - Sunt mai multe, dar ăsta este cel mai mare.
  - Hai să ne oprim să facem o poză!
  - Da, bună idee.
  - Uitați-vă la stâlpii țăstia. Probabil că a stat un templu pe ei!
  - Posibil.
  - Asta trebuie să fi fost, cum zici tu. Ce să fie altceva?...Stâlpii unui templu.
  - Sunt stâlpi mari: unu, doi, trei, patru, cinci, șase, șapte, opt, nouă, zece ...pe unu, doi, trei, patru. Zece în lungime...
  - Uitate, aici sunt 13.

- 13?
- Da, 13, pe patru rânduri. 26 și cu 26.
- Și distanța unuia dinăștia cât este?
- 26 și cu 26...52.
- Sunt 52 de stâlpi?
- Da. Și cât are ciclul Maya?
- 52 și cu 52 fac 104. Exact.
- Care sunt acolo.
- Care sunt dincolo.
- Și 52 de ani este ciclul Maya. Cel mai bun calendar al tuturor timpurilor este ciclul de 52 de ani al rotirii Pământului cu planeta Venus în jurul Soarelui. Aici sunt 52 de stâlpi.
- Ce diametru are un stâlp din ăsta?
- Măi, totul e măsurat.
- Asta pentru mine...Eu unde să le citesc?
- 55 de centimetri diametru. Iar distanța între stâlpi, este de doi metri și...?
- 2 metri și 25 - 30.

Discuția continuă cu pasiune. Între timp însă, Zalmoxis are grijă de noi și ne mai dă o ploaie...că să ne invigoreze. Picioarele ni s-au udat, dar nimic nu ne oprește. Ca atare, ne continuăm drumul. Suntem înconjurați peste tot de munți, munți înalți, protectori. Totul miroase a iarbă proaspătă, spălată de ploaie, a flori și, mai ales, a istorie! Nimic nu poate fi mai frumos!

Vedem o cabană în care se cazau arheologii. Desigur că ei aveau comodități, aveau instrumente speciale și au putut studia cel mai bine locurile.

Realizez că încep să obosesc, să gâfâi chiar, dar Andrei nu mă iartă, mă târăște înainte să mai văd un sanctuar.

- Câte sanctuare mai sunt? îndrăznesc eu să întreb.
- Sunt multe. Nici nu sunt descoperite toate. Și tot mai sunt...
- Asta-i fascinant.
- Și ăsta este unul dintre puținele locuri, din cauză că facilitățile au fost mai confortabile, la care lumea se mai uită. Aici, din păcate, istoria zace încă sub pământ. Nu de zeci de ani, nici de sute de ani, ci de mii și mii de ani. Într-o zi, poate, cineva o să le descopere.
- De aici începe, nu?
- ăsta de aici are nenumărate sanctuare, nici nu știu câte poate să aibă, pe trei rânduri.
- Sunt de-a dreptul impresionat de maiestruozitatea locului. Hai să-ți fac un cadru cum stai în inima istoriei...

Pe deasupra, colonelul vrea să fie prezent în toate pozele pe care le facem, vrea să-l public și să-i menționez și dorințele lui de viață.

- Ciudați și străbuniiăștia ai noștri: după ce că ne pun să ne cățărăm pe munți, pe vârfuri de munți, își mai și localizează așezările într-un loc în care plouă și plouă...nu de "trei ori pe săptămână" - cum spunea Minulescu - ...aici plouă de trei ori pe zi.
- Noroc că ploile sunt frumoase, așa, ca și cu stropitoarea...

- Frumusețe, frumusețe! A propos de frumusețe. Ia uitați-vă!
- Da, uite o platformă!
- Mă întreb: dacă dacii își protejau templul, de ce îi lăsau dușmanului terasa asta pe care el, dușmanul, putea să vină și să se pregătească să intre în templu și să atace?...
- Bună întrebare!

Ploua în jurul meu, în jurul zidurilor și a sanctuarelor, ploua de sus cu apă, ploua cu sanctuare peste tot, cu terase, cu canale, cu pietroaie perpendiculare, cu pietroaie puse împreună, cu un mamelon trapezoidal care cine știe ce o însemna... Istorie peste tot!

Curios este să știm de ce dacii au făcut ziduri pe marginea prăpăstiilor. Dacă vroiau să se apere, nu trebuiau să se apere împotriva prăpăstiilor... Aici este o mare enigmă...

- Tot felul de ciudățenii. Sunt ciudățenii, pentru că încă nu le înțelegem. Uite, astea sunt jgheaburi de scurgere...duc în afară.

- Poate că au fost butuci puși așa! Țsta este un trapez, cine știe de ce o fi fost făcut trapezul ăsta!...

- *Jalea și durerea-n suflet / Lacrimile pe obraz / Curgeți, lacrimi, curgeți, curgeți / Le auzi, le auzi cum curg? / Ai plecat pe căi străine.....*

- Faierag ! Faierag. Asta este dealul Faieragului și e plin de turnuri. Acolo este dealul Blidaru cu cele mai importante cetăți ale dacilor și pe acolo curge pârâul Faierag. Știi cum se cheamă locul ăsta de aici? Știi cum se cheamă?

- ???

- Îi spune "La lacuri".

- La lacuri?

- La lacuri, pe vârful de munți.

- Cum adică?

- La lacuri!

- Te gândești, chiar fără să vrei, te gândești la dacii îmbrăcați în ițari, ca țărani, construind, târând blocuri de-astea enorme...De unde le-or fi târât? Și cum? Prin ce mijloace? Tone întregi! Uluitor!

- Nu chiar tone. Unul are 600-700 de kilograme.

- Chiar și așa, e o masă colosală. Le-au târât ei aici și nu numai atât, dar le-au modelat perfect, la 90 de grade, altele se îmbină extraordinar de bine... Unele sunt pentru canale de scurgere, altele...

- Fiecare care o destinație precisă, fiecare e pregătit pentru locul lui.

- Altele au forme trapezoidale ca să îmbine, probabil, o bârna, să o fixeze acolo, sau cine știe ce au pus ei acolo, cu ce gânduri...Și toate astea, aici, în pustietatea asta, în vârful munților. Pare fără rost. Dar sunt convins că avea un rost major, fiindcă e chiar în mijlocul țării dacilor.

- Doar că noi nu am reușit încă să descifrăm misterul.

- Ia ascultă ce liniște! Nimic nu mișcă, nimic nu se aude! Ascultă tăcerea!...

- *Curgeți, lacrimi, curgeți, curgeți / Acelea-s lacrimile lui...*

- Țsta e zidul dacic, are un fundament, ca un paralelipiped pus pe el... și următoarea... tu spui că este fasonată aici, în sus, ca să se vadă că este dacic. Ca să se vadă! Parcă este un nas care stă acolo. Ei, dacii, ei au făcut astea! Astea sunt și dedesubt, sub ele...

- Nu, nu astea sunt pe dedesubt. Merg toate de sus în jos. Eu cred că a fost o bârnă băgată între ele ca să le țină.

- Nu, nu bârna. Altă piatră cioplită, tot cu un motoc din asta, și când o pui aici, le ține pe astea două.

- Dar cum pot să le țină între ele, așa, două?...

- Păi cum?! Dacă e greutate și vine...

- O târâm pe asta...

- Are peste o tonă!...

- Nu e mortar între ele, nimic, niciun mortar.

- Nimic, niciun mortar...

- Se îmbină perfect, nu contează ce formă au.

- Chiar dacă sunt două pietre absolut diferite, au o tăietură de parcă s-a făcut special și a fost gândită dinainte, Dumnezeu știe cum!

- Cum ai zis, în termeni "naționali", "nu poți să faci mai mult, că dai 3.000 de lei de săpătură".

- Păi, așa se dă, 3.000 pe ziua de săpătură, îi dă arheologului 3.000 de lei pentru ziua de săpătură a unui muncitor. Păi ce sapă acela de 3.000 de lei pe zi? Ce sapă? Mai nimic. E pierdere de timp. Și atunci, ca să-mi iau un muncitor...

- E deplorabil, n-are sens să mai comentăm.

- Toată cetățuia de la Costești este înconjurată la nivelul acestor zidiri, aici, dinspre partea de sud, de aici, cu un fel de brâu, care are undeva un metru jumate, doi metri...

- De care a vorbit și Generalu'...

- Da, de care a vorbit și Generalu'. Este împrejur. Arheologii susțin că este format din pământul ars de după pârjoale. Când au făcut cercetarea - care a fost confirmată și la Moscova, la catedra de petrografie din Moscova - s-a dovedit că roca principală din acest brâu din jurul cetății este din **ilmenit** (fier-titan-oxigen - FeTiO<sub>3</sub>). Țsta este minereul principal din care se extrage titanul. De unde s-a adus și cu ce efort o cantitate așa de uriașă de ilmenit ca să fie pusă împrejurul acestei zidiri? E alt miracol!

- Ai o idee, chiar și vagă, cam cât de mare este perimetrul întregului complex? Cam cât este?

- Cam vreo 300 de metri este diametrul.

- Diametrul, nu perimetrul!

- Trei întreg și paisprezece, înmulțim cu..., deci pDa, păi de aici măsurăm 2.360 și aflăm perimetrul. Trei ori trei...deci este... imens...

- ...la Blidaru...și cetatea de la Prisaca este sus, acolo...pe ce direcție este?...

- Păi este exact pe direcția asta, pe direcția acestui zid.

- Adică ce direcție...de ce sunt eu confuz acum?

- Asta este pe direcția - îți spun imediat exact - este așa: 20, 40, 60...64 de grade față de Nordul magnetic.

- 64 Est.

- 64 Est față de Nordul magnetic, la Nord-Est se află cetatea de la Prisaca.

- Și dincolo este a lui Blidaru!

- Da, da, pe 120 de grade față de Nordul magnetic, nu mai mult, 126 de grade față de Nordul magnetic, din punctul unde ne aflăm noi, se află cetatea de la Blidaru. Distanța dintre o cetate și alta, aici, în direcție dreaptă, este 1.000 de metri, 1.500, nu-i mai mult între un munte și altul, hai acolo, să fie 2.000 de metri! De ce a trebuit? Dacă eu voiam să cuceresc Sarmisegetusa, mergeam pe vale și dacul din vârf nici nu mă ajungea, nici de aici și nici de acolo. Traian a fost deștept, el nici nu a mers pe vale, el a mers pe plaiuri, nici nu a atins locurile astea, la Sarmisegetusa!

Andrei spune că, precum Schliemann, care mergea pe Iliada, el merge pe Miorița.

- Fiindcă la apus de soare, pe această terasă pe care o vezi aici - iată soarele asfințește și am fotografiat - exact la apus de soare, la solstițiul de vară, soarele asfințește exact pe vârful acela și este o minune care merge de la vârful acela până la vârful celălalt. E o minune pe care am observat-o împreună cu mulți oameni și am fotografiat-o. Exact pe linia asta asfințește Soarele. Satul Bătrâna este după Sarmisegetusa, la vreo zece kilometri.

- Cum zicea Generalul: acolo este centrul magnetic maxim în România.

- Vârful magnetic maxim în România. Am să-ți arăt pe hartă.

- Vorbind despre monumentul de la Adamclissi...

- Tocilescu și ceilalți au „preluat” acest monument și de atunci se străduiesc să dovedească că este roman. Nu e monument roman!

- Dar au pus acolo - îmi aduc aminte - în vârf, au pus acolo un soldat roman... L-au făcut ei sau el a existat?

- Nu, nu e soldat roman!

- E un trofeu.

- Este o replică stilizată - de unde până unde stilizată? - a trofeului. Componentele originale sunt în muzeu, acolo le veți găsi și veți vedea lucruri extraordinare...

- Și cine a descoperit Adamclissi-ul ce a făcut?

- Cineva care, ulterior, a fost mareșal german. La jumătatea secolului trecut, el era în drum spre Istanbul și, trecând prin Dobrogea, s-a oprit și a auzit că turcii spuneau că exista acolo Adamclissi, biserica lui Adam.

- A Omului sau biserica primului om.

- Adamclissi înseamnă „biserica omului, mănăstirea omului, templul omului”.

- Da. Și pe urmă, dând târcoale pe acolo, și-a dat și el cu presupusul că, probabil, este un monument roman... De atunci, toți arheologii și istoricii români s-au străduit să dovedească că *Von Moltche* a avut dreptate, fără să cerceteze ce e acolo. În primul rând - Andrei cunoaște treaba aceasta - priza monumentului e capul de lup dacic stilizat. Totul nu e monument triumfal, ci monument funerar, sunt lei funerarîi sus, apoi sunt o serie de alte însemne și, mai ales, este simbolistica aceea cu romburi, cu triunghiuri, cu pătrate, cu tot ce a fost acolo, care nu este clarificată. În 1980, deci acum 18 ani, s-a iscat un mare scandal. Eu am fost trimis de Asociația Oamenilor de Știință să fac un studiu fotografic și metric acolo - la inițiativa lui Nicolae Copoiu, care era secretar științific pe vremea aceea la Institutul de Studii Istorice și Social-Politice pe lângă CC al PCR - ca să se vadă dacă, domnule, e într-adevăr așa cum spun istoricii sau nu. Timp de vreo 20 și ceva de ani, eu am făcut verificări pe șantiere arheologice pentru acest institut, mă rog, pentru verificarea unor presupuse falsuri arheologice și așa mai departe. Ajungând la monument, am luat treaba foarte în serios. După ce m-am întors cu echipa de acolo, am publicat două pagini în revista **Știință și Tehnică**, inclusiv o casetă a lui Copoiu, concluzionând că monumentul nu este roman, că e dintr-o epocă anterioară, că e un monument hibrid, rezultatul a cel puțin două școli de

sculptură monumentală, puse claie peste grămadă. Și o serie de alte observații. Rezultatul: s-a supărat "tovarășa Leana" Ceaușescu. Ca urmare, Copoiu a devenit șomer două săptămâni - el era secretarul științific al Institutului de Studii Istorice Social-Politice -, eu am zburat definitiv din serviciu și n-am mai avut drept să mă angajez câțiva ani de zile. Încercam să mă angajez oriunde (eram exact în postura în care fusese Andrei), aș fi acceptat să lucrez chiar ca muncitor, dar de fiecare dată îi auzeam pe cei de la personal: "**Da, lăsați cererea**" și, după aceea, când mă verificau pe calculator să vadă cine și ce am fost, îmi ziceau invariabil: "**Nu domnule, nu!**".

- Dar e de mirare, pentru că el, Ceaușescu, a fost tot timpul cu dacii, cu dacii, cu dacii...

- Da, dar el semnase în cartea de onoare, după ce a fost reconstituit monumentul, iar noi am susținut că...

- Că e un fals...

- Nu, că e o greșeală, pur și simplu, și s-a supărat "tovarășa". După aceea, în 1988...

- Da, e trist. Vezi cum se scrie, uneori, istoria?

- În 1988 am fost trimis de generalul Ilie Ceaușescu, cu o echipă militară, să fac teste în sudul Dobrogei, niște teste de biodetecție. Era vorba despre experiențe speciale.

- Care este specialitatea dumneavoastră?

- Am două. Una este asemănătoare cu a lui Andrei, adică am făcut Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică, Facultatea de Cinematografie Imagine Film și Televiziune; după aceea m-am respecializat în biofizica de frontieră. Am reluat cercetări la Adamclissi și ce-am descoperit?...Că Monumentul de la Adamclissi este, practic, amplasat într-o piațetă... de la monument sunt tăiate niște ziduri, radial..., am descoperit două ziduri concentrice pe o distanță de...și după aceea, din aproape în aproape...

- Ce distanță...aproximativ?

- Cum să vă spun, pe o rază de...

- Un kilometru, doi, cinci?

- Nu, pe o rază de două sute de metri, două ziduri concentrice și, până la urmă, din aproape în aproape... am făcut și un sondaj din dispoziția lui Ilie Ceaușescu care îmi promisese că îmi dă unitatea de la Topaisari, unitatea militară, cu utilaje moderne, de sonografie, ca să descopere, tot acolo, o așezare fortificată, nemaipomenită, la Adamclisi, iar monumentul este în...

- Mijloc.

- Nu, nu chiar în mijloc, puțin-puțin excentric, dar aproape în mijloc.

- Dar altarul roman?

- Da, există și el. Acolo unde au fost incinerati circa 3.700-3.800 de ofițeri romani, cotropitorii, dușmanii noștri de atunci și care au pierit în ciocnirea cu dacii. Există și lespedeaa aceea, de acolo, care confirmă că romanii au murit de o moarte năpraznică! Și asta e un semn de întrebare. În antichitate se cunoștea cam de ce moarte puteai să mori în luptă, fie cu gâtul tăiat, fie spintecat. Ei bine, acolo se spune că au pierit de moarte năpraznică! Și unde este amplasată lespedeaa? Eu am mers pe detecție și am constatat unde este amplasat acest altar: între cele două ziduri concentrice, deci în afara monumentului de la Adamclisi. Din aproape în aproape, am luat prin biodetecție și am ajuns la taluzul canalului de irigații, construit în epoca noastră. Și găsesc zidurile exact acolo. În taluzul canalului. Ei nu au mai putut să pună dale din beton acolo, doar au mătuțit cu beton, de sus până jos. Văzând treaba aceasta, am început să caut prin comuna Adamclisi, prin satul acela, să caut muncitori care au lucrat la canal și să-i întreb ce au făcut pe acolo.

- „Am găsit ziduri acolo”, mi-au spus ei. Am găsit pietre din astea acolo...



- Și cum arătau?
- Păi erau așa... cu niste jgheaburi...
- Adică?...

După multe discuții și descrieri, aflu că acele "*jgheaburi*" de pe pietre erau de forma cozii de rândunică.

- Unde sunt pietrele alea acuma?

- Păi au fost încărcate în basculantă și au fost cărate... nu știm unde au fost cărate. Și, de atunci, din 1988, am tot încercat să sensibilizez niște foruri de aici. Le-am spus următorul lucru: trebuie refotografiate toate componentele originale din muzeul de la Adamclisi - sunt peste o sută de componente - și să se facă din nou o cercetare științifică. Am elaborat un procedeu de compunere a imaginii din detaliu. La noi s-a bătut mare tam-tam pe faptul că un cercetător de la Universitatea din Honolulu, *Michel Spidel*, ar fi descoperit pe metoda numărul patru, moartea lui Decebal la Adamclisi!

- Păi cum să-l descopere acolo, când...

- Uite ce-a făcut el: a studiat grafia realizată după un negativ aflat la Institutul German de Arheologie de la Roma. Nemții au un institut de arheologie acolo? Bravo lor! Eu am refăcut fotografia în metoda respectivă și a reieșit cu totul altceva. "Ce amenințare!", s-a scris atunci, s-a publicat în **Magazin Istoric**: "**S-a descoperit moartea lui Decebal pe una din metopele de la Adamclisi**" și "**s-a clarificat originea monumentului, el aparține epocii lui Traian**" și așa mai departe. Am publicat și noi, după aceea, treaba aceasta. În **Revue Archeologique**, la Paris, în materialul lui *Michael Spidel*, a apărut că unul își tăia gâtul?! Ei au retușat poza și au arătat că ăla își taie gâtul cu un fel de cosor. În realitate, era tivul cămășii unui luptător pedestraș, un luptător oarecare care se ferește cu scutul, se apără cu scutul de atacurile unui cavaler care îl lovește cu lancea. Și, culmea!, „nu s-a găsit” o sumă derizorie pentru refotografierea tuturor componentelor, adică să se facă o fotografiere științifică! Apropo de treaba aceasta, realizam un documentar pentru televiziune, prin 1978-79, la Alba Iulia, eram acolo, în muzeu. La un moment dat, începusem să pun lumina ca să filmez o stemă funerară. Eram cu un muzeograf de acolo, Cloșca îl cheamă. Erau trei băieți într-o familie, dar părinții „i-au nenorocit”: unuia i-au pus numele Horia, altuia Cloșca și... Crișan celui de-al treilea. ăsta, mijlociul, săracu!, era muzeograf acolo, era Cloșca. La un moment dat, în timp ce eu am pus lumina, el a zis: "Vă rog, opriți-vă, opriți-vă aici!" Și a alergat nu știu unde, a adus un aparat de fotografiat și a zis: "Vă rog fotografați-l, că mi-e teamă să-l fotografiez eu, să nu cumva să dispară". Erau patru vulturi cu aripile desfăcute la cele patru colțuri, dar el nu văzuse asta până atunci. De ce? Pentru că erau foarte erodați, nu se vedeau cu ochiul liber. Mi-a spus că el, cu 15 ani în urmă, încheiase cercetarea stelei, publicase și o broșurică pe tema asta... dar acuma totul se da peste cap, nu mai corespundea cu ce publicase el. Mă întreb: când vor veni și alți arheologi și istorici să facă la fel? Când vor recunoaște că au greșit?... Treaba cu Adamclisiul este cam tot așa. Nu se dorește reluarea cercetărilor de la Adamclisi, pentru că s-au luat doctorate pe faptul că monumentul a fost considerat, greșit, ca roman.

- Da, grea încercare! Greu de răsturnat bolovani!... Apropo! Spuneți ceva ieri de Columna... de Columna "**strămoșului**", de la Roma. Ați avut curiozitatea să citiți ce scrie pe soclul ei?

- Nu. Nu am citit.

- Nu a fost nici pomeneală ca, pe vremea respectivă, populația Romei să-i ridice lui Traian vreo coloană. E un reper... Înșiși italienii recunosc asta. A fost un reper topometric care, ulterior, a fost îmbrăcat cu metopele acelea din campaniile dacice ale lui Traian. Jos, pe ea, scrie clar - noi avem replica la Muzeul de Istorie - scrie așa: "**lui Traian ..... împăratul Germanicus**" etc. etc. Iar dedesubt, cu litere mai mici, scrie așa: "**pentru a se arăta cât de înalt a fost locul care a fost săpat cu eforturi omenești**" etc. Deci columna a fost ridicată, așa cum am spus mai înainte, ca reper topometric, și nu în memoria "strămoșului".

- Am putea discuta mult pe tema asta. Dar călătorului îi stă bine cu drumul. De fapt, unde mergem acum?

- La Cetățuia.

- Dacă mergeți pe culmea principală, pe sus, pe unde umblu eu, nu vedeți nimic, dar acolo a fost zidul acela "**chinezes**" care începe la Orăștie și se termină tocmai jos.

- Unde jos, la ce?

- La Jiu.

Il regălesc pe neobositul meu prieten Andrei Vartic și în această dimineață, vorbind despre strămoșii daci, despre ce ne-au lăsat aceștia. Discutăm despre cetățile dacice și despre ce nu se potrivește cu realitatea.

- Modelul ingineresc de la Cetățuia îl găsești repetat în toate formele, spune Andrei. Iar aceste dâmburi pe care le vedeți pe dreapta... unii le zic mameloane sau unități de artă promorfologică a suprafeței topografice. Pe dealul ăsta găsești tot ce vrei și ce nu vrei...

- Care deal, cum îi spune?

- Țsta a fost Faeragu.

- Faeragu...

- Personal, nu împărtășesc opinia istoricilor care consideră că Sarmi-Seget-Usa a fost capitala lui Burebista. Numai un "neinspirat" - cred eu - poate să-și aleagă capitala aici unde, dacă arunci un pietroi de pe una din movilele din jur, riști să spargi capul unui "cetățean" al cetății.

- Și unde crezi tu că a fost, de fapt, capitala?

- Capitala Daciei, spune Dragomir Militaru, este undeva pe la Hârtoape, nițel mai sus, spre Comărnicele, pe drumul lui Hud. Noi am găsit sus, la Hârtoape, în afară de elemente militare construite pe teren, și elemente subterane care, după părerea mea, îi proiectează pe daci ca ducând un fel de război... ca în Vietnam! Dacii noștri erau foarte buni luptători nu numai la suprafață, dar și în subteran; de aceea - și asta nu este numai părerea mea - se vorbește că în zona Cioclovina sunt câteva peșteri ciudate, puțin explorate. Am fost în unele... Mulți vorbesc mai mult despre aurul lui Decebal, aur care a fost furat numai parțial de către "străbunii" romani. Aici este vorba de aurul pe care îl caută unii pe aici; vezi toată ziua tot felul de neisprăviți care vin să-l caute, vorbind de spiritism și de tot felul de prostii, când, de fapt, ei nu sunt altceva decât hoți.

- La Cetățuia, la Blidaru, găsești baza inginerescă a modulului care, în funcție de relief, e utilizat ca element de strategie, de apărare, care să suplinească deficitul de forțe...

- Nu. Sarmisegetusa Regia a fost capitala dacilor. Acolo a fost garnizoana regală militară. Nu sunt construite nici case acolo... casele au fost pe culme, sus.

-Dar ce-ai spune dacă zona, fiind un centru religios și astronomic (așa cum ai și menționat înainte), a fost locuită de sacerdoții locali?!

- Cred ca asta poate fi mult mai adevărat decât orice altceva. Și când te gândești că suntem descriși de "istoricii noștri" ca un popor "tânăr", apărut în Europa...nu de mult, ci de prin 1859...

- Asta nu o fac numai ei, istoricii "noștri", ci și vecinii.

- A apărut "**Cronica Anonimă**", tradusă și în românește.

- Eu nu o am, că nu am găsit-o.

- Îmi lăsați o adresă? Vă trimit eu un exemplar. În „Cronică...” se spune clar că, la venirea ungarilor în Transilvania, aici trăia o populație valahă. Ungurii au scos acum pasajul acesta, originalul aflându-se la Viena. Același *Anonimus*, referindu-se la vitejia ungarilor - că erau foarte bătaioși în luptă, - scrie despre ei, în latinește: "*probabil și datorită faptului că ungarii mâncau carne de om și beau sângele acestora, erau mai vârtoși în lupte*". Ei bine, istoriograful ungar nu prea vor să vorbească de acest pasaj, căci le e defavorabil.

- Se spune că diferența dintre Dumnezeu și Istorici este că primul nu poate schimba trecutul, pe când Ei, Istoricii, o fac cu ușurință, fără prea mari scrupule, spun eu.

- Din păcate, așa este. Sub pana unora, cuvintele sunt schimbătoare, ca vremea...

Acum uitați-vă aici. Pe platoul ăsta au fost oamenii lui Claudian și ai lui Bivolaru, spune generalul. Ipocriții ăștia! Ar merita să stea la pușcărie pentru ce-au făcut.

- Țștia cine sunt?

- Sunt niște secte, umblau după aur, dar ei ziceau că umblă după spirite! Umblau cu prostii. Ei, ca și alții ca ei, distrug zona. Mii de oameni vin aici, ca la armată. Dimineața fac înviore, merg cu frontul la masă, spun rugăciuni și...caută.

- Se pare că domnul președinte "M" iubește și el natura. Și-a construit o vilă, chiar aici, pe drumul spre Sarmi-Seget-Usa și a distrus totul de jur împrejur, aici, la Grădiștea Muncelului.

- Dar, de fapt, ce-o fi însemnând Grădiștea? întreabă Costel.

- Ordine, restructurare, asta ar însemna în sanscrită.

Mergem în continuare pe un drum îngust înspre Grădiștea de Munte. Râul, aici, parcă nu mai este nervos. La întoarcere o să trecem poate și prin Peștera Bolovănoasă... Există și o poveste a unei săbii de aur dacice, spune Andrei.

- Cine a găsit-o, măi Andrei?

- Doamna Trufaș din Cucuis. Pe atunci era o tânără fată de 18 ani, care săpa cu Constantin Daicoviciu, bătrânul, la Orăștioara de Jos, în jurul Castrului Roman. Săpa pământul cu alții, pe șantierul arheologic. Și, într-o seară, ea și cu o fată din Bucium au găsit o sabie de aur de 70 centimetri lungime. Academicianul Constantin Daicoviciu a fost strașnic de fericit pentru ce au găsit fetele asta, le-a pupat, le-a cuprins, le-a sărutat...

- Și le-a luat-o...

- Da, le-a luat-o. Misterul acestei sabii este că, deși am căutat-o febril în literatura de specialitate, nu am găsit-o. Și am reconfirmat de câteva ori cu doamna Trufaș povestea cu sabia dacică de aur...

- Doamna este încă în viață? întreabă Tudor.

- Da, este în viață și o puteți vedea și voi dacă timpul ne va permite.

- Câți ani are doamna?

- Vreo 70.

- Da?

- Da. Vreo 70...

Casetofonul continua să mă necăjească și nu eram convins că imprimă. Vreau să mă conving și-l întreb pe Tudor:

- Merge casetofonul meu sau nu merge? Se învârtește?

- Nu. Nu merge.

- Merge acum?

- Nu știu cât merge de bine.

- Ține și tu volanul un pic, Tudore. Vreau să verific.

- Măi Miky, tu nu știi să scrii și din memorie?

Tudor pare fericit acum. Ține cu mâna dreaptă de volan, în timp ce cu cealaltă gesticulează spre casetofonul meu american.

În continuare, drumul șerpuiește, se răsuțește, se îngustează, se lasă chiar băltucit de ploaie, dar nu se rupe. Acum vedem o prăpastie pe dreapta, pe unde curge pârâul.

- Cum îi spune pârâului ăștia, Tudore?

- Grădiștea.

Râul Grădiștei modifică toată geografia locală. Râul și întreg peisajul prin care trecem îmi amintește de Peru. Uitându-te la muntele maiestuos din față pe care sunt săpate terasele dacilor, parcă vezi Machu Pichu.(?) Imaginile îți iau respirația și nu te mai sature să privești. Aventura noastră continuă prin rupturi de drum, gropi și băltoace, dar mergem, mergem înainte. Pentru un interval scurt de timp, trecem printr-o ceață deasă care mă obligă să pun luminile de drum și să încetinesc constant până aproape de mersul melcului. Deodată, în față ne întâmpină un sat de munte, cochet și mic, parcă ar fi o așezare pitorească din filmele de animație pentru copii.

- Cum se numește sătucul ăsta?

- Grădiștea de Munte, vine răspunsul.

- Da, și au bisericuță, au o școală de 4-8 clase...iar asta este valea Nineșului... Hai să ne oprim puțin și să intrăm în vorbă cu oamenii.

Sociabil și deschis, Andrei încearcă să-și facă și aici prieteni așa cum, de altfel, face peste tot peste pe unde mergem. Acum se apropie de un om aflat pe marginea drumului.

- Bună ziua. Cum te numești, omule?

-Bună ziua. Mă cheamă Adi.

-Adi și mai cum?

-Adi Stoicoiu.

Andrei se recomandă și el, politicos, apoi continuă să vorbească cu omul pe care tocmai îl întâlnise. Conversația lor e degajată și, pentru cine nu-i știe și-i vede, impresia este că acești doi oameni se cunosc de mult și că sunt prieteni de-o viață.

- Ce face omul ăsta aici? îl întreb peste câteva minute pe Andrei.

- Țsta este...este cel mai mare diplomat al...vacilor.

- Ha, ha, ha!...

- Și unde trăiește?

- Trăiește aici, sus, la munte. Da, trăiește singur, la o depărtare de cinci kilometri de cea mai apropiată casă...Singur! Dar știi cine cunoaște cel mai bine locurile acestea? El, Adrian Stoicoiu. În Munții Surya-nului el este stăpân.

- Impresionant! Trebuie să ai o constituție fizică și sufletească deosebit de puternice pentru ca să rezști, singur, aici, izolat de oameni.

- Da, da, mă aprobă Andrei.

Îl văd pe omul nostru de la munte privindu-ne cu interes firesc: nu de multe ori i-a fost dat să întâlnească un grup de cetățeni și, mai ales, nu de multe ori cineva s-a oprit să vorbească cu el. Îl mai văd cum ne face semn de rămas bun, prietenește, cu mâna.

- Să mergem acum. Sunt curios să știu ce peșteri sunt pe-aici.

- Păi...sunt multe. Ia să vedem. Peșterile din Hârtoape, Peștera Tepter, Peștera Bodii...

- S-a găsit multă ceramică dacică înăuntrul lor.

Astăzi este **ieulie 10, 1998**. E dimineață iar aerul tare de munte ne răcorește și ne înviează. Unii din grupul nostru au obosit deja și au renunțat să mai meargă cu noi, au renunțat să se mai cațere pe poteci de munte, să se agațe cu mâinile de ierburi, să-și înfigă unghiile în pământ, printre pietrele, ca să poată vedea un zid dacic neexplorat, neatins încă de leneșii noștri arheologi de origine română.

Unii au renunțat ieri, alții azi dimineață. Dan a plecat primul, a fost chemat de urgență cu treburi de avocatură. Pentru Tudor, motivele sunt diferite, mai puțin musculare și mai mult digestive. El s-a gândit că nu poate să oprească la fiecare colț de drum, prin munți, să-și dea jos pantalonii, așa că s-a hotărât să se ducă spre Deva cu colonelul, și nu e sigur că se va întoarce la noi. Se gândea chiar să se întoarcă la el acasă, la Chișinău. Andrei, o vulpe bătrână, i-a zis cu o voce blândă și compătimitoare: "*Ia-l și pe Costel cu tine, la Deva, tot suferă el cu inima*". Cum Tudor s-a grăbit să spună "*Da*" iar Costel nu a vociferat, s-a trezit că...trebuie să-l aducă pe Costel înapoi și că nu mai poate merge la Chișinău. Ideea a fost foarte bună. Mergem în continuare spre Sarmisegetusa, mergem la Grădiștea de Munte și, de acolo, la Fețele Albe. Dacă am putea găsi doi cai pe la vreun muntean din zonă, ne-am putea simplifica drumul spre Sarmisegetusa.

Dar lucrurile nu sunt așa cum speram. Oamenii de aici nu arată o dorință arzândă pentru bani; valorile pe care contează ei sunt puțin diferite. Ei iubesc natura, cu care se confundă de multe ori, prețuiesc o masă bună în compania unor buni prieteni și, de ce să nu recunoaștem, le place și un pahar bun de țarie. Așa că planul nostru s-a dat peste cap. Cel puțin pentru moment.

- Pe aici, pe undeva, trebuie să fi fost o cărbunărie. Dacii au fost unii dintre cei mai sofisticați metalurghi ai antichității.

- Da, este una prin apropiere, îmi confirmă Andrei bănuiala. Există aici un deal numit Cărbunăria, pe care arheologii au găsit foarte multe cioburi dacice. Dar cercetări serioase nu s-au făcut.

- Unde este dealul, lângă ce sat?

- Lângă Costești, de unde veneau ieri, pe jos, generalul Vasile Dragomir cu domnul profesor Rudan. Ei au fost ieri și au văzut Cărbunăria și numai ei îți pot da mai multe informații.

- La ce lucrează ei aici ?

- La un proiect al Institutului de Geo-Dinamică, care se ocupă de cutremurele de pământ din România. În realitate, ei acționează din patriotism, fiindcă aceste investigații despre civilizația dacică sunt principala lor preocupare, pe lângă proiectele de geo-dinamică. Vor să-și facă și un laborator care să cerceteze posibilele mișcări tectonice ale zonei. De fapt, ei studiază

civilizația dacică. Activitatea domnului academician Zugrăvescu, directorul acestui institut, este lăudabilă și merită toată aprecierea.

- Bravi oameni! De-ar fi mulți, mult mai mulți ca ei! Acum uită-te, la capătul de sus, dinspre sud al Orăștioarei de Jos, este o terasă extraordinară de pe care am cules foarte multă ceramică și care nu a fost cercetată arheologic niciodată, îmi spune Andrei.

- Vorbești de asta care a fost la dreapta?

- Asta, da.

- După ipotezele noastre, aici ar fi fost o așezare dacică foarte importantă, fiindcă aici, după algoritmul nostru, se unesc linii foarte interesante. Locul merită o atenție deosebită.

- Andrei, tu spui că ai oamenii tăi aici care, când sosești, te anunță imediat ce au descoperit iar tu decizi dacă te interesează sau nu. Mă întreb de ce oare arheologii noștri nu fac la fel, de ce nu au și ei contacte cu localnicii, așa cum ai tu? De ce trebuie să vii tu, de la Chișinău, fără să fii plătit de nimeni, și să faci ce faci? Tu te preocupi de aducerea în prezent a unor descoperiri despre daci, care fac să explodeze multe dintre cunoștințele noastre despre daci. Prin publicațiile tale, dacii redevin nici mai mult nici mai puțin decât centrul civilizației antice a Europei. Iar eu nu am suficiente cuvinte să-ți mulțumesc.

- Miky, nu mă lăuda prea mult. Nu-i uita pe general, pe profesor, pe tine, care vii din New York și ne uimești cu relațiile tale despre o nouă istorie a noastră, istorie pe care doar o intuiam, dar nu o știam.

- E bine și e necesar să lucrăm cât mai mulți și să trezim interesul național asupra istoriei adevărate a neamului nostru.

- Acum intrăm în Bucium, nu-i așa?

- Da, Bucium este primul sat care aparține comunei Orăștioara de Sus. Pe teritoriul acestei comune se află principalele cetăți dacice. Este o comună de 30 kilometri lungime și care cuprinde satele Bucium, Orăștioara de Sus, Plopești, Costești, Costești-Deal și Grădiștea de Munte.

- Știi, Andrei, cu metalurgia la daci... vreau să-ți spun că tu m-ai convins. Am și scris despre pricepera dacilor în prelucrarea fierului în "**Cuiul dacic sau Cuiul lui Pepelea**". Îți amintești?

- Da, îmi aduc aminte, mi-ai trimis și mie ziarul, la Chișinău. A fost frumos gestul tău și am apreciat ce ai scris.

- Am o altă întrebare la care nu am găsit încă răspuns: cu ce au tăiat dacii piatra?

- Stai să-ți zic întâi despre profesorul Glodaru, arheologul principal al României în problemele civilizației dacice. El spune că a găsit o tonă de plumb pe acest teritoriu sacru al dacilor.

- Și pe unde este depozitată această cantitate uriașă de plumb?

- O are în depozite colosale, la Cluj, la care nu are nimeni acces.

- De ce trebuie să fie un așa de mare secret?

- Da, e trist pentru că, în loc să ne mândrim cu el, îl ținem ascuns.

- Nu are nimeni acces. Și nici aștia de aici, de la Deva, de la muzeu, nu știu prea multe.

- Aștia nu știau nici despre cuiele dacice care nu ruginesc. Arheologii de la Deva - deși Deva este muzeul principal al civilizației dacice din România - știu mai puțin decât știi tu, Miky, la New York.

- Asta nu e bine. Dar acum, Andrei, aș vrea să știu ce-a spus Glodaru despre fierul acesta care nu rugineste, pe care tu l-ai cercetat.

- La început a spus că e dat cu o vopsea, care-l protejea de rugină, a și scris despre asta.

- Dar ce-a mai zis după ce i-ai dovedit din ce e făcut și ai adus toată documentația științifică?

- N-a mai zis nimic...

- N-a făcut niciun comentariu?

- Nimic, am fost la el, i-am și scris o dare de seamă pe care am și publicat-o în cartea "**Fierul-Piatra, Dacii-Timpul**". Domnii au fost foarte interesați când le-am arătat studiile spectrofotometrice, graficele... le-am arătat tot. M-au dus la un profesor, Radovici, la București. El era (poate că mai este) director adjunct la ICECHIM, fostul institut al Elenei Ceaușescu. Acesta se ocupa cu protejarea țevilor contra ruginii. Am fost la el și am discutat mult pe această temă. "*Domnule, asta explodează foarte tare...*", a zis el. Am continuat să merg pe la unul, pe la

altul. Ne susținea, e drept, și președinția de atunci. Pe urmă am primit 20 de milioane de lei de la Ministerul Cercetării. Acești bani trebuia să-i împărțim cu el. Noi să-i dăm probe pe care el să le studieze. El a luat 20 de milioane de lei și nouă ne-a dat... nimic. În 1995ăștia erau bani, nu glumă!

- Deci a luat banii și...adio?!

- A luat banii institutului ICECHIM-ului iar nouă, care am muncit, nu ni s-a dat nimic.

- Și nu s-au uitat să vadă și să înțeleagă de ce nu ruginesc cuiele acelea dacice după mai mult de 2.000 de ani?

- Nu, n-au făcut nimic.

- Dar ce au făcut cu cele 20 de milioane de lei? Cum au justificat dispariția acelor bani?

- Cică i-au folosit pentru "*Metodologie de cercetare*".

- Cu alte cuvinte, au stat pe scaune, bându-și liniștiți cafeaua de dimineață, discutând politica zilei și încasându-și salariile la timp.

- Bine, domnilor, zic, dar pe ce probe ai făcut cercetarea? Că de la mine nu ați primit nimic și nici nu mi-ați cerut! De ce nu aveți nicio probă? Eu am zeci de astfel de cuie dacice. De ce nu le-ați cercetat? Ce ați cercetat dumneavoastră?

- Tot ce aud și văd în legătură cu nepăsarea autorităților de ieri și de azi de a cerceta istoria veche mă mâhnește profund. Și mă îndârjește. Trebuie făcut ceva. Și vom face. Ce vale este asta, Andrei?

- E valea Nineșului.

O luăm spre Sarmisegetuza. Iar acum tocmai am intrat în Grădiștea de Munte. La stânga estea valea Anineșului care duce la vârful lui Hulpe. Acolo se găsește una din cetățile dacice cele mai importante. Acolo, pe vârful Ceata, așezarea a fost făcută pe 50 - 60 de terase, la o înălțime de 1.200-1.300 de metri, dar nu a fost cercetată arheologic niciodată. Acolo sunt imense bogății arheologice, după cum spunea Daicoviciu bătrânu'.

- Când spui "Daicoviciu bătrânu", vrei să spui Constantin Daicoviciu?

- Da, academicianul.

- Asta este cea mai mare așezare dacică, aici, la Ceata. Pe această vale a Nineșului te duci spre ea. Sunt cam vreo 7-8 kilometri. Accesul e foarte greu. Fără o mașină bună, foarte bună, de teren, nu poți ajunge acolo. Acum avem pe dreapta **Apa Grădiștei**. Vezi acum terasele astea, aici, sus? Când te uiți la aceste terase, vezi cum trăia dacul, unde-și așeza casa.

Adi Stoicoi, călăuza noastră, are și el o ipoteză foarte interesantă:

- Domnilor,ăștia își aveau casele așezate pe munte, după epoleți, după gradul pe care-l aveau. Jos trăia sergentul, pe urmă plutonierul, pe urmă locotenentul, iar sus de tot trăia generalul.

- Adică era o ierarhie...

- Da, era o ierarhie și în așezarea teraselor: cu cât erai mai sus pus, cu atât îți era și casa așezată pe o terasă mai înaltă, mai spre vârful dealului.

- Adi, ce ne spui acum este o opinie susținută de unele observații ori este numai așa, o părere spontană?

- Nu, nu, nu e doar o părere. Cantitatea de ceramică de calitate crește pe măsură ce ne apropiem de vârf.

- Da, poate fi un punct de vedere solid.

- E părerea lui, spune Andrei, dar posibil să fie adevărată. Dacii erau și ei împărțiți în caste. Vrem noi sau nu vrem, dar în mod sigur nu aveau robi... aveau casta luptătorilor, casta nobililor-*tarabostes* și pe cea a oamenilor obișnuiți, a plugarilor.

Din nou ne aventurăm prin locuri rupte de apă, prin noroaie și gropi. Noroc cu mașina asta rusească a lui Andrei.

- Cum îi spune mașinii?

- Vrei să spui ce marcă este?

- Da.

- Este o Niva...

- Uuu, ce se aude pe sub ea?

- Drumul, drumul dificil de munte...

Am ieșit cu bine din gropile astea de noroi. Nu știu cui să-i mulțumesc: lui Andrei - care s-a gândit să cumpere mașina asta puternică - ori rușilor care au conceput-o așa de solidă? În fața noastră se vede casa lui Adi, cocoțată pe un colț de munte, acoperită de vegetația care abundă

peste tot. Suntem întâmpinați de o cățea foarte suspicioasă, care nu prea cunoaște termenul "prietenie", așa că prefer să stau în mașină până când stăpânul ei o domolește.

Azi, **10 iulie 1998**, este singura zi în care soarele e mai generos cu noi. Până acum a plouat pe noi mocănește, ca dintr-o stropitoare fină, nu foarte mult, dar aproape continuu. Mă tot întreb: cum or fi trăit strămoșii noștri pe aici? De ce cuiele pe care le foloseau la construcția templelor nu au ruginit nici după mai bine de 2.000 de ani? Cum au tăiat stâncile, munții, ca să-și construiască terasele? Cum au adus, de la foarte mari distanțe, cantități uriașe de blocuri de granit, pe care le-au finisat perfect? Trebuie să fi fost maeștri în arta construcției!

Andrei s-a înarmat cu „instrumentul de cercetare dacic”, un ciomag de toată frumusețea, iar eu n-am putut să fac altceva decât să-l imit. Azi trebuie să ajungem la Fețele Albe și am vrea să ne abatem puțin pe la Sarmi-Seget-Usa, mergând pe creasta muntelui, sperând ca vremea să ne fie favorabilă și să putem face și niște poze mai ca lumea.

Acum trecem pe malul râului Grădiștei. Drumul e rupt, abia dacă poți să pășești pe el. Este drum doar de un "picior", pe stânga e stânca muntelui iar pe dreapta e râpa prin care curge vitejește și zgomotos râul dacilor. Când primarul comunei Orăștioara de Sus a spus că natura este adevăratul arhitect al locurilor acestea, a avut dreptate, fiindcă natura este aceea care a modelat totul în jur. Miroase a verdeață proaspătă din care aurește, sub razele de soare, un sentiment de eternitate. Totul pare încremenit în grandoare iar aerul miroase așa de plăcut, încât acum îi poți înțelege pe daci și pe urmașii lor de azi, care trăiesc în aceste locuri. În sfârșit, începi să-i înțelegi pe acești oameni și să apreciezi statornicia și dragostea lor pentru munți, pentru că, într-adevăr, nicăieri nu poate fi mai bine ca aici. În pădurea care acoperă munții, culorile se desfac în nuanțe perceptibile: de la verde pal, deschis, până la cel închis... iar nuanțele asta sunt amestecate așa, la întâmplare, și tocmai de aceea creează un peisaj de o frumusețe care-ți taie respirația.

Ne continuăm drumul... Eu nu știu exact unde merg, dar probabil că Andrei are ceva în cap și vrea să mă ducă undeva anume, la Fețele Albe. Până una-alta, încerc să mă țin după ei, să nu rămân în urmă. Fiecare merge... pe cont propriu. Grupului nostru i s-a alăturat Adi care, până acum, la unsprezece și un sfert dimineața, fusese în casă. Îl găsisem acolo, lungit în pat. Ne-a spus că toată noaptea a umblat, căutând... nici el nu știe ce. Asta este pasiunea lui: îi place să trăiască aici, în mijlocul naturii, să se amestece cu ea, să trăiască cu ea și să se simtă fericit la zeci de kilometri depărtare de așezări omenești. El este unul dintre prietenii lui Andrei și care, de câte ori găsește câte ceva, abia așteaptă să-l vadă pe Andrei și să-i spună. Andrei îl consideră un prieten foarte bun și îl tratează ca atare.

Apa Grădiștei este plumburie și se revarsă vijelios peste pietroaie, bușteni și peste orice-i stă în cale. Am văzut și câțiva fluturi roșcați, cu culori țipătoare aruncate pe ei. După ploaie, iarba este încă plină de apă, merg prin ea, încălțările îmi sunt ude, dar sunt așa de încântat de natură, încât cred că aș merge așa, prin iarba udă, toată viața.

În față, drumurile se despart, unul o ia la dreapta, altul la stânga...

- Unde duce drumul din dreapta?

- Ăla din dreapta merge la Gerosu și apoi la Barul Mare, spune Adi.

- Și casa aia de acolo făcută așa, ca o șură, a cui este?

- Nu e casă, e un garaj.

Urcăm pe o potecă îngustă și șerpuită, tot mai sus și mai sus.

- Dacă drumul ar fi fost bun, am fi urcat cu Niva noastră până aici, liber, fără probleme.

Parcă auzindu-l pe lăudărosul de Andrei, acum drumulețul face o pantă "ușoară", de 60 la sută. Peticele mici de apă băltocesc peste tot iar fărâmițe de pâraie taie perpendicular... Flori pe stânga, albastre-violet, pe dreapta, albe, încărcate de rouă, toate parcă stau sfioase în calea noastră. În urmă cu câteva zile, o apă - mică acum, cam de 50 centimetri lățime și care curge încet - rupsese drumul la 90 grade... și asta în urmă cu numai două-trei zile. Încă nu știu cum o să-mi intitulez povestea când voi fi înapoi în New York: "**Aventură în Țara Soarelui**", "**Aventură în Munții Grădiștei**" ori "**Aventură în Țara Zeilor**". Până una-alta, Andrei îmi arată o bucată de ceramică:

- Zgârie-o!

Am zgâriat-o ușor cu unghia degetului arătător.

- Este dacică, spune Andrei.

- Nu este cam tare? întreb eu.

- Nu, nuu, nuu... ia uite-o, ține-o în mână, e perfect dacică, perfect dacică și asta ți-o poate confirma și cel mai mare specialist al acestor locuri...(care este Adi).

Acesta din urma își clatină capul de sus în jos, fără să adauge nimic. Se pare că, de fapt, cel mai bun arheolog este tot natura care, prin viiturile de apă, scoate la iveală bucăți de ceramică, bucăți de istorie...

- Avem în față dealul Gerosu iar în spatele lui se poate vedea și Porumbeiul.

- Unde? Care spate?

- Uite, ăla, în spate, care este drept, acolo.

- Ăla de sus, de acolo?

- Da, cel perfect, așezat drept, ca o linie.

- Ăla este Vârful Porumbeiului.

- Este așa de drept, de parcă l-a tăiat cineva.

- Cum îi spune vârfului din stânga?

- Acela este... Labani.

- ăsta este locul lui Ciucurescu, familia Ciucurescu, care acum vreo 200 de ani se zice că a găsit patru "vozuri" cu bani.

- Ce este un "voz"?

- Un voz este o cadă mare de vreo 4 metri înălțime.

- Și erau pline cu bani de aramă?

- Nu, nu de aramă, ci de aur.

- Mă, dă-l încolo, atunci ăștia sunt multimilionari, ca Rockefeller!

- Nu avem niciun multimilionar, pentru că totul s-a împărțit între vreo 6 familii...

- Au împărțit banii...?!

- Da.

- Da, dar acest pământ a fost proprietatea cuiva, nu?

- Pe atunci se arenda pământul, aici...

- Uite locul...

- Cum se numește?

- Nila.

- Nila și mai cum?

- Nila Herban.

- Și a găsit și el o comoară?

- Păi, normal, tot de aici...Cu un an în urmă, 700 de monede de aur.

- Și ce aveau pe ele monedele?

- Capete.

- Capetele cui?

- "Cosoni", "cosoni" dacici! Ei reprezentau moneda bătută în Dacia și cu ea se presupune că Traian și următorii împărați ar fi plătit ostașii care au luptat pentru ei, pe aici. Dar poate că au



făcut-o dacii ca să cumpere ce aveau nevoie de la Roma. Este doar o ipoteză. Ce se știe este că, în timpul lui Traian și al lui Decebal, "cosonul" era o monedă de aur circulantă.

- Ce a făcut Nila cu banii ăștia?

- Păi, de, i-o îngropat acolo, sus, între doi fagi...

- Și lumea îi caută...

- Nu, i-o găsit altul din Luncani, care i-o știut taina. El s-o scăpat cu vorba și-i spus că i-o ascuns între doi fagi. Acela din Luncani o găsit "un specialist" cu un detector, i-o detectat și i-o luat.

- Și au pierdut vreo 30 de monezi până jos, or mai găsit și alții...

- Și ce a făcut cu ele?

- Păi...unele le-o predat la stat...

- Dacă i-a predat la stat, e bine.

- Presupuneri, doar presupunerii... Uite un alt drum drept, tăiat!

- Cum îi spune ăștia drept, aici, pe stânga?

- Țsta este Arieșul.

- Și în spatele lui este...

- Este dealul Arieșului și uite încă unul mai încolo, așezat invers, ca o casă mare.

- Și acela, vârful de sus?

- Sunt Hârtoapele...este plin de găuri cu adâncimi imense, mari, mari ca niște ceaune.

- Și acela, acolo, în spate...

- Capul Pietrei.

- Aici, unde se văd căsuțele astea foarte elegante... i se zice Sub Cununi.

- De ce?

- Îi zice așa, pentru că este o cunună de stânci deasupra lor.

- Unde spui că suntem acum? îl întreb pe Andrei.

- La Comărnicele.

- Și ce e la Comărnicele?

- Comarnic înseamnă un fel de saivan, loc unde te așezi, te ferești de ploaie.

- Și acolo sunt trei ouă din piatră?

- Cât de mari? întreabă Costel.

- Îs munți, îs munți întregi...trei munți...

- Trei munți ca trei ouă și în mijloc e altul.

- Și spui că astea le-au făcut dacii...

- S-au gândit alții, înaintea noastră, că-s făcute "de mână de om".

- Apoi să vezi Vârful Negru...

- Acolo ce mai e, la Vârful Negru?

- Acolo există un platou deasupra, cât două case. Acolo trăznește, vara, de...nici în filme nu poți vedea așa trăznete!

- Am găsit acolo două vase sparte, cu morișca solară pe ele. Unicat total în cercetarea astrologică.

- Ce înțelegi prin morișcă solară?

- Soarele în mișcare, ca o roată în mișcare.

- Pot să le văd și eu? Îl întreb pe Andrei.

- O, da! Poți să le faci și poze! Adi are la el acasă, în șopron, unul sfărâmat, dar cu "morișcă solară" intactă.

- Și acum unde ne duce acest Adi?

- El spune că o să ne arate ceva formidabil, dar numai el știe ce.

La câteva sute de metri depărtare, zărim niște platouri.

- Țsta este așa-zisul chirpici dacic. Îl vezi? mă întreabă Adi. Țsta este un fel de lut ars din care dacii își făceau podina casei. O făceau din lut, pe urmă o ardeau bine. Peste ea puneau un simplu fundament din piatră de munte, pe care o lipeau cu această pastă, cu acest chirpici. Așa își aranjau întreaga casă. Arată extraordinar pentru vremea aceea... și nu numai.

- Deci acest pământ ars pe care-l avem acum sub picioare, această platformă, totul este...

- Da, se cheamă chirpici.

- Care ar fi concluzia?

- Concluzia este că pe această platformă a fost o localitate dacică, acum mai bine de două mii de ani.

- Iar aceasta ce este?

- Asta este o bucată de ceramică. N-o strica, las-o jos, acolo, în pământ, acolo unde-i este locul. Este foarte fină. Ce are ceramica dacică și nu mai găsești la alte ceramici este finețea.

- Noi am cercetat-o cu microscopul electronic, am făcut o treabă foarte serioasă. Am cercetat-o din punct de vedere al compoziției și i-am descoperit misterele.

- Așa finețe de ceramică nu se găsește nicăieri, completează, cu mândrie dacică, Adi.

- Uite, este de ajuns să ridici acest mănunchi de iarbă, să o smulgi și găsești sub ea din nou ceramică...este peste tot, veche de sute și mii de ani, dar niciun arheolog n-a venit pe aici, măcar să arunce o privire.

- Vezi, unde ai găsit lutul ăsta, asta înseamnă că aici își făcuse omul casa.

- Și tot aici, omul ăsta, urmaș al vechilor daci, și-a amenajat o grădină...

- Da, o grădină de varză.

- Totul este impresionant! Pe ce culme suntem acum?

- Pe Dealul Muncelului, la Platoul lui...Horică Balint, să-i spunem așa. Casa asta este a lui Stanciu Ion. El trăiește aici, iarnă-vară. Este unul dintre prietenii noștri de aici... e un băiat foarte de treabă care are grijă să ne înștiințeze despre orice găsește nou prin împrejurimi.

- Vedeți crucile astea? Aici au fost înmormântați moșii noștri.

Citind numele de pe cruci, Adi ne spune câteva cuvinte despre cei plecați...Aflăm că unii i-au fost rude.

- În față, undeva, trebuie să fie Rudele, nu? Îl întreb tendențios pe Andrei.

- Te gândești la Zeul Ruda, Zeul Ploii la vechii Vedici, îmi răspunde acesta. Încă își păstrează numele prin aceste locuri... până s-o găsi careva să i-l schimbe, așa cum s-a întâmplat prin toată Dacia noastră. Multe nume, aparent fără înțeles, au fost schimbate, fără ca guvernanzilor

să le pese că distrug adevărate comori istorice. Căci cum altfel se poate schimba percepția privind originea unui popor decât inventându-i o altă istorie... o istorie de origine greco-slavo-romană, dar care nu are nimic în comun cu realitatea?!

- Pe aici s-au găsit câteva sanctuare dacice, cărora arheologii le spun - deși au forma marilor sanctuare rotunde - "stane". Mai departe e Mileea, pe urmă Timpul, Godeanu, Bătrâna, Steaua Mare, Steaua Mică și Nacelu.

- Așa le spun localnicii acestor vârfuri.

- Da, iar Bătrâna este cel mai înalt punct magnetic...

- Geomagnetic, după cum spune generalul Dragomir. Bătrâna nu este cel mai înalt vârf, dar pe el câmpurile magnetice formează punctul maxim de înălțime.

- Generalul a văzut astea cu aparate, completează, cu respect, călăuza noastră, Adi.

- Iar Godeanul ce reprezintă? îl întreb tot pe el.

- Godeanul este muntele sfânt al nostru, al dacilor! Că noi, cei de aici, știm cine suntem!

- Și cine sunteți? îl întreb mai mult din dorința de a vedea cum reacționează un om obișnuit care locuiește pe aceste meleaguri.

- Suntem DACI, vine, ferm, răspunsul. Suntem același neam de oameni care au trăit aici și atunci, de mult, și care și-au înmormântat moșii, aici, peste tot locul. Domnii de la București ne pot numi...romani sau cum vor ei, dar știți ceva? Noi suntem romani cu o singură condiție: dacă romanii sunt daci, numai atunci!

- Îmi place răspunsul tău și mă bucur că gândești așa. Sunt curios câți profesori de istorie românească știu acest lucru și îl spun și elevilor, la școală. Unde ne-o fi mândria de neam, de istorie, de civilizația căreia îi aparținem și pe care parcă ne este rușine să o menționăm?!

Mergem tăcuți, meditănd la discrepanța frapantă între realitatea istorică - pe care noi o vedem aici, în inima munților - și versiunea oficială viciată de influențe străine de neam și de țară.

Ziua este frumoasă iar natura parcă se întrece pe sine însăși creând o bogăție de culori și miresme cum rar am mai văzut. Trecem peste ape, peste platforme acoperite cu ruine de temple dacice ale căror resturi de coloane rup coasele țărânilor "de generații", cum ne-a spus unul din ei.

- Unde suntem aici?

- Pe Dealul Muncelului, în locul numit "al lui Stanciu Ion".

- Așa... Și de aici, când ne uităm în direcția asta, spre nord-sud, se vede o casă.

- Pe acolo vom trece...

-La câte grade vine...?

- La câte grade, la câte grade...mă îngână Andrei pentru ca apoi să-mi răspundă: vine exact la 90 de grade pe nord de aici.

- Ce vrei, de fapt, să spui?

- De pe această terasă excepțională, în formă rotundă, pe care stăm noi acum, se vede exact cetatea de la Sarmisegetusa...

- Cum de ai știut? mă întreabă Andrei, parcă gelos pe cunoștințele mele.

- Foarte simplu: ți-am citit cartea "**Magistralele tehnologice ale civilizației dacice.**"

Am râs cu toții și ne-am continuat drumul.

- Și la aceste vârfuri din față... cum le mai spune?
- Țsta pe care mergem acum este Piciorul...merge așa, la 60 grade în pantă.
- Dar acela din față?

- E Dealul Grădiștei. Pe el se spune că a fost drumul antic. Pe acolo o fi coborât drumul dacilor, pe culmea asta, îmi arată Andrei o culme ca de piramidă, acoperită cu un covor de verde strălucitor.

- Și acela din spatele lui?
- Care?
- Cel ce se duce până departe, până în spatele Dealului Grădiștei.
- În spatele lui este Culmea Timpului.
- Nu, nu, le încurci, nu-i așa! sare, ca ars, Adi.
- Deci, ăsta din mijloc care începe de aici, de jos, ăsta e Dealul Grădiștei.

- Și asta din față?
- Astea-s Fețele Albe.
- Deci, primul e... Fețele Albe iar în spatele lui este Dealul Grădiștei.
- Dincolo de vale deci, acolo vine Valea Albă, pe care am mers noi, pe jos...Valea

Pârâului...

- Iar ăla, în spate de tot, proptit parcă în nori...?
- Comărnicele.
- Și drăcovenia asta, aici, în dreapta, care stă așa, într-o rână...?
- Aici sunt Rudele.
- Primul sau al doilea?
- Țla e în valea lui Brad, e Piciorul lui Brad, și vârful cel mai înalt, Rudele...
- Rudele este vârful cel mai înalt...
- Și mai departe merge Meleea și pe urmă...o să mai vedem.

- Acum o să fac o poză ca să țin minte asta cu bățul pus pe spate că, altfel, o încurc, spun eu. Găsim o platformă ovală cu un diametru de 10 metri, pe care ceramica dacică abundă. Mai inspirați, Adi și Andrei dau cu piciorul în acest dâmb și spun că parcă ar suna a gol.

- A gol? îi îngân eu cu voce tare căci, sincer să fiu, nu prea înțeleg ce poate fi așa de formidabil.

- Uite, vezi cum am dat de o bucătică de ceramică neagră? îmi explică Andrei. Este extraordinar de perfectă și se găsește nemaipomenit de rar. Uite-te la ea. Asta vorbește despre bogăția celui ce a locuit atunci, de mult, în aceste locuri.

- Spui că aici a locuit cineva foarte bogat...

- Da, se vede după lucrătură. Uite și o excepțională ceramică roșie, este lucrată cu finețe și are o linie...oh! Adi ridică apoi un val de pământ și, printre bulgări negri, apar și bucăți mari de ceramică, cioburi de vase.

La zece centimetri adâncime, când tragi de pământul amestecat cu iarbă, încep să se ivească vase mari, ceramice, de 10-15 centimetri lungime. O gură de vas este tot ce și-ar dori un arheolog să aibă ca să poată cerceta. În lumea pe care o trăim, despre o bucătică de vas ca ăsta, de ceramică neagră sau roșie, unii ar scrie o carte de istorie. Aici e plin de astfel de "cărți de istorie"... Cine să

ia în seamă aceste vase? Cine să scrie despre ele? În loc de arheologi dornici să-și folosească cunoștințele, îl avem pe Adi...

- Adi, cum te mai cheamă pe tine? Adi și mai cum?
- Adi Stoicoi.
- Și de unde ești tu de fel?
- Mama e din Luncani iar tata e din Ocoliișul Mic.
- Tu unde te-ai născut?
- Eu m-am născut aici, la Fețele Albe.
- Tu te-ai născut la Fețele Albe?!
- Da, aici am stat patru ani de zile.
- Și pe urmă...?
- Pe urmă am ajuns jos, în Valea Largă.

El, Adi, este omul care cutreieră locurile acestea, fără busolă, este o călăuză adevărată, călăuza de bază a prietenului meu, Andrei.

- Acum vreau să vă spun ceva: Ceaușescu - prost, neprost - a vrut să facă zona asta sat istoric, etnografic. A tras și curent electric până pe undeva, prin vale. O dat ordin să se asfalteze drumurile...Dar ei nu le-or asfaltat, banii i-or mâncat, or...investit să facă motel sus, la Cetate. Și nimic nu s-o terminat ca lumea, oftează călăuza noastră.

Ne continuăm drumul urcând și, uneori, coborând, discutând despre trecutul nostru, despre oamenii ce trăiesc prin acești munți, de mii și mii de ani, fără să le pese de istoricii și arheologii care, după momentul politic, încearcă să le schimbe când istoria, când originea... ba chiar și religia.

Am ajuns la casa unde stă Horica Balint, (Horea Balint), o casă mică, înălțată după principii dacice, acoperită cu țiglă roșie, strălucitoare. Horica trăiește singur. Lângă casa lui, pe stânga și pe dreapta, sunt rudele lui, aici, în pământ. Omul ne arată mormintele: asta e crucea mamei lui iar aici, în dreapta, se odihnesc cele două surori ale sale. Bunicii, străbunicii sunt și ei prin jur... El trăiește aici, cum a trăit familia lui și cum au trăit înaintașii familiei lui. Neam de neamul lui a trăit aici, nu de secole, ci de milenii... Și nimeni nu e să-i ia locul, nimeni nu-l râvnește. Cu puțină agricultură pe care o poate practica aici, omul își trăiește viața fără să-i pese dacă e sărac ori bogat. Aici o să și moară...nimeni nu dorește să-i ia locul. Așa sunt ei, vlahii-daci. Aceasta este țara lor și neamul lor milenar, aici vor să trăiască și tot aici vor să fie îngropați. Uite livada mică, grădina de zarzavat, câteva vaci... și omul își duce viața cum și-au dus-o și părinții lui. Și nu se plânge. A făcut și câteva câpițe de fân, ca să aibă ce să dea, la iarnă, animalelor și să-și primenească și salteaua pe care doarme. Flori sunt peste tot: garofițe sălbatice cu miros pătrunzător, mărgăritare albe și strălucitoare, gălbenele... Toate, aici, împreună, sunt un buchet fascinant de flori multicolore, ca o orchestră simfonică în care fiecare instrument își are locul lui, bine stabilit.

- Aici au trăit, trăiesc și vor trăi dacii. Aici ne e pământul, aici ne sunt rădăcinile, spune Andrei Vartic.

Aici, de la Balint mai în vale, Andrei și Adi au descoperit o conductă de apă, o conductă veche nu de 10, nu de 100, nu de 1.000, ci de cel puțin 2.000 de ani. O conductă dacică, perfect funcțională și acum! Ea nu numai că nu s-a rupt și n-a ruginit, dar continuă să ducă apa mai departe, tot mai departe... Este făcută din clei ars, ceramică dacică. De fapt, alde Balint, de ani și ani își adăpau animalele la un izvor pe care Andrei împreună cu Adi s-au apucat să-l curețe. Și, minune mare, a apărut din munte un fir de apă subțire care, încet-încet, s-a limpezit și ne-a astâmpărat setea.

Suntem în după-amiaza zilei de **10 iulie 1998**. Coborâm din așezare, de la Fețele Albe, și ne îndreptăm spre Sarmisegetusa Regia. Mergem printre copaci, ca printr-un tunel, pe o cărare

îngustă. Când respiri aerul curat al muntelui, mergând printre molizi de 20-30 de metri înălțime și când calci pe ascuțitele lor ace, acum uscate și sărutate de roua dimineții, atunci, în acele momente speciale, te simți mai aproape de cei bravi și mândri, de cei ce-au trăit cu mult timp înaintea ta, te simți parte integrantă a istoriei Daciei Mărețe, țara ta de odinioară și dintotdeauna. Te simți, din nou, dac și ești fericit.

Sarmisegetusa Regia... acolo m-a urmărit, nu de mult, blestemul lui Zalmoxis: "**Nu-mi atingeți locurile**". Acolo, casetofonul nu mai mergea, bateriile se consumaseră "așa, peste noapte", filmul din aparatul de fotografiat se terminase și el "brusc", aparatul de fotografiat al lui Tudor "s-a oprit" și el, iar eu mă întrebam descurajat: "*Ce caut aici fără instrumente moderne?*" Cum se strică totul tocmai la mine? De felul meu, nu sunt superstițios, așa că m-am convins pe mine însumi că numai ghinionul e de vină și nimic altceva, cu toate că, dacă mă gândesc mai bine, pot lua în considerare și câmpul magnetic deosebit de puternic din zonă. Dar uite că acum am buzunarele pline de baterii, de casete și... am chiar și un creion! Cu alte cuvinte, încerc să compensez lipsa mijloacelor tehnice moderne.

Aici se află una dintre cascadele cele mai frumoase pe care le-am văzut vreodată. Se numește Pârâul Prelucilor.

- Ce înseamnă Prelucă? îl întreb pe atoateștiutorul Andrei.

- Prelucă înseamnă poiană. Dar "luc", în sanscrită, înseamnă „a vedea”. Deci, ar însemna „locul de unde se poate vedea ceva”.

- A trebuit să vină moldoveanul ăsta din așa-zisa Basarabie ca să ne spună aceste lucruri frumoase.

- Ce zici, Adi, e adevărat?

- Am învățat multe de la el dar, în primul rând, să-mi iubesc mai mult țara.

- Sper să nu uiți asta niciodată.

- Am învățat să mă uit cu alți ochi la tot ce este împrejurul meu, la aceste locuri unde m-am născut și crescut. Le-am descoperit trecutul măreț, trecutul nostru dacic.

Ca răsplată și admirație pentru Adi, prietenul lui Andrei i-a pus fotografia pe câteva calendare color, de i-a rupt inima...

Acum trecem peste un râu care are o apă curată, albă și strălucitoare. Foarte bună de băut. Vorbim despre daci, dar să nu facem și noi cum a făcut Heinrich Schliemann care, descoperind comoara pre-dacică de la Troia, a spus: "**Am găsit comoara, aurul lui Priam**" când, de fapt, ce descoperirea el era cu 2.000 de ani înainte chiar de Priam, era trecutul nostru pelasgic carpato-danubian. Acum ne uităm la tot felul de ziduri ciclopice ce "zidesc" aici munții. Or fi de la daci... sau puteau să fie și mai dinainte. Nu s-a făcut nicio determinare cu carbon ca să se vadă de când sunt. S-a găsit o monedă romană dintr-un an oarecare și imediat s-a decis că "**zidul este roman.**" Mă gândeam ce-ar fi ca, într-o zi, din curiozitate, să arunc un dolar american sub unul din ziduri.... pentru a-i vedea pe arheologi încercând disperăți să explice cum americanii au construit zidul, chiar înainte ca ei să se nască!

Istoria este făcută și reconstituită de oameni, cu greșelile lor mai mari sau mai mici. Dacă până la Heinrich Schliemann, legenda Troiei era un simplu basm, ca și Iliada, el a făcut-o să fie realitate. Așa este și aici. Când m-am văzut la Fețele Albe călcând pe pământul pe care creșteau ierburi, flori, alături de brazii sub ale căror rădăcini se găseau ziduri ciclopice de cetăți și temple "încă nedescoperite", atunci am înțeles că arheologia practică la noi este mai mult o joacă, dar, din păcate, o joacă foarte periculoasă prin consecințele ei asupra istoriei adevărate. Căci istoria noastră adevărată încă nu a fost scrisă.

Vremea este frumoasă și, deși e înnorat, nu plouă. Pe dreapta curge Valea Albă, râul zgomotos și turbulent care e în stare, când se umflă, să distrugă drumuri și munți, dar și să construiască văi și terase.

Am coborât de la Fețele Albe și acum ne îndreptăm spre Sarmisegetusa Regia, așa-zisa cetate de sauca a lui Decebal. Merg de câteva ore, dar nu mă simt deloc obosit.

- Țsta-i magnetismul locului, spune Andrei, referindu-se la faptul că vârful Baba de lângă Godeanu este cel mai înalt vârf magnetic de pe teritoriul nostru. Sângele are în compoziție hemoglobină, făcută dintr-o proteină, *globina*, și... fier. Gândiți-vă ce se întâmplă când pui un cui de fier într-un câmp magnetic.... și apoi speculați ce i se poate întâmpla corpului uman așezat într-unul din cele mai puternice noduri magnetice! Locurile astea sunt de un milion de ori mai frumoase și mai sănătoase decât Sinaia, Predeal, aproape decât orice alt loc din lume. Mă gândesc ca, în viitor, să-mi iau o casă ori să-mi construiesc una pe aceste meleaguri.

- La Valea Albă, spune Adi, tot ce s-a săpat cu hârlețul de către arheologi s-a făcut acum 20 de ani. După aceea nu a mai interesat pe nimeni. Au văzut cam ce există pe acolo și aceiași arheologi "ai noștri", după ce au dezgropat ce-au dezgropat, au desigilat o parte iar restul...restul a fost lăsat pradă sălbătăciei naturii. Dacă înainte erau îngropate, acum fiind descoperite, vezi cum mici semințe au devenit plante sălbatice și și-au înfipt câte o mică rădăcină: azi una mică, mâine una mare, poimăine o sută de mii, un milion... până ce blocurile or să se disperseze. Așa că acțiunea omului o să distrugă ceea ce au lăsat strămoșii.

Pe drumul ăsta spre Sarmisegetusa, Adi ne-a arătat o scurtătură de doar o jumătate de metru lățime, aproape nici nu o vedeai, dar am scurtat drumul cu o treime. Și, deodată, ne împiedicăm de un pietroi de andezit, dreptunghiular, înfipt parcă cu dușmănie pe cărare. Poate-poate s-o găsi cineva să-l vadă și să-l studieze. Andrei se apucă să dea la o parte frunzele de pe piatră și ne spune că ăsta e un calcar tăiat în colțuri de 90 de grade și că are 90 de centimetri lățime iar în jos... nu se știe. Ruslan scoate ruleta și ne spune că este lung de 75 de centimetri, înalt de 24-25 și lat de 34. Sunt cap de coloană și cu greu reușesc să nu cad de prea multe ori. Mă aflu pe o pantă de 75 de grade și mă opresc puțin să admir peisajul de pe partea stângă.

Suntem la Sarmisegetusa Regia și începem să mergem de jur împrejurul cetății, a zidului cetății. Andrei îmi arată coada de rândunică, tipic dacică, săpată în zidurile cetății. Pe buza de sus a unui pietroi mare, dreptunghiular, se vede o "gaură" săpată frumos, ca o coadă de rândunică. Tăieturile sunt perfecte în andezit (andezitul este cea mai tare rocă pe care nici azi nu poți s-o tai decât cu topoare făcute din...titan!... Dar ei, dacii, le-au tăiat acum mai mult de 2.000 mii de ani!). Zidul pe care mergem acum a fost, probabil, făcut în grabă, pentru că vedem o adunătură de diferite blocuri de piatră și fragmente de columne.

Acum avem în față Calea Sacră. Eu îi spun Drumul Zeilor. Sentimentul care mă cuprinde deodată, ca o căldură de dincolo de rațional, este atât de intens, încât am nevoie de câteva clipe bune pentru a mă convinge pe mine însumi că nu visez, că sunt, într-adevăr, aici. Privirea mi se împăienjenește de emoție când îmi dau seama că eu, locuitor anonim al planetei începutului de mileniu trei, eu am onoarea și imensa bucurie de a intra în locașul măreței istorii de acum două mii de ani a înaintașilor mei. Privirea nu se mai satură alergând grăbită de la o terasă la alta, de la o minune umană antică la alta... Terasele au 4 metri lățime și, probabil, peste 40 lungime. Ele duceau spre Templul Sacru...Sunt construite din blocuri de andezit, blocuri imense, ciclopice, mai mari în partea de sus a terasei și din ce în ce mai mici în jos. Pe margini au canale de scurgere, drene, probabil studiate de arheologi. Pe unele, specialiștii chiar le-au înlocuit cu calcar, dar acesta nu au rezistat nici măcar 10 ani, fiindcă acum totul arată zdrențuit. Cred că intenția fusese bună: refacera drumului dacilor, "Calea Sacră" sau "Calea Soarelui", dar nu întotdeauna buna intenție dă și rezultatele dorite. În cazul acesta, drumurile dacilor au fost murdărite și distruse. Ciudat cu această cale sacră este că lespezile din care este făcută sunt foarte alunecoase. De ce le-or fi folosit dacii...nimeni nu poate spune. Dar sunt construcții perfecte. Cine o fi plâns, cine o fi răs pe Calea Sacră, spre ce locuri de sacrificiu ducea ea, cine mergea pe ea? Cu cine au construit-o dacii, când ei nu aveau sclavi?! Poate că numai credința într-o ființă supremă te poate determina să faci asemenea construcții. Numai un popor care crede în ceva absolut își putea permite să ridice asemenea lucrări mărețe. Peru - cu al său Machu Pichu (?) - ar trebui să vadă ce minuni tehnologice există aici, la noi, la Sarmi-Seget-Usa, la Daci ori la Vedicii Carpato-Danubieni!... Întreaga lume ar trebui să vadă!

Acum am ajuns la căsuța făcută de „bătrânul” Daicoviciu, Constantin Daicoviciu, după un proiect dacic. Totul a fost construit ca acum 2 - 3.000 de ani. Bârnelor sunt îmbinate la colțuri, fără cui, așa cum faci când împreuni degetele mâinilor pentru a forma un căuș.

Intrăm și noi să vedem cât de primitoare este casa. În fața căsuței dacice, oripilați, privim rezultatul muncii "harnicilor arheologi români" conduși de profesorul Glodaru: în loc să prezeve țevile de ceramică dacică prin care apa era adusă acolo de sute și mii de ani, ei le-au spart ca să-și "asfalteze" cu ele o mică potecă spre intrarea în casă. Și, fiindcă nu au putut să renunțe la apă, au adus niște conducte moderne, de tablă care, evident, au ruginit. Deștepți și arheologii ăștia! Țevile dacilor, din ceramică, le-au spart ca să calce pe ele ca pe niște lespezi, în timp ce, printr-o conductă ruginită, au băut apă devenită nepotabilă!... Orice alt comentariu este de prisos.

Ploaia ne ocolise până acum, dar spre dimineață ne-a dat din nou întâlnire... de data asta părea nu are de gând să ne părăsească prea curând. Am pornit, totuși, la drum, călcând peste pietroaie ciclopice, fasonate, sculptate. Am pornit în sus, cățărându-ne pe stânci. Ajungem la Sarmisegetusa Regia, unde găsim o fracțiune de roată, de piatră zimțată pe interior, cu un diametru de circa 4,5 - 5 metri. De ce oare la orele de istorie, la școală, copiilor daco-românilor nu li se spune nimic din ceea ce văd eu acum? Nimeni altcineva nu le-a văzut încă... ori nu vrea nimeni să le vadă?

( De ce nu te oprești să descrii Sarmisegetusa Regia? Măcar câteva rânduri. Căci spui că "ajungem la Sarmisegetusa Regia"...Și? Locul este mult prea important și, de aceea, nu trebuie ignorat. Eu aș scrie ceva în genul: Ori de câte ori mă aflu în fața Sarmisegetusei, mă cuprinde un sentiment profund de admirație și de confuzie, în același timp. Privesc vrăjit locul acesta care a fost martorul tăcut al istoriei îndepărtate a neamului meu și îmi imaginez cum trebuie să fi trăit și cum trebuie să fi luptat dacii în acele timpuri vitrege. Privesc în jur și parcă descopăr, de fiecare dată, altceva, ceva nou și enigmatic... Simt cum istoria ancestrală devine prezent și cum eu însumi devin parte din această superbă istorie! Așa sau altfel, cum vrei, dar cred că trebuie spus ceva!)

Obosiți, am ajuns înapoi de unde am plecat (Ca să ajungi de unde ai plecat, trebuie întâi să decii ce ai văzut unde ai fost, nu?), la casa lui Adrian Stoicoi. L-am întâlnit și pe Ion Stanciu, care are o proprietate și o casă foarte frumoasă, aici, în vecinătate. Ne așteptau cu o sticlă de țuică galbenă... ca să ne mai încălzim.

- Măi Ioane, tu știi ce înseamna Ion, ce nume este?

- Ce nume să fie? Ion e nume de slugă!

- Vezi, așa ți s-a spus ție, însă la străbunii daci el însemna "magnificul". Dar asta este o altă poveste pe care nu intenționez să ți-o spun acum.

- Hai, domn' Miky, spune-mi-o acum că naiba știe când ne-om mai întâlni.

N-am putut rezista la asemenea rugămintă, așa că i-am povestit lui Ion Stanciu despre Domnul Noptii, Ion-Magnificul... S-a bucurat mult și mi-a zis că nu va uita niciodată.

**Vineri 11 iulie 1998**, părăsim Orăștie. Toată lumea este în formație. Tudor și colonelul s-au suit în Audi-ul lor, iar Andrei Vartic și Ruslan în micuța lor mașină de munte cu tracțiune pe patru roți și care ne-a scos din mocirlă. Plecăm spre Șona să descoperim *guruieții* sau piramidele de pământ, descrise așa de poetic de Ion Minulescu, când, cu ani în urmă, în cadrul *Zilelor Culturii Făgărășene* a fost prezentată o comunicare cu privire la existența, lângă Făgăraș, la Șona, a unui complex de *tumuli* (în total nouă), dispuși într-o grupare aproape sistematică. Este vorba despre așa-zișii "guruieți", unde cel care a făcut comunicarea (personal nici până azi nu am putut afla numele



domniei-sale) pretindea că a fost înmormântat regele Șona. În continuare, în comunicarea făcută, s-a spus că întregul complex de evenimente povestite în poemul Rama-yana și avându-l ca erou principal pe Rama, ginerele regelui Șona (care era tatăl Sitrei sau Sitroaiei, așa cum i se mai zicea), se oglindește în numele așezărilor ce se află în jur de Șona/Făgăraș, pe o rază de circa 50 de kilometri. Rama era căsătorit cu Sitra, fiica împăratului Sona. În Rama-yana se vorbește despre războiul dintre cele două caste conducătoare, a *ramanilor* (brahmanii de mai târziu) și cea a apărătorilor casei, a cetății, *kasa-tria*, război câștigat în final de ramani conduși de Rama. Trupele învinse ale *kasa-tria* se vor refugia pe drumul zeilor (Drumul Byk-ului... să fie oare același cu binecunoscutul drum al Bâcului, Bâcului haiducului, de pe malul râului Bâc de lângă Chișinău?), în țara zeilor, *Daksa*, în țara împăratului Sona. Trupele erau conduse de 7 ramani, printre care: Brasiva-Sala, Budila și Serka-Ra. Foarte curios este faptul că numele acestor trei învinși apar în cele ale localităților Brașov, Budila, Șercaia, ceea ce - pretind cei care au făcut comunicarea - dovedește că învinșii s-au refugiat în regatul lui Sona, tatăl prințesei Sitra (la rândul ei prigonită de Sona, căruia niște clevetitori îi spusese că Rama, soțul ei, dorea să-l detroneze pe el, împăratul). Jur împrejurul Brașovului întâlnim nume ca ale tovarășilor de arme ai lui Brasiva (care a și dat numele său orașului de mai târziu, Brașov), cât și ai Sitroaiei. Nume de vechi zei vedici le întâlnim prin apropiere: Tamafalau, la 30 de kilometri de Brașov, ni-l amintește pe bătrânul zeu vedic Tamash. La 22 de kilometri de comuna Budila, apare Moacsa, care ni-l amintește pe Moksha, zeu vedic ce exprima, în același timp, Unitatea și Infinitul. Și exemplele pot continua într-o așa de mare bogăție de "asemănări", încât pentru cei necontaminați la "facultățile de istorie română", toate acestea ridică semne de întrebare. Iată câteva exemple: Siriu-Shri sau Sri (zeița belșugului), Sandra-Chandra-Sandru, Moacsa-Moksha, Harnau-Hora-Mani, vârful Baratau (numit, poate, după Bhara-Ta, eroul carpato-danubian-aryan, sub a cărui conducere a fost cucerită o mare parte a Indiei, și ale cărui fapte sunt amintite și în Mahab-harata), Negoiiul-Negae, Varta-Dealul din Brașov (în sanscrită, Brasiva-Varta, vatra lui Brasiva sau Țara lui Brasiva); ramanul Uddalaca, care făcuse cauză comună cu ramani rebeli, întors și el acasă, în Daksa-Dacia, se așază la Uda, pe valea Vedei, în apropiere de sihăstria Lachu-Mana, adică nu departe de Topana, Vetu.

Și, parafrazându-l pe Marius Vivekananda, pot spune:

"DACIA, așezare de RAMANI

Dăinuie de mii de ani,

Seculară-n atestare

Denumirea-i grăitoare

DAKSA, zeul creator

De popor DAC, iubitor

În SPIRALĂ crezător

.....

DACIA, locul unde clanul

De păstori a luat ființă

Devenind chiar reședință

Și cu rol de "Capitală"

O cetate Aryană

.....

Veche vatră de lumină

A "vedicului" fără de vină

Așezare milenară

Nobilă și legendară

.....

ROMÂNIE, în jurul tău

Nu a fost și nu-i un hău!

Ancestrale așezări

De pe vatra-ntregii țări,

Sunt și astăzi vii, prezente,

Ale vieții monumente!

Avem TAMAS a lui FALAU

Chiar aproape de Brașov, zău.

MOACSA, SANDRA, chiar și PAVA

Ce ne preamărește slava.

Vedici zei de mii de ani

Stau de veghe pentru Neam.

(Versurile de mai sus eu nu le-aș include)

.....

Adevăruri engramate

În cuvinte reflectate

Din graiul RAMANILOR  
TRACO-GETO-DACILOR  
Și Ramanilor strămoși  
Ancestralii noștri moși  
Din a lor limbă vorbită  
Denumită și SANSCRITĂ  
Am dat lumii-ntregi  
O LIMBĂ, o CULTURĂ  
Și-o ENIGMĂ!!!  
Cum de azi al nost-popor  
Este doar un SPECTATOR?  
Când VOM ridica iar fruntea  
Să stăm drepti precum NEGOIUL  
Cu SIRIUL lângă noi  
Și puternici ca RAMANUL  
Să trăim în Armonie  
În respect și bogăție!

Este evident pentru orice om cu bun-simț că există suficiente argumente care să determine pe cei în drept să sape cel puțin unul dintre "Guruieti". Mulțumim și celor de la *Renașterea Daciei*, care, în ziarul V. nr.1, vorbeau de Minulescu.

Între timp, Andrei îmi arată, de la distanță, "Piramida din Săcel" spre care ne îndreptăm acum, pe drumul Sibiului, undeva, pe partea dreaptă. Seamănă cu o piramidă în patru laturi, cumva orientată spre nord. Foarte aproape este comuna Tilisca, unde o altă cetate, "Cetatea de la Tilisca", se adaugă șiragului nestemat de cetăți dacice. Ieșim din Sibiu și ne îndreptăm spre satul Sona.(sau Șona?) În drum spre Sona, am trecut prin Avrig, Coriu, Ucea, Corbul Ucii... Interesantă și demnă de studiat este această toponimie ca, de altfel, și hidronimia: satul Ucea - pârâul Ucea, satul Scoreeni - pârâul Scoreeni, satul Avrig - pârâul Avrig, Șinca Veche - pârâul Șinca Veche. Toponimia, urmată de hidronimie, este o dovadă de necontestat a vechimii aproape imemoriale a locurilor.

Drumul spre Șonea nu este deloc ușor. O luăm la dreapta, pe malul Oltului, iar de acolo, pe drumuri desfundate, pline de pietre, băltoace și noroi... Nu există niciun indicator că ar exista acest sat. Acum avem Oltul, pe dreapta, iar drumul ne face și mai mari probleme din cauza gropilor din ce în ce mai adânci și imprevizibile. Continuăm să căutăm un indicator cu satul Șona, dar nu-l găsim. În schimb, ca prin minune, ajungem în satul căutat. Este un sat mic, întins totuși, cu drumuri neîngrijite, căci gropile și noroaiele sunt ca la ele acasă. Multe case sunt părăsite sau în curs de părăsire. Încercăm să vorbim cu localnicii, dar ei nu știu prea multe despre aceste piramide, unii nu știu chiar nimic. Din acest punct de vedere, ei sunt ca arheologii români. Deosebirea este că profesia arheologilor este de a căuta și de a afla... Unii localnici își amintesc despre piramide ca despre "Opincile uriașilor", alții ne spun că ele sunt "Guruieti" ("*guru*", în sanscrită, înseamnă „profesor, educator, luminator”). Cu sumarele și contradictoriile informații primite de la săteni, ne îndreptăm spre piramide cu mașina lui Andrei, care parcă înaintează mai ușor prin aceste noroaie decât pe asfalt. Andrei ne conduce bucuros spre această etapă finală a demersului nostru expedițional. Eu stau în dreapta lui, în față, pentru ca așa s-a nimerit. În spate, Costel. La mijloc, între Costel și Tudor, stă înghesuit "vajnicul" colonel Nicolae Mereuță, care-i creează clipe de neuitat fostului ambasador al Republicii Moldova la Națiunile Unite, Tudor Panțaru care, de altfel, se compară el însuși, mai în glumă, mai în serios, cu o conservă. Asta însă

nu-l împiedică să mă bombănească bonom că l-am băgat prin noroaie și hârtoape și că mașina lui, un Audi alb, suferă același crud tratament, undeva, în spatele nostru. Pe drum își face apariția un tractor care ne dă voga speranță că, la nevoie, dacă o fi să ne împotmolim, cineva ar putea să ne scoată la lumină. Unul dintre noi a avut chiar ideea de a lua un tractor cu lamă și să încerce să sape puțin în baza unei piramide. Dacă tot au fost declarate de către "savantii" noștri ca obiecte „de neinteres arheologic”, nu cred că s-ar putea supăra cineva. Sunt, de fapt, nouă piramide de pământ, de diferite forme. De ce să nu intrăm în una din ele cu buldozerul?!... Arheologii noștri au făcut la fel la Sarmi-Seget-Usa și nimeni nu i-a condamnat, nu li s-a întâmplat nimic! Ei au distrus construcții dacice, le-au sfărâmat, le-au deplasat și le-au îngropat sub lama buldozerului. Ei au smuls bucăți din ziduri dacice ca să-și construiască cabane, fără să aibă nicio mustrare de conștiință. Dacă n-au avut jenă și nici considerație pentru istoria neamului lor, ar fi trebuit să se gândească măcar la urmași și la necesitatea ca istoria să fie cunoscută și respectată.

Andrei ne povestește cum, în urmă cu câțiva ani, l-a adus aici pe profesorul Gavril Buzău, secretarul științific al Universității **Transilvania** din Brașov. A fost impresionat de Șona și de piramidele ei.

În timp ce înaintam anevoios pe drumurile înguste de munte, deodată ne apare în față o turmă de vaci și a trebuit să o așteptăm cam o jumătate de oră să treacă. Turma ne-a inspirat discuția despre semnificația cuvântului *vaca* la indo-europeni și, în special, în Vede. Ce este vaca-logos și vaca sfântă... Interesante puncte de vedere! (Dacă nu menționezi aceste puncte de vedere, ele nu pot fi numite "interesante" pentru că nu convingi pe nimeni.) Dar iată că zărim piramidele cărora localnicii le mai spun și *guruieți*, de la vechiul cuvânt sanscrit *guru* - învățător, povățuitor. De fapt, după cum menționasem, sunt nouă piramide, de diferite mărimi. Există multe ipoteze despre ele și despre ce ar ascunde. Andrei ne spune:

- Părerea mea este că ar trebui săpată cea mai mică, să vedem ce este acolo.

Personal cred că, dacă este un monument funerar, atunci numai una din ele este mormântul, iar celelalte sunt false, pentru a-i induce în eroare pe eventualii profanatori.

- Presupunând că avem un mormânt central înconjurat de altele, ale unor demnitari de mai mică importanță, cred că nu aș greși, își susține Andrei punctul de vedere.

Continuăm drumul spre Piramidele de la Șona, printr-un lan de stof. Ne înfundăm prin el, pentru a ne opri exact în fața celei mai mărețe dintre ele, piramida trapezoidală. Priveliștea este fascinantă. Am ajuns, în sfârșit, la piramidele enigmatice care ne-au adus aici, într-un loc care nici măcar nu este marcat pe hartă, un loc în care natura se dovedește, încă o dată, cel mai mare arhitect al universului... Sau poate că nu natura a fost arhitectul!? În depărtare se văd Munții Făgărașului. Ne apropiem de aceste piramide enigmatice și mărețe care seamănă mai degrabă cu niște enorme căciuli de cioban. Una dintre piramide este foarte impunătoare, trapezoidală, spatele fiindu-i dublat de o alta, mai mică și puțin curbată.

Locul are o atracție deosebită, ca o vrajă dulce și, indiferent cine l-a construit - natura sau Omul - farmecul lui merită cu prisosință să fie văzut și admirat de aproape. Părerea lui Andrei Vartic surprinde, probabil, adevărul, fiindcă în fața piramidelor se întinde o terasă a cărei edificare mi se pare că numai mâna omului o putea realiza. Uităndu-ne spre dreapta, observăm alte terase la fel de frumoase și enigmatice. Una dintre ele este ca o pistă de aterizare, ca un hipodrom imens, cu întinderea de trei kilometri. Pentru prima oară în viață mi-aș fi dorit să mai am o pereche de ochi pentru a putea cuprinde panoramic toată această minunată dantelă telurică a antichității și pentru a o păstra apoi, în memorie, pentru totdeauna. Dar, pentru că unele dorințe nu se pot realiza așa cum, uneori, ne-o dorim, lăsăm aparatului de fotografiat sarcina eternizării acestor clipe unice.

Oltul curge vijelios, asistând impasibil la scurgerea timpului. În sanscrită, *olt* ar însemna și *altar*, altarul arienilor. Olt - altarul arienilor! Trebuie să fii în aceste locuri, să-l vezi curgând, împingând, parcă, Munții Făgăraș din calea lui și făcându-le apoi loc, aici, sus, pe această platformă a "Guruieților" pentru ca ei, munții, să respire în tihnă și reculegere.

După o cățărare obositoare, ajung, în sfârșit, pe vârful piramidei trapezoidale... Pe oricine are dubii că această piramidă este făcută de mâna omului îl invit să vină aici, sus, să vadă ce văd eu

acum, să vadă cum piramidele sunt despărțite de masivul Făgăraș, de râul Olt, să vadă platforma fantastică pe care sunt așezate piramidele, dublate în spate de terasa pe care și azi pot ateriza avioane. Trebuie să vezi ca să crezi!

Și, cum nimeni și nimic nu pot stopa imaginația prietenului nostru Andrei, numai ce-l aud că mi se adresează:

- Miky, dacă unești cetatea dacică de la Racoși cu vârful Omul, ai exact o linie nord-sud. Acum, dacă unești cetatea de la Racoș cu Șona, vezi că se face un unghi de 60 de grade...

- Ei, și? îl întărită Tudor. Crezi că din astea nu se mai văd pe pământ?

- Da, dar când unești printr-o linie imaginară Omul cu Șona, între aceasta și linia Omul - Cetatea Racoși vei avea un unghi de 30 de grade.

- Și cu asta ce mai dovedești? întrebă același sceptic, Tudor.

- Vezi, măi Miky, mi se adresează Andrei, neglijând intervenția lui Tudor, spre hazul colonelului și al lui Costel. Abia de aici se încurcă lucrurile rău de tot. Unind aceste trei puncte topografice: Omul, Racoșiul și Șona, se formează un triunghi dreptunghic.

- Ai mai scris tu, Andrei, și despre alte cetăți dacice ale căror poziții, unite, formează astfel de triunghiuri dreptunghiulare.

- Da, am scris, dar acesta este un Triunghi Sacru.

- Asta ce mai înseamnă? întrebă Costel.

- Asta înseamnă așa: cateta opusă unghiului de 30 de grade este egală cu jumătate din ipotenuză.

- Asta înseamnă, încerc eu să concluzionez, că distanța Racoși - Șona (cateta mică, opusă unghiului de 30 de grade) este jumătate din distanța Racoș - vârful Omul (ipotenuza Triunghiului Divin). Astfel, algoritmul topografic al dacilor cuprinde perfect și Șona și Omul și cetatea dacică de la Racoși... și teorema lui Pytagora (înainte chiar ca aceasta să se fi născut)... și cea a lui Thales... și triunghiul de aur al egiptenilor și... o istorie întreagă! O istorie pe care "istoricii noștri" refuză să o predea în școli!... Și, parcă nu ar fi de ajuns, dacă mergem pe linia nord-sud, ajungem în Knosos, insula Creta.

- Părerea mea este că monumentul acesta de la Șona este mai vechi decât dacii, iar dacii s-au legat de el așa cum s-au legat și de monumentele megalitice din Bucegi. S-au legat prin această cetate de la Racoși.

- Andrei, îți spun sincer că abia aștept să ajung la mașină, să iau Atlasul Topografic al României, primit cadou, la New York, de la generalul Nicolae Spiroiu, și să încep să unesc aceste coordonate.

- Miky, eu am făcut-o de zeci și zeci de ori, căci nu-mi venea să-mi cred ochilor... O să vezi! Îți doresc mult noroc!

În vara anului 1997, Vartic a găsit aici o piatră foarte stranie, rotundă, a fotografiat-o și le-a arătat imaginile și celor de la Muzeul din Deva.

- Imposibil să nu fie ceva la mijloc cu acest pietroi, este prea ciudat. Are o formă ca de ciupercă, albă, comestibilă...

- Dar și natura este mare maestră, completează Andrei.

- Asta zic și eu! Hai să fim mai practici: poate găsesc pe unul cu buldozerul să-l bag puțin într-una din piramidele cele mici. Ar fi de preferat un tractor cu cupă.

Emoționați și entuziaști de ceea ce văzusem până acum, am urcat pe platforma aceea dreaptă care pare o pistă de avion. Din depărtare se apropia de noi un localnic, cam de vreo 55 - 60 de ani, având lângă el o fetiță de 12 -13 ani. Ne dăm binețe și intrăm în vorbă. Aflăm că el este, într-adevăr, localnic al Șonei și că-l cheamă Folea.

- Domnule Folea, ce crezi dumneata despre aceste movile de pământ? Mai sunt și altele prin împrejurimi?

- De, nu știu dacă sunt chiar movile de pământ, dar știu că mai sunt și altele pe câmp, mai încolo...trei mai sunt. Dar nu sunt organizate ca astea...Nicăieri nu sunt organizate ca astea. Toți bătrânii cu care am discutat așa le-au pomenit. S-or discutat legende, fiecare cum o vrut: că ar fi fost un uriaș aici și s-o suit pe munte, pe Făgăraș, sărind peste Olt. Și o avut opincile murdare cu *glog* și s-o scuturat și o lăsat tăt aici. Povești!...Dar, dacă nu sapă cineva să vadă ce este în mijlocul lor... Aveam un coleg cu care m-am gândit odată să săpăm acolo, în mijloc.

- A cui proprietate este asta?

- A IGUP-ului, întreprinderea locală.

- Nu poți să faci așa ceva, să sapi, că oamenii se supără. Numai să vorbești cu directorul.

- Aici pământul este împărțit, dar ele nu sunt împărțite la nimeni.

- Ce înseamnă IGUP?

- Întreprinderea de Gospodărire Locală, dar acum îi zicem RASC, adică Regia Autonomă de Gospodărire Comunală.

- Mulțumim frumos, domnule Folea.

- Să fiți sănătoși!

Cu regret, dar cu o bucurie nouă în suflet pentru că văzusem lucruri deosebite, părăsim Șona, spunându-le "*La revedere*" guruieților... Mă mângâie gândul că, poate-poate, alții or să fie mai norocoși ca noi și or să aibă împuternicile locale necesare pentru a săpa cel puțin un tunel într-unul dintre cele nouă piramide-guruieți și, în felul acesta să afle dacă este sau nu ceva acolo.

Ne-am întors în oraș, la Făgăraș, unde am nimerit la o nuntă nu tocmai dacică și care se ține în Cetate. Asta este o dovadă că autorizații se pot obține chiar și pentru evenimente care nu au nimic de a face cu arheologia...

**Astăzi, iulie 12 1998**, plecăm din Făgăraș și ne îndreptăm spre Șinca Veche. Trecem prin Mândra - care mai poate fi numită și *Mandra* -, una din noțiunile fundamentale ale filozofiei vedice. În stânga, la ieșirea din Mândra, avem piramidele de la Șona, dincolo de Olt, iar ceva mai departe este Șinca Veche, după cum am văzut aseară, uitându-ne pe harta primită cadou de la generalul Spiroiu. Vârful Omul cu Șona și Racosiul se unesc sfidător, formând "Triunghiul Divin". La ieșirea din Mândra vedem, pe stânga, guruieții, piramidele enigmatice, sfidând, parcă, timpul și pe cei ce le neglijează de mii și mii de ani.

Urmează satul Șercaia iar, undeva, la dreapta, este intrarea spre sătucul Șinca Veche, care ne duce chiar în masivul Făgăraș. Pe stânga, Munții Persani. Trecem peste râul Șinca și observăm că este prima oară când toponimia nu este dublată de hidronimie. Trecem printr-un sat numit Vad, având tot timpul în față masivul Făgăraș. Casele sătenilor sunt cochete și curate, acoperite, parcă, de patina timpurilor

străvechi. Se văd două clopotnițe de biserică, iar satul este deosebit de celelalte prin faptul că se află foarte aproape de munte, de muntele numit *Ohaba*. Andrei nu scapă prilejul de a comenta:

- O chestiune foarte interesantă este că, alături de Sarmisegetusa Regia, există un platou care se cheamă Lunca iar la Ohaba Ponor se găsește mărețul, cred eu, Troian de la Cioclovina cu extraordinarele peșteri de la Cioclovina. Una dintre cele mai frumoase cetăți ale dacilor: cetatea Piatra Roșie.

- De ce i se spune "Piatra Roșie"? îl întreabă Tudor.

- Pentru că aceste zidiri pe care le-am văzut până acum în jurul celorlalte cetăți sunt făcute din calcar alb...

- ...ar acolo este roșu, îl completează, vesel, Costel.

- Da, așa e. Dar de ce-or fi făcut dacii treaba asta? Același calcar, alb, natural, ei l-au tratat cu ceva roșu, iar...Cetatea de la Piatra Roșie se găsește la...Ohaba Ponor.

- Deci, ciudat ar fi că...

- Eu nu am știut că se găsește și aici o Ohaba!

- Deci că întâlnim aceeași toponimie ca și acolo, în munți, îl completez.

- Da, acesta este și punctul meu.

În continuare, drumul ne poartă direct spre munte. Casele sunt acoperite cu țiglă roșie, parcă vrând să imite gustul artistic al vechilor daci și cetatea lor de la Piatra Roșie. Andrei spune că există o carte a lui Iorgu Iordan, academicianul care s-a ocupat și de toponimie.

- Ei, Miky, vezi că drumul se bifurcă!

- Da, văd, la dreapta sunt Făgăraș și Șercalta, iar la stânga – Râșnov și Șinca Veche, la doi kilometri.

Mă gândesc la cartea lui Iorgu Iordan, "**Toponimia românească**". O carte foarte serioasă, dar nu pot fi de acord cu tot ce se spune acolo, pentru că mai există și cartea lui Ilie Rusu, "**Toponimia românească**", de asemenea foarte serioasă și modernă, care demonstrează etimologia cuvintelor cu toponimie "necunoscută", ca provenind din vorbirea transilvăneană care, la rândul ei, provine din sanscrită. Acest al doilea demers lingvistic mi se pare cel corect.

Am intrat în Șinca Veche unde casele sunt situate puțin mai jos decât drumul și din cauza asta ai impresia că sunt scufundate în drum și-n timp...

Iată cum am ajuns să caut satul Șinca-Veche: într-o zi, la New York, am primit un telefon de la un inginer, Moldovan, care vroia să mă întâlnească pentru a discuta despre un templu dacic, încă neexplorat. Dânsul locuia în statul New Jersey, stat vecin cu New Yorkul, așa că până să ne întâlnim au mai trecut câteva săptămâni. Îmi amintesc că era o zi frumoasă de septembrie a anului 1996, o sâmbătă, când a venit la mine domnul Moldovan. Am stat mult de vorbă, mi-a arătat și câteva poze. Așa am descoperit că ar exista, undeva, sub un deal, denumit Pleșu, din imediata apropiere a comunei Șinca-Veche, Țara Făgărașului, județul Brașov, din vremuri imemorabile, sculptat cu măiestrie, un templu unic în întreaga lume, *Templul de la Șinca-Veche*. A mai trecut un an și inginerul Moldovan a continuat să mă bombardeze în mod civilizat, cu telefoane și vizite, având de fapt un singur scop: să mă ducă la "Templul Șinca-Veche".

Domnul Lucian Gheorghe Moldovan este un bărbat trecut bine de 70 de ani, cu păr alb ca neaua, frumos aplecat pe o parte, peste o frunte înaltă sub care se odihnesc doi ochi mari, albaștri, blânzi și liniștiți, de bunic inteligent și sfătos. Dânsul mi-a povestit cu pasiune istoria templului: "*Îmi amintesc totul de parcă acum mi se întâmplă. Era în primăvara anului 1935, în luna mai, într-o zi deosebit de frumoasă, cu cer senin și de un albastru cum rar am văzut, fără nicio umbră de nori. Soarele strălucea cu putere deasupra Văii Crețului. Acolo eram cu tata și cu mama la sapă, la un*

*loc cu porumb, aproape de Fântâna Rașii. Din cauza căldurii și a lipsei de experiență, eu rămâneam mereu în urmă. Tata și mama înaintau repede, în timp ce eu băteam timpul pe loc. La un moment dat, tata mi-a spus că mă pot odihni. Așa că am luat-o încet spre Pleșu, spre locul favorit de joacă al copilăriei mele, Templul. Am mers pe o cărăruie care trecea prin holdele de grâu și secară, mult mai înalte ca mine. Și deodată simt cum inima îmi bate mai puternic. Aveam impresia că templul mă aștepta pe mine, copilul de atunci, copilul fascinat de măreția locului. Am intrat cu sfială în templu și, ca întotdeauna când eram aici, mă simțeam bine, protejat de toate răutățile lumii. Răcoarea și liniștea milenară din interiorul templului mi-au redat încrederea în mine. De atunci, de câte ori în viață am trecut prin momente grele, amintirea templului mi-a fost salvatoare, ca și cum, încă de la început, între mine și el se formase o undă nevăzută care continuă până în ziua de azi să ne lege și care mă ajută să pot învinge acele momente grele."*

Relatându-le prietenilor mei discuția cu domnul Moldovan, cred că i-am impresionat suficient pentru a-i convinge să vizităm Șinca-Veche și templul, cu atât mai mult cu cât se găsea doar la câțiva kilometri de Făgăraș. Ajunși în comună, am oprit mașinile în fața unei case verzi, arătoase. Gazda, o femeie rofoasă și foarte dornică să știe tot ce se întâmplă, stătea deja în fața porții și ne privea cu curiozitate.

- Buna ziua, doamnă! o salută, amabil, Andrei. Nu știți cum putem ajunge la dealul Pleșu, la templu?

- Templu? Ce templu, domnule?

Încep să-i spun de domnul Moldovan și cum ne-a îndrumat dânsul să ajungem aici.

- Vai, domnilor, v-ați pierdut timpul degeaba. Nu există așa ceva pe aici.

Dezamăgirea noastră nu poate fi descrisă în cuvinte. Ne uitam unul la altul și nu ne venea să credem. Între timp, se apropie de noi câțiva săteni care, la fel ca și prima noastră interlocutoare, se uită la noi aproape cu milă și, poate, puțin amuzați.

- Dar acest deal Pleșu trebuie să fie pe undeva! insist eu.

- Da, domnule, este. O luați dumneavoastră drept, până se termină ulița asta, faceți la dreapta, până se termină satul, iar de acolo mergeți drept încă doi kilometri... până vedeți o cruce. Acolo, în fața ei, este Pleșul.

În acel moment mi-am amintit de pozele pe care domnul Moldovan mi le arătase la New York: în fața intrării templului era o cruce. Dintr-odată, speranța că nu mi-am pierdut timpul degeaba a luat locul dezamăgirii: eram pe drumul cel bun. Am părăsit satul înghesuindu-ne toți în mașina de teren a lui Andrei. Parcă eram niște sardele într-o cutie aproape neîncăpătoare. Dar nu mai conta disconfortul de moment, deoarece acum știam că ne apropiem de ținta călătoriei noastre. Vedem crucea în depărtare, dar drumul devine impracticabil chiar și pentru mașina de teren. Coborâm din mașină și începem să mergem pe jos, cam anevoios, prin iarba udă, lunecoasă și mocirloasă. Ajungem la cruce și respirăm ușurați: efortul nu a fost în zadar. O cruce mare, cam de 3,5 pe 4 metri înălțime. O privesc clipe în șir, întrebându-mă ce creștini au înălțat-o aici și de ce. Cine poate ști? Când mă întorc cu spatele la cruce, văd în față dealul Pleșu, o bucată pietroasă de munte, acoperită cu o vegetație ca de junglă, de parcă niciun picior de om n-ar fi călcat vreodată pe acolo.

- Ei, acum ce facem? mă întrebă Tudor, nerăbdător și supărat că-i întrerupsesem drumul de întoarcere spre Chișinău.

- Admirăm peisajul și mergem să căutăm templul, sare Dan în ajutorul meu.

- Hai să ne răspândim toți șapte, pe diferite direcții, înspre munte și să căutăm intrarea, dacă o exista...

Puțin sceptici, dar fără să așteptăm alte recomandări, am pornit fiecare spre piciorul muntelui. Mergeam prin tufișuri de zmeură țepoase, dar protectoare, udate din belșug de o ploaie trecătoare. Căutam de peste treizeci de minute și aproape că îmi pierdusem orice speranță, când îl auzim pe Tudor strigând ca din gură de șarpe: "Am găsit-o, este aici, este aici lângă mine! Veniți!"



Asta dovedeste încă o dată că norocul este noroc, îl ai sau nu-l ai. Noi l-am avut. Intrarea în templu este, de fapt, o spărtură în stâncă muntelui, lungă cam de 4,5 – 5 metri și înaltă de doar 1,5 metri, așa că trebuie să mă aplec ca să intru. Inițial, în templu se putea intra printr-o singură ușă care dădea într-un hol mare, deasupra căruia se afla un mic turn, sculptat dinăuntru înspre afară. Din hol se putea intra, prin mai multe uși, în toate celelalte nouă încăperi subterane. În partea dreaptă este o cameră mică, boltită și care, probabil, adăpostea un cuptor folosit pentru încălzirea întregului edificiu. Tot prin dreapta se intra, printr-o ușă înaltă, în primul lăcaș de cult, care este și cel mai mare, el continuându-se cu un altar despărțit de o arcadă larg deschisă, sculptată de sus în jos. În partea stângă se afla o firidă, ingenios sculptată și finisată, spre deosebire de ceilalți pereți ai lăcașului pe care se văd și azi urme de daltă.

- Vezi tăietura asta specială de daltă? Îmi atrage atenția Andrei.

- Da. Ce-i cu ea?

- Fă o poză.

- De ce?

- Pentru că este o tăietură tipic dacică.

Și Andrei începe să-mi expună o întreagă teorie despre cum tăiau dacii piatra. În general, e o plăcere să-l ascult, dar acum atenția mi-o concentrez la ceea ce am în fața ochilor. În partea stângă sunt două chilii mari, cu pereți drepecți, bine șlefuiți. Pe ușa din mijloc se intră într-o tindă deasupra căreia se înalță un turn conic, înalt cam de 10 metri, sculptat tot dinăuntru în afară, dar în spirală! Din această tindă, printr-o ușă aflată în dreapta, se intră într-o altă încăpere, de cult, despărțită de cea din exterior printr-un perete special. În perete, în apropiere de cele două lăcașuri învecinate, din acest mic sanctuar se intră, pe o ușă mare, foarte bine sculptată, într-un mic altar. Aici se află sculptat cu măiestrie, într-o firidă, semnul sacru al celui de al 7-lea "Constructor al Universului de mai Jos", al Universului Fizic. Este un simbol al celor 7 zei ai genezei, punctul central reprezentându-l pe Daksha, părinte al Dacilor și părinte al celor 10.000 de fii iubiți, aleși ai lumii. Semnul a fost dus de cuceritorii carpato-danubieni până în Sumer, a fost preluat apoi de un trib semit și, în felul acesta, a fost salvat de la dispariție. Semnul este cunoscut astăzi ca "*Steaua lui David*". În stânga lui, de pe perete ne privește un personaj ciudat, parcă picat de pe altă planetă. E un basoreliev de circa 3 metri înălțime, reprezentând un OM gânditor, în profil, cu o frunte foarte înaltă, cu un ochi expresiv și exagerat de mare, continuat în jos de un nas mic și turtit și de o mandibulă ciudat de îngustă. Părul lung și bogat i se răsfirea pe umeri. Pe cine o fi reprezentând această sculptură scoasă parcă dintr-un roman cu extraterestri!?

Acum, că suntem înăuntru acestui superb Templu de la Șinca Veche, nu ne mai pare rău de drumul foarte dificil pe care l-am făcut, de noroaiile cu care ne-am luptat, de picioarele și pantalonii uzi de ploaie și pigmențați din belșug cu glodul drumului. Răspata a întrecut așteptările. Îmi mulțumesc în gând domului Moldovan pentru informațiile pe care mi le dăduse și care se dovediseră corecte și, în același timp, îmi mulțumesc mie însuși pentru că reușisem să-i conving pe toți din echipă să mă urmeze pe acest drum imposibil. Templul este o minune a civilizațiilor antice! După părerea mea, extraordinar de importantă este această elipsă - sau cerc - care este pus sub un unghi de 18-20 de grade pe o coastă și care se repetă și în celelalte încăperi.

- Nu spui nimic despre construcția spiralată a cupolei din camera învecinată care sparge undeva, acolo sus, muntele lăsând lumina să pătrundă în templu?! Dar de faptul că, deși au fost și sunt multe vremi ploioase, cum e cea de azi, totuși în templu nu este apă adunată în băltoace ori noroi? Întrebă Costel.

- Da, așa e: din moment ce lumina poate veni prin turn, în templu, ar trebui să vină și ploaia.

- Dar uite: pe jos e nisip amestecat cu cuarț și el absoarbe apa, ca în Sahara.

- Da, da. Ingenios, foarte eficient. Și am să mai adaug ceva, spune Andrei.

Dovada că ceea ce vedem aici nu este făcut de natură, sunt urmele de daltă și tăietura

dacică de peste tot. Miky, te rog să te uiți în carte la mine și te rog să compari aceste tăieturi cu tăieturile din carierele dacice. Se vede că este aceeași tăietură!

- Sunt atât de impresionat, că acum îmi lipsesc cele mai adecvate cuvinte...
- Dacii noștri au fost meșteri neîntrecuți!

Ieșim din „templul domnului Moldovan”, nu înainte de a-i da lui Andrei încă o "mică" informație primită acolo, la New York, de la omul datorită căruia ne aflăm aici, în incinta miraculoasă a dacilor:

- Știi, Andrei, domnul Moldovan mi-a mai vorbit și despre niște trepte și cuburi ciclopice de piatră care se găsesc pe aici, prin apropiere.

- Unde sunt? Cât de departe? Hai repede să le căutăm!

I-am spus că, dacă-mi aduc corect aminte, la ieșirea din templu ar trebui s-o luăm la stânga. Zis și făcut. De astă dată, norocul ne-a surâs ceva mai repede, așa că, fără mari dificultăți, am găsit ceea ce căutam: pietre ciclopice, tăiate în unghiuri drepte de 90 de grade. Adevărate cuburi uriașe de stâncă, având între ele canale de scurgere.

- Dacă natura a făcut asta, apoi bravo ei, are întreaga mea admirație! spune Costel.

- Natura să fi făcut asta? Este prea... perfect! Cu guri de scurgere între ele?!... Este ca și cum urci într-o cetate ciclopică pe care cineva și-a aranjat-o să trăiască pentru totdeauna.

Pietroaie megalitice de câteva tone, măsurând 2-3 metri înălțime stau răsturnate și răsfirate în toată zona asta. Sunt prea mari pentru ca omul să le fi putut pune, sunt prea perfecte pentru ca natura să le fi realizat. Un zid megalitic ne întâmpină. Este prea uriaș ca să-l poți ignora sau bagateliza. Mai jos sunt alte canale de scurgere, astfel încât apa, care ar putea să le prăvălească la vale, are pe unde s-o ia. Vedem canale perpendiculare între blocuri înalte de peste un metru jumătate, unele de doi metri, îmbinate fără ciment. Le-a făcut Natura, le-a făcut Omul? Ar fi necesar ca oamenii să vină să le vadă! Ele sunt aici, la noi acasă, ele sunt aici, în Daco-România. Sunt aici din vremuri aproape imemorabile și vor rămâne aici. Ceea ce trebuie este puțin interes din partea specialiștilor, căci locuri fascinante de frumoase și teribil de ademenitoare ca la noi nu găsești nicăieri în lumea asta mare. Nici nu vă trebuie pașaport ca să ajungeți aici. Singurul lucru de care aveți nevoie este...curiozitatea.

Iata că, mergând pe urmele descrise de domnul Moldovan din New Jersey, am putut constata că ceea ce-mi spusese dânsul este nu numai adevărat, dar că depășește cu mult descrierea modestă care îmi fusese făcută. Lucrurile sunt fantastice, lucrările sunt ciclopice și am credința că au fost realizate de o ființă inteligentă. Nu am văzut niciodată astfel de canale de scurgere printre blocuri uriașe de piatră. Nici Troia nu are așa ceva! Numai aici, la Șinca Veche, implantate în munte și uitate de vreme, se găsește acest loc sacru cu ziduri ciclopice care... apărau pe cineva? Și de ce? Nici sătenii nu știu... unii dintre ei nici nu au auzit de acest loc, deși el este la numai câțiva kilometri depărtare de casa lor,... alții au auzit, dar nu au venit să vadă. Un singur moșneag ne-a spus: *"Eu am văzut unele dintre ele, dar nu am înțeles însemnătatea lor. Se spune că, într-un timp îndepărtat, un preot călugăr chiar s-a așezat în acest templu, oficiind mici slujbe. Dar timpul a trecut și noi le-am uitat."*

Viitorul Șincai Vechi ar putea fi unul strălucitor care să aducă puțină lumină și prețuire pentru istoria și măiestria dacilor. Aceste minunate locuri încărcate de istorie ar putea deveni o atracție turistică mondială dacă, la nivel național, forurile competente ar întreprinde cercetări consistente și dacă ar prezerva cum se cuvine locurile de baștină ale culturii noastre străvechi.

- Orientarea zidului este de 30 de grade de la nord spre vest, spune Andrei. Minunea este că pe hărțile pe care le avem, pe linia dintre Vârful Omul și Șona, la 30 de grade de această linie se găsește și "treaba" asta.

Ne întorcem la mașina lui Andrei, dar nu plecăm înainte de a arunca o ultimă privire spre "*Templul lui Moldovan*"... Ne este greu să părăsim aceste locuri. Este ca și când ne-am despărți de cineva enigmatic, dar

devenit drag sufletului nostru. Personal, mă mângâi cu gândul că, pe lângă amintirile care mă vor însoți mereu, voi avea și fotografiile pe care le-am făcut și la care mă voi uita cu nostalgie și admirație.

Ajungem în sat și mergem la locul unde lăsasem celelalte mașini. Câțiva săteni ne așteptau curioși.

- Ei, domnilor, ați găsit ceva?

- Da, am găsit ceea ce am căutat.

Oamenii se uită la noi neîncredători. Îi lăsăm în pace să creadă ce vor. Poate că, dacă vor fi curioși, vor ajunge să descopere ei înșiși minunile locului în care trăiesc.

Bucuroși că ne-am îndeplinit misiunea pentru care venisem aici, ne luăm la revedere și ne promitem să ținem legătura și - de ce nu? - să ne mai întâlnim într-o altă expediție într-un viitor incert, dar sigur. Timpul ne presează, așa că ne suim în mașini, fiecare demarând spre altă direcție. Ne despărțim de Tudor, care se suie în Audi-ul său, avându-l la volan pe colonelul Nicolae Mereuță. Andrei cu nepotul din partea sorei, Ruslan, s-au suit în Niva cea roșie. Ei au luat-o spre dreapta, spre Chișinău. Noi - adică eu, Costel și Dan - ne cățărăm în Fordul cel albastru și o pornim spre stânga, spre Făgăraș, spre București, iar unul dintre noi... chiar spre New York.

Plec din Șinca Veche cu un sentiment de nostalgie, dar cu gândul ferm că mă voi reîntoarce. Trebuie să ne întoarcem, să revedem, să măsurăm, să venim cu o echipă de specialiști. Trebuie să vedem dacă misterele care înconjoară locurile acestea fascinante se vor putea rezolva. Îmi promit că voi face tot ce-mi stă în putință pentru elucidarea – chiar și parțială – a enigmelor istoriei neamului meu.

Astfel s-a încheiat călătoria mea în **Țara Zeilor**, în Dacia! Călătoria a avut drept scop inițial să cerceteze valoarea culturii vechilor daci și să constate dacă ea s-a situat, într-adevăr, la înaltul nivel care uimise Europa. Rezultatul a depășit cu mult așteptările. Convingerea mea este că dacii au avut o cultură înaintată care a fost recunoscută ca atare în întreaga lume antică. Sper ca, în urma lecturii acestei modeste cărți, mulți daco-români vor găsi de cuviință să înceapă să caute, să descopere, să redescopere sau, pur și simplu, să meargă să vadă cu propriii lor ochi ceea ce ne-au lăsat ei, dacii, strămoșii noștri: acea comoară neprețuită care se găsește nu numai în Munții Orăștiei, nu numai la Sarmisegetusa, ci pe tot teritoriul locuit de ei, acest imens pământ care nu se limitează la Țara Românească-Vlahia, Moldova și Transilvania, ci se întinde mai departe, până la Lacul Constanța, în Elveția. El cuprinde, de asemenea, toată Cehoslovacia, iar la Răsărit este tot teritoriul până dincolo de Bug. Cât despre Sud, teritoriul dacilor se întindea pe zeci de kilometri în sudul Dunării, cu tot teritoriul Bulgariei de astăzi și poate chiar mai departe.

Le dorim noroc celor care vor dori să ne redescopere istoria și să meargă pe urmele acestui mare Imperiu Dacic ori pre-dacic. Să sperăm că, într-o zi, cineva cu bune intenții îi va convinge și pe istoricii și pe arheologii noștri să cerceteze și să vadă la adevărata ei valoare acest trecut fantastic, această moștenire grandioasă la a cărei valoare nici măcar Egiptul nu ajunsese vreodată.

La revedere, Dacia mea, și...pe curând!